Kasvualustana Etelä-Suomi

– onnistumisia rakennerahastojen ohjelmakaudelta 2014–2020

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Kasvualustana Etelä-Suomi

– onnistumisia rakennerahastojen ohjelmakaudelta 2014–2020

Neljä vuotta takana, kolme edessä. On aika kurkistaa hankenimien ja -koodien taakse: mitä EAKR- ja ESR-rahoituksella on Etelä-Suomen maakunnissa vuoteen 2017 mennessä tehty ja saavutettu?

Julkaisusta löydät maistiaisia, kurkistuksia, välähdyksiä ja tuokioita eteläisestä Suomesta. Linkkien takaa löydät helposti lisätietoa. Tutustu, etsi hankeideoita ja uusia verkostoja, tutki tuloksia ja ota ne omaan käyttöösi!

Sisällysluettelo

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
– Suomen rakennerahasto-ohjelma

Oma arki haltuun

Oma arki haltuun
Martat auttavat nuoria arjessa
Reptilian Overlords – vakoilua ja työelämän haasteita
Naapuriäiti laittaa hyvän kiertämään
Koti ja työ samassa paketissa
Unelmille vahvat siivet
Yhteisen olohuoneen ovi käy taajaan Lahdessa
Työstetään siltoja ja verkostoja!

Valmiuksia työhön
Työtä tekeville käsille
Vanhalle vaatteelle uusi elämä
Kärryllinen työkaluja ohjaukseen
Lasereita, zombeja ja vaahtokarkkeja
Matalan kynnyksen jeesiä ohjaamosta

Osaamista yrityksiin

Osaaminen ratkaisee
Hallittu hyppy tuntemattomaan
Startti unelmien uraputkelle
Vauhtia rektytointiin
Sinä pystyt!
Nopeita reittejä työelämään
Metalliala kirkastaa vanhoja asenteita
1+1>2

Viisaat päät – verkostoista voimaa
Tiiminä yrittäjyyteen
Yrityskumppaneita etsimässä
Kokeilukulttuurin hengessä
Pienet yritykset ja iso Eksote yhteistyöhön
Tiimityö valmentaa työelämään

Työelämälähtöiset oppimisympäristöt
Ei soitellen soteen – uudet oppimisympäristöt valmentavat työhön
Lisää motivaatiota valmistumiseen
Vamma ei rajoita osaamista

Bisnes kasvuun

DIGIä bisnekseen
Taloushallinnon mapit siirtyvät pilveen
Ripein ottein kohti kansainvälisiä markkinoita
Digitaidot kuntoon
Digitaalisuus on yritysten arkista tekemistä
Digi osaksi arkea

Kilpailukykyä pk-yrityksiin
Suorat yritystuet – paukkuja kansainvälistymiseen ja kasvuun
Uusia oivalluksia innovointiin
Korkeakoulukumppani katsoo yritystä uusin silmin
Game is not over

Kehitetään kokeillen
Innovaatiosta sovellus – DualActive suitsii ruutuaikaa
Co-Created with the City of Espoo Schools
Peli-idealle potkua ja palautetta

Kestävästi

Vihreät innovaatiot
Hyviä pakkausuutisia lähi- ja luomuruuan tuottajille
Robotti selättää tekstiilit ja muita kokeiluja
Tiukka seula tekstiileille – REISKAtex® tunnistaa materiaalit

Älykkäästi vihreä
Remote bag-drop on tulevaisuutta
Päijät-Hämeen resurssit tarkasti kiertoon
Hukka talteen
Kunnat HINKUvat vähähiilisiksi

Rakennetaan ja asutaan kestävästi
Energiasuunnittelun ammattilaisia
Hampusta on taloksi
Ilmastokadun voi toteuttaa mihin tahansa
Orimattilan Hennasta tulee fiksu ja vihreä
Paljonko julkinen puurakennus tupruttaa hiiltä?

Tulevaisuuden kasvualustoja

Aviapolis – kasvun veturi Uudellamaalla
Porvoon Kilpilahti kehittyy yhteistyöllä
Kotka ja Hamina hellivät risteilyvieraita
Kamera käy!
Valkuaisten esiinmarssi Hämeessä
Levää!

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelma

Se näkyy, kuuluu, tuntuu, tuoksuu ja maistuu Etelä-Suomen kaupungeissa, taajamissa ja maaseudulla. Siihen ovat törmänneet matkailupalveluyrittäjä, maahanmuuttaja ja naapuriäiti, elinkeinojohtaja, työttömäksi jäänyt pitkän linjan asiantuntija, suuryrityksen kehitysjohtaja, mielenterveyskuntoutuja, maanviljelijä, tutkimusassistentti ja opiskelija. Se on Euroopan unionin koheesiopolitiikkaa – alue- ja rakennepolitiikkaa, joka tuo tuntuvia investointeja myös Etelä Suomeen.

Rakennerahastot ovat osa arkea.

Lue lisää!
rakennerahastot.fi
> Etelä-Suomi

Kestävää kasvua ja työtä

EU:n koheesiopolitiikka ja käynnissä oleva rakennerahasto-ohjelma Kestävää kasvua ja työtä 2014–2017 tarkoittavat sitä, että suomalaisten elämässä jokin muuttuu paremmaksi – siirrytään eteenpäin, kasvetaan, kehitytään ja kehitetään sekä löydetään uusia ratkaisuja. Etelä-Suomessa ohjelma näkyy esimerkiksi pk-yritysten parempana kilpailukykynä, innovaatioina, osaamisena ja ammattitaitona, hyvänä työnä, ympäristön parempana tilana ja siinä, että jokaisella olisi mahdollisuus olla osallinen ja mukana.

Hankkeet ja varattu rahoitus v. 2017 lopussa

	milj. €	lkm
EAKR Etelä-Suomi	41,6	162
ESR Etelä-Suomi	59,8	234
EAKR Yritysrahoitus	13,5	231
ESR valtakunnallinen	19,3	43
6Aika	44,4	36
Yhteensä	**178,6**	**706**

Rahoitusta koordinoivat Etelä-Suomen maakunnissa Hämeen ELY-keskus (ESR ja EAKR Yritysrahoitus) ja Uudenmaan liitto (EAKR). EAKR:n osalta kukin maakunta päättää omasta rahoituskehyksestään ja rahoitettavista hankkeista.

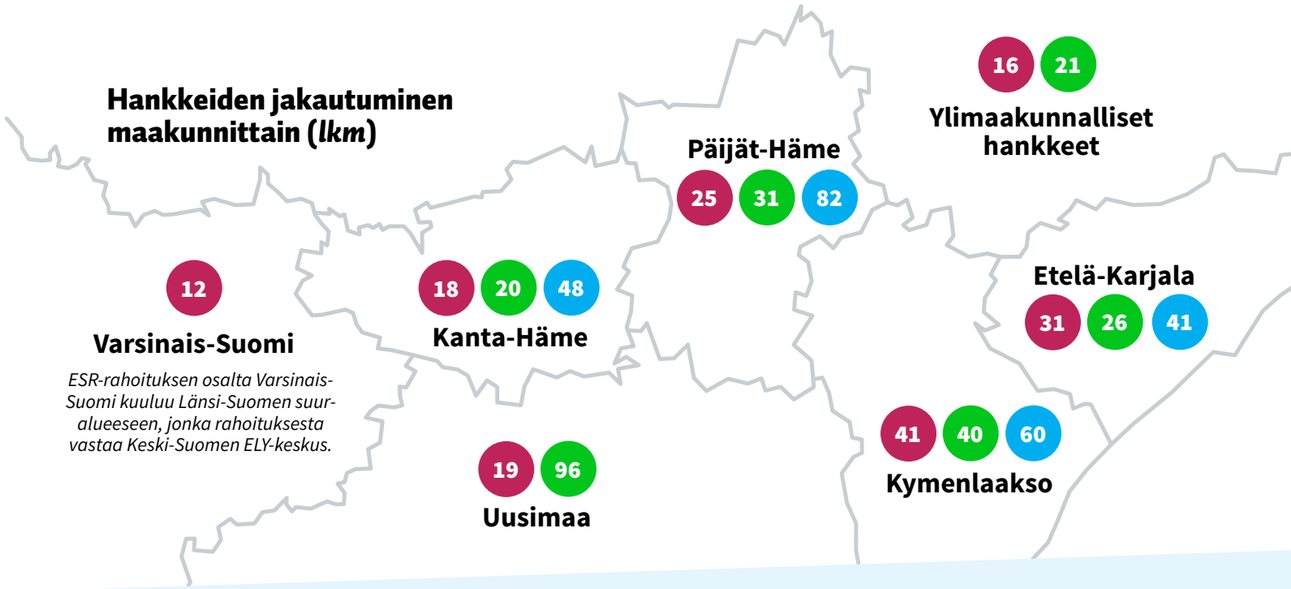

Satsauksia Etelä-Suomeen

Rakennerahasto-ohjelma tukee kestävää kasvua ja työllisyyttä. Rakennerahastot ovat Euroopan unionin investointi alueisiin, kaupunkeihin ja talouteen kaikkialla EU:n alueilla, tasapuolisesti. Hyvinvointi ja ihmiset ovat keskiössä: rahastoilla ehkäistään köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä. Rakennerahastot ovat myös investointeja ympäristöön, sillä hankkeilla selätetään ilmastonmuutosta.

Toimintalinjat ohjaavat rahoitusta

EAKR EAKR

Euroopan aluekehitysrahasto
- Pk-yritystoiminnan kilpailukyky
- Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen

ESR

Euroopan sosiaalirahasto
- Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus
- Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen
- Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta

Erityisteemat näkyvät hankkeissa

- Itämeri-strategia
- Kansainvälinen yhteistyö
- Kestävä kehitys
- Vähähiilisyys
- Sosiaaliset innovaatiot
- Sukupuolten tasa-arvo
- Yhdenvertaisuus

Euroopan sosiaalirahaston rahoituksesta 25 % käytetään kolmeen valtakunnalliseen teemaan: työllisyys, osaaminen ja sosiaalinen osallisuus.

6Aika: kestävää kaupunkikehittämistä

Suomen rakennerahasto-ohjelmasta rahoitetaan kestävää kaupunkikehittämistä sekä EAKR- että ESR-varoilla. 6Aika-strategiaa toteutetaan kuuden suurimman kaupungin alueella.

6Aika 25 11

Helsinki | Espoo | Vantaa
Turku | Tampere | Oulu

Oma arki haltuun

Yksi syrjäytynyt ihmiselämä maksaa yhteiskunnalle n. 1,5 miljoonaa euroa. Silti osa putoaa turvaverkkojen läpi, koska ennaltaehkäisevään työhön on varoja niukasti. Hankerahoituksen turvin yhteiskunnan laitamille pudonneita autetaan monin tavoin. Näin päästään takaisin elämänsyrjään, kouluun, työhön. Reitti kohti osallisuutta, hyvää arkea ja työelämää löytyy yllättäviäkin polkuja pitkin.

Osaton vai osallinen?

Osallisuus tarkoittaa toimintakykyä, merkityksellisiä sosiaalisia suhteita ja mahdollisuutta työhön. Toteutuessaan jo yksi näistä asioista vahvistaa osallisuutta. Kun elämästä uupuu työtä ja taloudellista turvaa, kiinnekohtia säännölliseen arkeen ja sosiaalisia suhteita, on osallisuus helposti katkolla. Heikosti toimeentuleville osallisuus tarkoittaa päätäntävaltaa omaa elämää koskeviin asioihin. Osallisuuteen liittyvät läheisesti palkkatyö tai lisäansiot, ansaittu tunnustus, mahdollisuudet ja kanavat panostaa yhteiseen hyvään ja osallistua yhteisiin asioihin sekä yhteiskunnallinen vastavuoroisuus. Omat mahdollisuudet elämässä ja niiden näkeminen edellyttävät, että voimia on vielä arjesta selviytymisen jälkeen jäljellä.

Ihmisiä, joiden osallisuus on vaakalaudalla

Lähteenä on käytetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Sokra- koordinaatiohankkeen materiaaleja.

Työnhakuun, koulutukseen tai työelämään on saateltu hankkeissa lähes

1 500

henkilöä.

Osatyökykyisten, 15–29-vuotiaiden nuorten työttömyys on vähentynyt

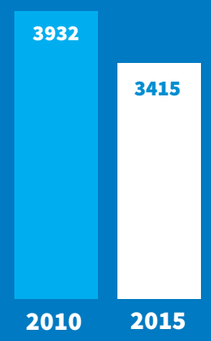

55 %

15–29-vuotiaista toimi vähintään yhdessä järjestössä, seurassa tai kerhossa vuonna 2015.

Liki

500

on työllistynyt hankkeiden myötä.

27 %

nuorista harrastaa hengästyttävää liikuntaa viikossa korkeintaan tunnin.

86 %

toisen asteen opiskelijoista kokee olevansa tärkeä osa ystäväporukkaa.

Suomessa asuvista 4 221 237 äänioikeutetusta äänesti eduskuntavaaleissa 2015

70,1 %

Lähteet: THL:n Kouluterveyskysely, Nuorisobarometri, Tilastokeskus

ESR

Elämä alkaa arjesta | S20041
1.1.2015–30.6.2017 | Uusimaa
Lue lisää

Martat auttavat nuoria arjessa

Yli 600 Vamos-nuorta on osallistunut Uudenmaan Marttojen Elämä alkaa arjesta -kursseille. Tapaamisissa kokataan ja syödään yhdessä, opetellaan kodinhoitoa kädestä pitäen ja jutellaan eri teemoista. Rento ja avoin ilmapiiri on ollut toimiva avain nuorten maailmaan.

Eri syistä elämähallinnan kanssa kamppailevilla nuorilla on usein vuorokausirytmi sekaisin. Ongelmat kasautuvat, eikä heillä ole voimia tai osaamista huolehtia omista asioistaan. Ilman apua syrjäytymisen kierre on valmis.

Uuden toimintamallin avulla nuoria voidaan nostaa takaisin arjen syrjään ja ohjata heitä kouluun ja työelämään. Uudenmaan Marttojen ja Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos-palveluiden yhteinen tavoite on kasvattaa nuoren sosiaalisia voimavaroja ja etsiä kiinnityskohtia hyvään arkeen. Siksi marttojen kurssit ovat istuneet Vamoksen toimintaan erinomaisesti.

Apua myös kotiin

Elämä alkaa arjesta -kurssilla soi musiikki ja tunnelma on mutkaton. Nuoret oppivat kodinhoidon perusasioita ja perehtyvät edulliseen ja terveelliseen ruokavalioon. Mukaan kotiin lähtee maukkaiden arkiruokien reseptejä.

”Nuoret ovat ottaneet meidät martat hienosti vastaan. Kurssit ovat saaneet kiittävää palautetta kaikilta osallistuneilta nuorilta”, projektipäällikkö Pirkko Haikkala Uudenmaan Martoista kertoo.

Hankkeessa on kokeiltu myös kotikäyntejä. Kotikäynneillä nuori voi martan avustuksella harjoitella ruuanlaittoa, kaupassa käymistä, siivousta, pyykkäämistä tai vaikkapa oman rahan käyttöä ja talouden suunnittelua.

Kotikäynnit nuorten luona ovat auttaneet nuoria silminnähden – nuorten olotila koheni välittömästi. Nuorten oma-aloitteisuus ja kiinnostus vaikkapa ruuanlaittoon kasvoi kotikäyntien myötä valtavasti.

– Eräälle nuorelle hankittiin ensimmäisellä käynnillä yhdessä keittiötarvikkeita. Jo ennen toista tapaamiskertaa hän oli itse miettinyt valmiiksi mitä haluaisi tehdä, Haikkala iloitsee.

Reptilian Overlords
– vakoilua ja työelämän haasteita

ESR

Zet | S20321
1.8.2015–31.5.2016 | Uusimaa
Lue lisää

Reptilian Overlords on työttömien nuorten ja pelialan ammattilaisten yhteistyössä kehittämä mobiilipeli, jossa pelaaja hyppää Lizzconn Oy:n johtajan saappaisiin. Työelämä ja sen eri puolet tulevat tutuksi mustan huumorin sävyttämänä: peli haastaa nuoret pohtimaan omaa elämäänsä, arkeaan ja tulevaisuuttaan. Reptilian Overlords on ZET-hankkeen käsialaa.

Lataa ilmainen peli AppStoresta tai GooglePlaystä!

Download on the App Store | GET IT ON Google Play

Peliä voi pelata myös netissä: www.zet-hanke.fi/reptilianoverlords

”Maahanmuuttajat nähdään usein avun ja tuen kohteina. Kuitenkin he haluavat ja voivat tehdä jotakin itse, auttaa. On monia tapoja laittaa saamansa hyvää kiertämään ja olla naapuriäiti.”

Meg Sakilayan-Latvala
Naapuriäiti-projekti, Nicehearts Ry

ESR

Naapuriäiti | S20489
1.8.2015–31.12.2016 | Ylimaakunnallinen
Lue lisää

Naapuriäiti laittaa hyvän kiertämään

– Minulle tärkeä asia ja syy miksi liityin Naapuriäiteihin on se, että uskon että on tärkeää auttaa muita. Jokin pieni asia sinulle voi olla todella suurta toiselle. Etkä sitä voi itse koskaan tietää, mutta joskus se voit olla sinä joka sitä apua tarvitset.

– Analyn Wagas

Analyn Wagas on Naapuriäiti, joka tarjoaa apua toisille maahanmuuttajaäideille, auttaa heitä luovimaan suomalaisessa järjestelmässä, jakaa tietoa ja toimii vertaisena.

Analyn syntyi ja varttui Davaon kaupungissa Filippiineillä. Kaksi vuotta Suomessa ovat opettaneet paljon. Suomalaisen järjestelmän haltuunotto ei ole ollut kielitaidottomalle nuorelle äidille helppoa.

Analyn kuuli Naapuriäideistä ollessaan Nicehearts ry:n järjestämässä kieliharjoittelussa. Yhdistyksen naiset ovat olleet isona apuna arjessa. Naapuriäititoiminta tuntui heti omalta.

– Meillä on sanonta, että on hyvä laittaa eteenpäin hyviä asioita toisille.

Naapuriäiti-koulutus ja omat kokemukset rakentavat tietopohjaa, jonka turvin voi auttaa muita. Koulutuksessa käydään läpi muun muassa yhteiskunnan tarjoamia palveluita, naisten oikeuksiin ja terveyteen liittyviä asioita ja koulutusmahdollisuuksia.

– Minulla on ystäviä, joilla on hyvin rankkaa, ja olen kyennyt auttamaan heitä jakamalla heille tarkkoja neuvoja miten toimia heidän tilanteessaan, Analyn kertoo.

Juuri tästä on kysymys, kun Naapuriäidit luovat verkostoja ja jakavat tietoa.

Kun Naapuriäiti-toimintamallia kokeiltiin Vantaalla, Espoossa ja Lappeenrannassa vuosina 2015–2016, koulutuksista valmistui 60 Naapuriäitiä. Nyt ohjelmassa on tavoitteena kouluttaa vuosittain 60 uutta Naapuriäitiä.

Jutun lähteenä on käytetty Michelle Kailan kirjoittamaa ja Ilona Heiskasen suomentamaa juttua Naapuriäidin voima.

Oman muotoinen koti | S20131
1.2.2015–30.4.2016 | Uusimaa
Lue lisää

Koti ja työ samassa paketissa

Mafua Elone on syystä tyytyväinen – oma koti ja mieluisa työ opiskelujen ohessa ovat olleet tervetulleita muutoksia elämässä. Monen nuoren unelmakombo on mahdollistunut Oman muotoinen koti -hankkeessa, jossa on etsitty ratkaisuja nuorten asumisen haasteisiin pääkaupunkiseudulla.

– Moni nuori on hankalassa tilanteessa, koska asuminen on kallista ja kohtuuhintaisia asuntoja ei riitä kaikille. Etsimme uusia ratkaisuja nuorten asumiseen yhdessä nuorten kanssa, projektipäällikkö **Miki Mielonen** Helsingin kaupungin nuoriso-asiainkeskuksesta avaa.

Raikas kokeilu on seurannut hankkeessa toistaan. Nuorten ja vanhusten asuminen saman katon alla on saanut paljon julkisuutta, ja konsepti on levinnyt käyttöön eri puolilla Suomea. Mutta mitä tapahtuu Kannelmäessä?

Naapurusto tutuksi

Kannelmäen kokeilu tarjoaa nuorille sekä työtä että kimppa-asunnon toisen nuoren kanssa. Neljä nuorta, **Laura, Omar, Onni** ja **Mafua**, muuttivat omilleen Y-säätiön asuntoon.

– Kaksi nuorta jakaa asunnon, jolloin he puolittavat myös maksamansa vuokran. Nuoret ovat sitoutuneet tekemään työtä noin 20 tuntia kuukaudessa, mistä me maksamme heille palkan. Työ voi olla esimerkiksi vanhusten auttamista, lasten- tai eläintenhoitoa, tietoteknistä neuvontaa, huoltotöitä tai tapahtumien järjestämistä, asukaskoordinaattori **Kaisa Nisula** Y-Säätiöstä kertoo.

”Muutto isän olkkarista omaan kotiin, se oli ekana mielessä. Mahdollisuus työhön oli myös iso asia.”

Mafua Elone

Katso video!
Onni ja Laura hyppäsivät uuteen hyvällä fiiliksellä

Asiakkaat löytyvät naapurustosta: alueen asukkaat voivat tilata palveluita nuorilta. Työtehtäviä on löytynyt myös Kantsun Olohuoneesta ja palvelutalosta sekä Y-Säätiön Soittajantien seniori-talosta, missä nuoret ovat järjestäneet toimintaa ikäihmisille ja olleet asiointi-apuna. Palvelut ovat asiakkaille ilmaisia, sillä Y-Säätiö huolehtii palkanmaksusta.

Mafua on tarjonnut palveluita alueen perheille, ja hyvä yhteistyö Kantsun Olohuoneen kanssa on lähtenyt käyntiin erilaisten tapahtumien ympärillä.

– Olen esimerkiksi hoitanut lapsia, ulkoiluttanut koiria ja yhdessä olemme järjestäneet Kantsun olohuoneessa erilaisia tapahtumia. Nyt suunnittelen lautapelikerhoa, Mafua kertoo.

Paitsi oman kodin, työtä ja rahaa elämiseen, nuoret ovat saaneet sivussa myös aimo annoksen yrittäjyysasennetta. Työkeikat etsitään itse. Yhteisöpedagogiksi opiskelevalle Mafualle isoin plussa on ollut mahdollisuus tutustua laajasti naapuruston asukkaisiin.

– Olen sosiaalinen luonne, tykkään puuhata muiden kanssa ja tutustua ihmisiin. Tilanne olisi ihan eri jos olisin vain muuttanut taloon.

Kohti unelmia -hankkeessa tuetaan ja vahvistetaan mielenterveyskuntoutujien työelämävalmiuksia, ammatillista kuntoutumista sekä elämänhallintaa.

Lahtelaiselle Ville-Veikko Vesalalle Kohti unelmia -hanke on tukipilari – osa laajaa tukiverkkoa.

ESR

Kohti unelmia | S20039
1.1.2015–31.12.2017 | Päijät-Häme
Lue lisää

Unelmille vahvat siivet

– Olen etsinyt omaa juttuani ja omaa unelmaani. Siksi olen kokeillut kaikenlaista. Polkuni ovat mutkitelleet. Mielenterveyden ongelmat ja fyysiset sairaudet ovat vaikeuttaneet opiskelua. Välillä on ollut jaksoja, jolloin koti on tuntunut turvallisimmalta paikalta.

En ole koskaan jäänyt pidemmiksi ajoiksi surkuttelemaan. Olen saanut Lahden Klubitalolta paljon apua ja tehnyt siellä paljon myös erilaisia projekteja. Sieltä sain vinkin myös Kohti unelmia -hankkeesta.

Hanke on ollut tärkeä ponnahduslauta minulle ja monelle muulle. Moni on saanut hankkeen kautta tukea elämänhallintaan, koulutuspolkuihin ja työllistymiseen. Hanke on järjestänyt esimerkiksi koulutuksia ja monipuolista liikuntaohjausta. Olen saanut paljon myös yksilöllistä tukea ja ohjausta asioihin, mihin olen sitä kaivannut.

Hyvinvointia tukevat luennot ja esimerkiksi rentoutusharjoitukset ovat olleet tosi hyödyllisiä. Olo on vahvistunut ja olen jaksanut opiskella hyvin.

Hankkeen myötä sain työharjoittelupaikan ja laitoin paperit sisään Koulutuskeskus Salpaukseen. Olin ikään kuin heikoilla jäillä, kun mietin, haenko vai en. Pääsin sisään ja opiskelen nyt matkailualan perustutkintoa. Erikoistun matkailupalveluiden tuottajaksi. Opiskelu maistuu, vaikka on haastavaa välillä.

Minun unelmani? Haluan saada paperit kouraan ja lähteä ulkomaille töihin, esimerkiksi Espanjaan turistikohteeseen oppaaksi. Opiskelen koulussa espanjaa. Unelmissani on myös perhe, vaimo ja lapsia.

Kohti unelmia -hanke on suurelta osin vaikuttanut siihen, että tämä on realistinen unelma. Voin itse vaikuttaa sen toteutumiseen.

Olopisteessä jokainen otetaan lämpimästi vastaan, Pasi Viitaniemi sanoo.

Olopiste | S20362
1.9.2015–31.8.2018 | Päijät-Häme
Lue lisää

Yhteisen olohuoneen ovi käy taajaan Lahdessa

Olopiste on onnistunut luomaan niin mutkattoman ilmapiirin, että moni piipahtaa Harjula-keskuksessa joka päivä. Keskusteluryhmässä, liikuntaryhmässä, terveydenhoitajalla, henkilökohtaisessa sparrauksessa tai vain juttelemassa, lehtiä lukemassa, tapaamassa tuttuja ja hörppäämässä kupposen kuumaa.

– Meidän kävijämme ovat taustoiltaan hyvin erilaisia. Yhteinen tekijä on oikeastaan vain pitkäaikaistyöttömyys, Olopisteen ohjaaja **Pasi Viitaniemi** kertoo.

Joku on ollut työttömänä kymmenisen vuotta: uraputki on katkennut ennen kuin se on kunnolla alkanutkaan. Toinen, korkeakoulutettu asiantuntija on jäänyt työttömäksi reilu vuosi sitten, kun liiketoimintaympäristö koki suuren murroksen. Silti yhteys löytyy porukassa.

– Täällä ollaan toiselle ihminen ihmisenä. Ihmiset tutustuvat, löytävät syvempiäkin ihmissuhteita ja tapaavat myös Olopisteen ulkopuolella. Tämä nostaa ihmisiä pois yksinäisyydestä, masentuneisuudesta ja syrjäytymisen kierteestä.

Pasi Viitaniemi, Olopiste

Muutos kypsyy toiminnaksi

Viikko-ohjelman mukaiset yhteiset toimintatuokiot, sieni-, marja- ja villiyrttiretket, kulttuuritapahtumat ja vaikkapa talkoot tuovat päiviin tekemistä ja rytmin. Kivaa tekemistä, uuden oppimista, yhteistyötaitoja, luovuuteen innostamista – mutta mitä muuta?

– Haluamme, että kaikille löytyy jatkopolkuja. Yhteisellä toiminnalla ja ryhmän vertaisten tuella on iso merkitys muun muassa itsetunnon kehittymiselle. Yksilöohjauksella pääsemme sitten lähemmäs, ja voimme pohtia, millainen muutos olisi mahdollinen ja mitä sen toteuttaminen vaatisi.

Palaute ja onnistumiset tosielämässä kertovat, että Olopisteessä ollaan oikeilla jäljillä. Jos joku lakkaa käymästä, se tarkoittaa työ- tai opiskelupaikan löytymistä. Olopistettä ei rasita virkamiesmäisyys. Toiminta on kaikille avointa, rentoa ja kaikki osallistuminen lähtee jokaisen vapaasta tahdosta.

– Meillä on täällä aikaa. Moni viettää Olopisteessä aikaa kolmesta neljäänkin tuntia päivässä. Asiat kypsyvät mielessä, ja muutos nousee omasta itsestä. Mitä syvemmältä itsestä oma tahto aktivoituu, sitä varmemmin muutos onnistuu, Viitaniemi uskoo.

– Voi juoda kahvia ja olla hiljaa. Aikaa on. Olopisteessä ei ole vastassa virkamieskuilua.

Työste – Työelämän ulkopuolella olevien työelämävalmiuksien ja työllistymisedellytysten edistäminen siltaustoiminnan avulla | S20406
1.10.2015–30.9.2017 | Uusimaa | Lue lisää

Työstetään siltoja ja verkostoja!

Mistä siltauksessa oikein on kyse? Miten ja kuka voi hyödyntää sitä? Kysymyksiin vastaa Työste-hankkeesta Metropolia Ammattikorkeakoulun yliopettaja, FT Elisa Mäkinen.

Mitä on siltaustoiminta?

Siltaus on Työste-hankkeessa kehitetty toimintatapa, jossa osallistujat itse ideoivat ja kehittävät mielekkäitä arjen toimintoja omassa asuinympäristössään. Kehittäjät ovat työelämän ulkopuolella olevia ihmisiä ja alueen ikäihmisiä – toimintoja rakennetaan yhdessä alueen palveluiden tuottajien kanssa. Ajatuksena on, että kehittämiseen osallistuminen vahvistaa toimintakykyä ja työelämävalmiuksia.

Mihin siltaus perustuu?

Kehittämisessä työelämän ulkopuolella olevat tai ikäihmiset eivät ole toiminnan kohteita, vaan heille mahdollistetaan kehittäjän asema. Tämä on asiakasymmärryksen käsittämistä tuoreella ja kaikkein vaativimmalla tavalla. Toiseksi kaikki tapahtuu yhteiskehittämisen menetelmin. Lisäksi kehitetyt toiminnat pyritään integroimaan alueen eri toimijatahojen kanssa olemassa oleviin toimintoihin eli kyse on verkostoitumisesta. Kun toimitaan näin, ollaan aivan ytimessä: ei keksitä hienoja uusia juttuja, vaan osallistujat tuottavat juuri oikeaa, osuvaa ja itselleen merkityksellistä toimintaa.

Millaisessa toiminnassa siltausta voi soveltaa?

Siltaus sopii erinomaisesti toimintaan, jossa ihmisten toivotaan olevan aktiivisia toimijoita ja toiminnalla halutaan vahvistaa osallisuuden kokemusta. Siltausta voidaan käyttää esimerkiksi asukastoiminnassa, järjestöissä, yhdistyksissä, säätiöissä. Siltauksen myötä osallistujat löytävät itsestään osaamista ja kykyjä, ovat mukana ja osallistuvat aktiivisesti toimintaan ja vahvistavat samalla työelämävalmiuksiaan.

Löydät siltausmenetelmän hankkeen loppuraportista. Kannattaa tutustua myös työ- ja toimintakyvyn arviointivälineeseen TOPlin, sekin löytyy samasta osoitteesta!

Mitä osaamista fasilitaattorilta vaaditaan?

Kehittäjän ja fasilitaattorin tulee oppia pois vanhasta mallista ja kääntää ajatus pois asiakkaasta kohteena ja mahdollistaa hänelle tila toimia kehittäjänä. On osattava pitää huolta siitä, että kaikki osallistujat kokevat olevansa tärkeitä. On hyvä ymmärtää verkostotyön, asiakasymmärryksen ja yhteiskehittämisen peruselementit.

Mikä Työste-hankkeessa ilahdutti itseäsi eniten?

Olen ollut todella vaikuttunut siitä arvokkuuden ja voiman kokemuksesta, mikä osallistujille on hankkeessa syntynyt. On vaikea pukea sanoiksi sitä tunnetta ja ilmapiiriä, mikä on hankkeessa ollut vahvasti läsnä! Toiminta on herättänyt mukana olijoissa aitoa kunnioitusta ja arvostusta toisia kohtaan. Osallistujat ovat löytäneet itsestään valtavasti osaamista ja kyvykkyyttä.

Työste-hankkeessa Helsingin myllypurolaiset kehittivät mm. juttutupa-toimintaa, ruuanlaittopiirin ja Ravintolapäivän ohjelmaa. Hankkeessa alkunsa saanut kävelyporukka kokoontuu joka viikko edelleen.

ESR **Yes We Can | S20615**
1.2.2016–31.12.2017 | Etelä-Karjala

Työtä tekeville käsille

Kokouskahvit porisemaan, postit oikeisiin osoitteisiin, pyykkikone pyörimään ja paikat siisteiksi. **Mimmi Laurilan** kolmen tunnin työpäivät Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomilla Lappeenrannassa hurahtavat nopeasti, kun työtehtävät ovat mieluisia.

– Työ on itsenäistä, se on minusta kiva. Parasta on, kun tulee hyvä työn jälki ja näen työn tulokset heti, Laurila kertoo.

Myös työyhteisön mukavat työkaverit siivittävät työpäiviä. Vaihtoehto työpaikalle olisi olla kotona, mikä tuntuu nyt kaukaiselta. On todella arvokasta, että päivissä on mielekästä tekemistä ja työstä maksetaan palkkaa.

Työhönvalmentaja pistäytyy työpaikalla silloin tällöin.

– Kiva kun hän käy katsomassa, miten minulla sujuu työssä, Laurila iloitsee.

Laurila on ollut Socomilla jo lähes vuoden. Alkupotku tuli Yes We Can -hankkeessa joulukuussa 2016, kun työhönvalmentaja tuli kysymään, haluaisiko Laurila lähteä työhaastatteluun.

– Totta kai lähdin. Oli jouluviikko, ja työt aloitinkin heti tammikuussa. Työstä on sovittu nyt kahdeksi vuodeksi. Jatkaisin tietysti mielelläni sen jälkeenkin.

Pajoista baanalle!

Yes We Can -hankkeessa on mahdollistettu monta merkittävää steppiä – oikea työpaikka tai muu mielekäs toiminta on kehitysvammaiselle tärkeä osa elämää. Toimintakeskuksissa tapahtuva päivä- ja työtoiminta vähenee, kun tilalle löydetään työpaikkoja, mahdollisuuksia tehdä vapaaehtoistyötä tai harrastaa kuten muut kansalaiset. Työnantajia ja työntekijöitä törmäyttävä työnvarjostus ja työhönvalmennus on todettu hankkeissa erinomaisiksi toimintamalleiksi.

ESR

PARTEX-paja | S20675
1.4.2016–30.9.2018 | Etelä-Karjala
Lue lisää

EAKR

Partex Invest 1 | A71842
Partex Invest 2 | A71874
1.6.2016–30.11.2017 | Etelä-Karjala
Lue lisää

Vanhalle vaatteelle uusi elämä

Tuhansien tarinoiden vaatteet ja muut tekstiilit kohtaavat loppunsa Poistotekstiilipaja Partexissa Imatralla. Loppu ei kuitenkaan ole lohduton, sillä vaate kohdataan käsin, ja usein se saa ihasteluakin osakseen. Kauneimmat ja parhaimmat pääsevät jatkamaan matkaansa kohti uusia seikkailuja sellaisenaan tai tuunattuna. Puhdas, mutta muutoin käyttökelvoton tekstiili päätyy teollisuuden raaka-aineeksi.

Käytöstä poistuvan tekstiilin kierrätys on kuuma aihe – tekstiilinkierrätys kiinnostaa tällä hetkellä sekä kuluttajia että yrityksiä. Kaikelle käytöstä poistuvalle tekstiilille pitäisi löytyä jätehierarkian mukainen reitti eteenpäin: kun vaate tai muu tekstiili on kerran päätetty ostaa, sen tulee myöhemmin löytää tiensä uuteen käyttöön, kierrätykseen tai muuten hyödynnettäväksi.

Työtä ja työtaitoja ahkerille käsille

Poistotekstiilipaja Partexin taustalla ovat IntoPajat ry ja TyönVuoksi ry. Yhdistysten yhteinen työpaja tarjoaa monipuolista työpajatoimintaa työttömille työnhakijoille Imatran seudulla. Paja voi työllistää tulevaisuudessa 20 työtöntä työnhakijaa ja samalla valmennusten avulla auttaa heitä työllistymään pajajakson jälkeen.

– Pajalla tehdään mielekästä ja monipuolista työtä kahdessa vuorossa. Työtehtävät tarjoavat myös haastetta, koska koneiden käyttö vaatii erityisosaamista, kehityspäällikkö Kirsi Kärkäs-Vaittinen IntoPajat ry:stä sanoo.

REISKAtex-hankeessa suunniteltiin ja rakennettiin laboratoriotason tekstiilien tunnistus- ja lajittelulaitteisto.

Partex-pajalla Imatralla tekstiilien lajittelua ja jatkopolkua ohjaa eurooppalainen jätehierarkia.

Työnteon ohessa työntekijät saavat sparrausta ja valmennusta työelämään. Työelämän pelisäännöt ja työtaidot tulevat tutuiksi.

– Yksilövalmentajat auttavat erilaisissa elämäntilanteissa ja ohjaavat eteenpäin. Teemme pajalla tiivistä yhteistyötä yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Partex-pajalla tartutaan hanakasti tuumasta toimeen. Tekstiileistä erotellaan myyntikuntoiset ja -kelpoiset tekstiilit myytäväksi joko omassa putiikissa tai yhteistyökumppani Pelastakaa lapset ry:n liikkeessä.

Lopuista pajalaisten taitavat kädet irrottavat napit, niitit ja vetoketjut, minkä jälkeen tekstiilit päätyvät murskaimen kitaan.

– Toimitamme tekstiilimurskan eteenpäin komposiittitehtaalle Lappeenrantaan, missä se hyödynnetään raaka-aineena. Murskaa käytetään tällä hetkellä esimerkiksi maalipensselin varsiin ja telakaukaloihin, ja tuotekehitystä tehdään jatkuvasti.

Hanketrio pyöräytti Partex-pajan rattaat käyntiin

Partex-hankkeiden kokonaisuus koostuu kolmen hankkeen hyvästä yhteistyöstä. ESR-rahoitteisen PARTEX-pajan sisarhankkeissa mahdollistettiin investoinnit ja tarvittavat laitehankinnat. Näissä EAKR-rahoitteisissa Partex Invest 1 ja 2 -hankkeissa hankittiin tarvittavat koneet ja laitteet ja rakennettiin poistotekstiilien kierrättämiseen liittyviä yritysten verkostoja. Investointihankkeissa myös varmistettiin erilaisten asiantuntijapalvelujen avulla sujuva materiaaliprosessien hallinta ja laitteiden käyttöönotto.

ESR

Carry On | S20618
1.2.2016–30.6.2018 | Kymenlaakso
Lue lisää

Kärryllinen työkaluja ohjaukseen

Carry On -hankkeen tavoite on parantaa opintojen läpäisyä ja vähentää keskeyttämisiä kaikissa hankeverkoston oppilaitoksissa Kymenlaaksossa. Hankkeessa tuetaan ohjaustyötä tekevien opinto-ohjaajien, opettajien ja kouluttajien osaamista.

Koko Kymenlaakson alueen suurena tavoitteena on estää ammattiin opiskelevien nuorten opintojen keskeytyminen. Carry On -hankkeen työpajoissa on tunnistettu ne kriittiset keskeyttämiskohdat, jotka ovat hankkeen projektipäällikkö **Hilkka Huiskon** mukaan hyvin samankaltaisia opiskelupaikasta tai oppialasta riippumatta.

– Tärkeimpiä hetkiä eletään aivan opintojen alussa. Mille opintoalalle nuori hakeutuu, kiinnostaako ala oikeasti, tuntuuko se omalta? Liian heppoisin perustein tehdyt valinnat näkyvät keskeyttämistilastoissa. Siksi apu valintavaiheessa on tärkeää.

Seuraava totuuden hetki on heti opintojen alussa: miten nuoren ryhmäytyminen onnistuu ja sitoutuuko hän opiskeluun? Alkuvaiheen valmentavalla ohjauksella on kriittinen merkitys opintojen onnistumiseen.

Matkan varrella on muitakin taitekohtia. Työharjoittelun ja työssäoppimisjakson onnistuminen, urasuunnittelu opintojen loppuvaiheessa ja näyttö- tai lopputyön eteneminen ovat niitä pisteitä, joissa opiskelijat usein tarvitsevat tukea. Suuri merkitys on myös sillä, että oppimisvaikeudet tunnistetaan alkuvaiheessa ja osataan tukea nuorta niissä sekä yleisissä elämänhallintataidoissa.

– Kaikissa oppilaitoksissa tehdään kevään aikana kovasti töitä, jotka kootaan yhteisiksi työkaluiksi opintojen ohjauksen tukemiseen, kertoo Huisko ja muistuttaa, että tulevaisuuden opettaja on valmentaja, jonka tehtävänä on ohjata nuoren matkaa opintojen nuppuvaiheesta kohti valmistumista ja sujuvaa siirtymää oman alansa ammattilaiseksi.

ESR

OPINtie | S20069
1.1.2015–30.6.2017 | Päijät-Häme
Lue lisää

Pidetään nuorista huolta!

Päijäthämäläisistä 16–29 -vuotiaista nuorista pidettiin erityistä huolta OPINtie-hankkeessa.

Tärkeimpänä tavoitteena oli tukea nuoren valmistumista ammatillisesta koulutuksesta ja sujuvaa siirtymää työelämään. OPINtiessä keinoina olivat ammatillisesta oppimisstudiossa sekä koulutuksellisessa ohjauspalvelu KohtaAmossa annettu henkilökohtainen tuki.

Hankkeen projektipäällikkö **Ismo Turve** on syystäkin iloinen hankkeen saavutuksista. OPINpajalta tukea ja ohjausta opintoihin sai hankkeen aikana 166 opiskelijaa, V.I.P-pajalla kävi 101 opiskelijaa ja 30.1.2017 ovensa avanneella STOP-pajalla 78 opiskelijaa.

KohtaAmossa asioi hankkeen aikana kaikkiaan 315 opiskelijaa. Tilastoinnin ulkopuolelle jätettiin puhelimitse, sähköpostilla tai tilaisuuksissa annettu opintoneuvonta. Tilastoinnissa ovat mukana vain ohjaukset, joissa pohdittiin tarkemmin opiskelijan elämäntilannetta, aikaisempia opintoja sekä tulevaisuuden suunnitelmia.

– Määrälliset tulokset OPINpajalla ylittävät kaikki odotukset reilusti. Lähtökohtana oli, että OPINPajalla aloittaneet olisivat todennäköisesti muuten keskeyttäneet opintonsa ainakin tilapäisesti. Työ- ja koulutuskokeilijoiden määrä ei vastaa ennakoitua, mutta on rohkaiseva alku ja kertoo siitä, että järjestely toimii, iloitsee Turve.

Hanke oli jatkoa vuonna 2014 toimineille OPINpaja- ja KohtaAmo -hankkeille.

ESR

Tämä elämä | S20968
1.4.2017–31.12.2019 | Uusimaa
Lue lisää

Lasereita, zombeja ja vaahtokarkkeja

Nuoret, nuo tulevaisuutemme toivot, nuo meidän eläkkeidemme maksajat. Känny liimautuneena käteen. Hirmu taitavia hirmu kapealla kommunikoinnin alueella. Koirafiltterit löytyvät Snapchatistä alta aikayksikön, mutta jos ensimmäinen hakutulos Googlessa ei anna vastausta, sitä ei ole olemassa. Instaan lävähtää läppää hauskalla häsällä, mutta Excel ei ole solumuistissa eikä Powerpointista löydy pointtia.

Tämä elämä -hankkeessa tekeillä on pelipohja, joka toivottavasti auttaa nuorta löytämään vahvuuksiaan ja pohtimaan, kuka hän on ja mitä haluaa. Pelipohja, joka on riittävän yksinkertainen opojen käyttää opetustilanteessa. Pelipohja, joka ottaa huomioon erilaiset oppijat, heidän taustansa ja lähtökohtansa. Pitäisi suunnitella pelipohja, joka valmentaa tulevaisuuteen, jota kukaan ei tunne. Auttaa löytämään nuoren vahvuuksia ammatteihin, joita ei ehkä vielä ole edes olemassa. Pelin pitäisi kiinnostaa ja koukuttaa, saada jotain liikahtamaan sydänalassa, aktivoida tiedonhankintaan, kestää aikaa ja olla valmis mahdollisimman pian.

Siirtyminen peruskoulusta toiselle asteelle on nuoren kannalta tärkeä virstanpylväs. Suurin osa opintojen keskeytyksistä myös tapahtuu heti uusien opintojen alkuvaiheessa. Siksi on tärkeää, että nuoret pääsevät tarpeeksi aikaisin pohtimaan omaan elämäänsä liittyviä valintoja ja niiden seurauksia. Tämä elämä -hankkeessa kehitetään yläkouluihin nuoria kiinnostavia ohjausmenetelmiä: oppilaan omaa maailmaa lähellä oleva Tämä elämä -mobiilipeli sekä työpajamalli.

Musiikkia ja mediapajoja

Tunne siitä, että voi oikeasti vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, on nuorelle äärimmäisen tärkeä. Tämä elämä -hankkeessa yhdistyy musiikki- ja mediapajatyöskentely, ja sen tarkoituksena on lisätä nuoren itsetuntoa, rohkeutta ja kiinnostusta ympäröivään maailmaan. Pääroolissa on nuori itse.

Tämä elämä -blogissa seurataan, miten musiikilla, taiteen soveltavalla käytöllä ja pelillisyydellä voidaan tukea nuorten osallisuuden tunnetta ja lisätä sitoutumista opintoihin. Pysy kuulolla – monenlaista mielenkiintoista on luvassa!

Tämä elämä -hanke, Metropolia, kuva: Veikko Somerpuro

Teksti on koottu projektipäällikkö Irene Alsti-Lehtosen ja hankkeen projektikoordinaattori (Helsingin yliopisto) ja Hyökkälän koulun musiikkiopettaja Jussi Paalasen Tämä elämä -blogin kirjoituksista.

Valtakunnallinen Kohtaamo-hanke koordinoi valtakunnallisia ja alueellisia Ohjaamo-hankkeita. Kohtaamo koordinoi myös verkko-ohjauksen kehittämistä.

ESR

KOHTAAMO
- Ohjaamojen ja verkko-ohjauspalvelun kehittämisen tuki | S20318
1.8.2014–31.12.2019 | Valtakunnallinen
Lue lisää

Matalan kynnyksen jeesiä ohjaamosta

Ohjaamot ovat vakiinnuttaneet toimintansa eri puolilla Suomea. Ohjaamotoiminta tunnetaan laajasti ja kohderyhmään kuuluvat alle 30-vuotiaat nuoret löytävät tiensä yli hyvin matalan kynnyksen. Palaute on ollut erittäin kiittävää.

– Nuorella voi olla ratkottavana vaikkapa terveyteen, koulutukseen, toimeentuloon tai työllistymiseen liittyviä kysymyksiä. Ohjaamoon tullessaan nuori ei kuitenkaan leimaudu, koska lähestyä voi asialla kuin asialla, erityisasiantuntija **Janne Savolainen** TEM:stä sanoo.

Ohjaamossa nuorella on mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen. Osaamista ja tietoa löytyy laidasta laitaan, ja jos ei löydy, ratkaisu etsitään. Ohjaamoiden toiminta on kunnissa useimmiten TE-palvelujen ja kuntien hallinnonalojen rajat ylittävää yhteistyötä.

– Ohjaamo-toimintaa on linjattu siten, että toiminnan tulee olla monialaista ja kynnyksetöntä. Nuori voi tulla ilman ajanvarausta. Muuten painotukset nousevat alueellisista tarpeista, koska alueet eroavat toisistaan paljon.

Ohjaamo-hankkeet ovat jo päättyneet tai päättyvät viimeistään kesällä. Ohjaamot ovat vakuuttaneet tuloksillaan, ja hallitus on myöntänyt 5 miljoonan euron rahoituksen Ohjaamo-toimintaan vuosille 2018–2021. Rahoitus turvaa henkilöstön rekrytoinnit Ohjaamoihin myös maakunta- ja sote-uudistuksen aikana.

Kuva: KOHTAAMO

– Kaikki sano mulle, että mee sinne Ohjaamoon. Ja sit mä tulin.

– Kävin syksyllä teidän [Helsingin ohjaamo] kautta Jungle Juice Barin rekryssä ja onnisti, sain töitä. Halusin erikseen kiittää teitä hyvästä työstä, ohjaamo toimi juuri sellaisena matalan kynnyksen jeesinä jota tuolloin tarvitsin. ”Syrjäytymisvaaraa” tai muita erityisiä ongelmia ei ollut, mutta 8 kuukauden työttömyys alkoi jo painaa. Vaelsin ohjaamoon sisään ja välittömästi otettiin koppi. Kiitos teille, teette hyvää työtä.

Ote Danielin, 21, palautteesta

OHJAAMO

30
Ohjaamoa Etelä-Suomessa.

60
Ohjaamoa koko Suomessa.

120 000
kohdattua nuorta koko Suomessa vuosina 2014–2017

Osaamista yrityksiin

Työ tekijäänsä opettaa, kuuluu vanha suomalainen sananlasku. Tulevaisuudessa tekijät joutuvat oppimaan kiihtyvämmällä tahdilla uutta. Työ muuttuu ja tekijät sen mukana. Yhä suurempi joukko rakentaa työuransa yrittäjyyden palikoista. Valtaosa heistä on yksin-yrittäjiä, mutta eivät työskentele yksin. Verkostot, osuuskunnat ja yrittäjätiimit ovat yrittäjyyden uusi musta.

Osaaminen ja ammattitaito on monen tekijän summa. Moni ottaa yrittäjyyden ensimmäiset askeleet jo koulun penkillä. Niissä samoissa, joissa Pisa-portaita kivutaan huipulle asti.

Kun työvoimapula jo kurkistelee nurkalla, yritysten, työnantajien ja oppilaitosten kumppanuuden merkitys kasvaa. Osaamispääoma ei ole koskaan pudotuspeli, siinä on vain voittajia. Kerrytetään osaamista yhdessä!

Yli 2 500 osallistujaa kehittänyt hankkeissa osaamistaan työelämää varten!

Pieni yritys, henkilökuntaa 5–49 henkilöä

Mikroyritys, henkilökuntaa alle 5 henkilöä

Keskisuuri yritys, henkilökuntaa 50–249 henkilöä

Suuri yritys, henkilökuntaa vähintään 250 henkilöä

Suomesta on tullut pienten verkostoituneiden yritysten ja yrittäjien maa.

2017 kaupparekisteriin merkittiin Suomessa 34 216 uutta yritystä – yli 3 000 yritystä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lähes kaikki uudet yritykset ovat yksityisiä elinkeinonharjoittajia eli toiminimiyrittäjiä. Niitä rekisteröitiin 3 311 enemmän kuin vuonna 2016. Osakeyhtiöitten määrä kasvoi 264 uudella osakeyhtiöllä.

Pk-yritys: pienet ja keskisuuret yritykset joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa.

Tiimiyrittäjyys kahden tai useamman yrittäjän kollektiivisen yrittäjyyden muoto, joka perustuu laaja-alaiseen ja tiimin jäsenten erilaiseen osaamiseen.

Osuuskunta mahdollistaa joustavan ja verkostomaisen yrittämisen. Osuuskunta mahdollistaa osa-aikaisen yrittämisen ja on yksi tapa kokeilla yrittäjyyttä suhteellisen riskittömästi.

Kasvuyritys on OECD:n ja EU:n määritelmän mukaan yritys jonka lähtötyöllisyys on vähintään 10 henkeä, ja seuraavana kolmena vuonna kasvattaa työntekijämäärää yli 20 prosenttia. Puhekielessä kasvuyrityksellä tarkoitetaan yleensä kuitenkin laajempaa yritysjoukkoa. Pieni kasvuyritys on yritys, joka työllistää alussa enintään kolme henkilöä ja kasvaa neljän vuoden aikana vähintään kolmella henkilöllä. (Lähde: TEM)

Startup-yritys on iältään nuori, mutta kasvuhaluiltaan suuri. OECD:n ja Euroopan Unionin määrittämät kriteerit ovat kuten kasvuyrityksissä, mutta startup-yritys mielletään myös yritykseksi joka vasta kehittelee ensimmäistä tuotettaan, eikä vielä tuota voittoa. Tavoitteena on kuitenkin nopea kasvu. Startupeista 40 % sijaitsee Uudellamaalla. (Lähde: TEM, Etla)

Kaupparekisteriin rekisteröidyt uudet yritykset 2017

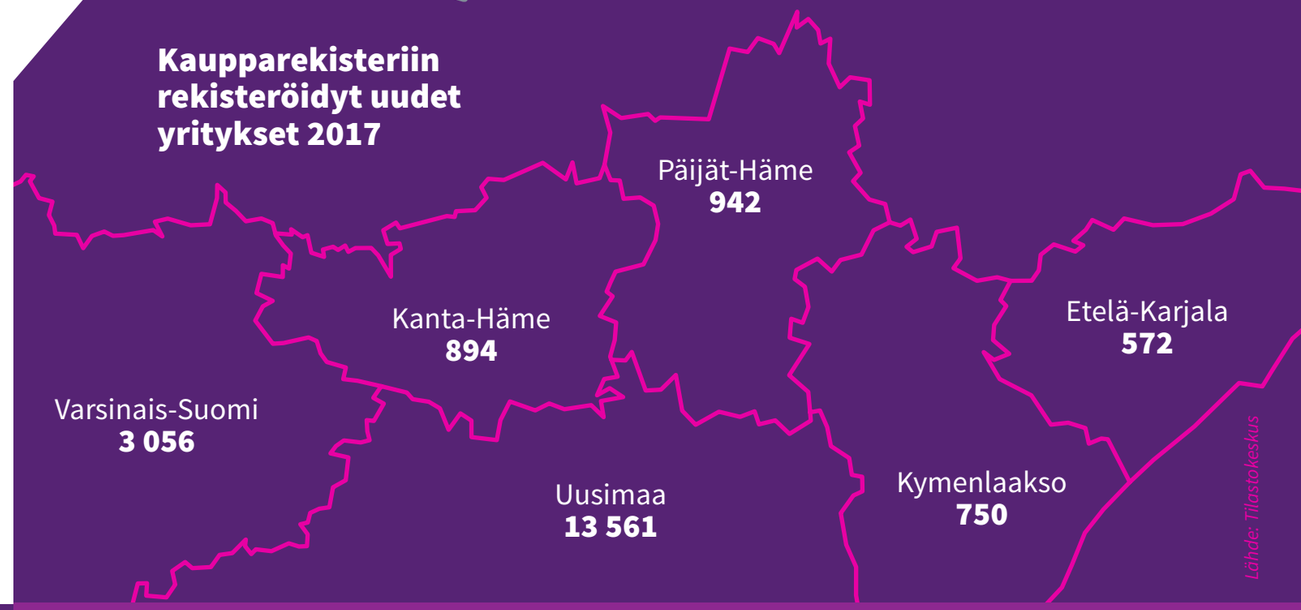

”Uskallus lähteä mukaan on se isoin juttu, mutta se kannattaa tehdä rohkeasti. Kun lähtee kokeilemaan, ei tiedä, mitä portteja aukeaa, mutta jotain aukeaa aina varmasti.”

Projektipäällikkö **Anne-Mari Hätönen**

ESR **TEHDAS tehtaillaan työtä ja yrittäjyyttä | S20364**
1.8.2015–30.6.2017 | Uusimaa

Hallittu hyppy tuntemattomaan

It-alan ammattilainen **Per Lindberg** jäi työttömäksi kesäkuussa 2016. Takana oli 27 vuotta asiantuntijatehtäviä kansainvälisessä suuryrityksessä. Paljon kokemusta ja osaamista, mieli kuitenkin myllerryksessä uuden elämäntilanteen myötä.

– TEHDAS-hankkeesta kuulin ensimmäisen kerran TE-toimiston järjestämässä ryhmätapaamisessa. Avoimin mielin lähdin mukaan, tavoitteena selkeyttää itselleni mitä lähden tulevaisuudelta hakemaan. Päällimmäisenä mielessä oli löytää uusi palkkatyö, uudelleen koulunpenkille istahtaminenkin oli yhtenä vaihtoehtona.

Nyt puhelimeen vastaa tyytyväisen oloinen yrittäjä Lindberg. Mitä tapahtui?

– Kahdeksan viikon mittainen tiivis jakso TEHDAS-projektissa avasi ovia moneen suuntaan. Myös yrittäjyyteen, mikä ei ollut aikaisemmin käynyt mielessäkään. Kun eteen tuli mahdollisuus ostaa eläkkeelle siirtyvältä yrittäjältä liiketoiminta, tartuin tilaisuuteen. TEHDAS oli tärkeä vauhdittaja yrittäjäksi ryhtymisessä. Sain tietoa ja tukea yrittäjyydestä, ja loppuajan keskityinkin suunnitelman eteenpäin viemiseen. Joulukuussa TEHDAS-jakso päättyi minun osaltani ja samaan aikaan tein yrityskaupat. Hyppy tuntemattomaan ei kaduta, tunnen olevani oikeassa paikassa juuri nyt.

TEHDAS antoi tukea lukuisiin uusiin hyppyihin

Hankkeen projektipäällikkö **Anne-Mari Hätösen** mukaan TEHDAS sopikin juuri ihmisille, jotka halusivat lähteä rohkeasti miettimään omaa suuntaansa ja uraansa. Hankkeen valmennus koostui 20-60 päivän jaksoista, joissa keskeistä oli oman osaamisen tunnistaminen, verkostoituminen ja omaa tulevaisuutta eteenpäin vievät toimet yhdessä valmentajien kanssa. Tärkeintä oli lähteä rohkeasti miettimään uusia mahdollisuuksia, hankkeen aikana tehtiin uskomattomia hyppyjä uuteen!

TEHDAS-hankkeessa luotiin työtä ja yrittäjyyttä Länsi-Uudenmaan alueella yli 45-vuotiaille työttömille tai työttömyysuhan alaisille henkilöille. Keskeistä hankkeessa oli oman osaamisen tunnistaminen, ohjaus, verkostoituminen, koulutukselliset sisällöt ja vertaistuki. Voimaantuminen ohjauksen, toiminnan ja vertaistuen avulla avasi uusia näkökulmia antaen rohkaisua päätöksiin.

Kuvassa: TEHDAS-tiimin työntekijöitä vasemmalta oikealle: Aila Johansson, Kirsi Niskanen, Anne-Mari Hätönen ja Eero Lounela. Kuva: Anne-Mari Hätönen.

Hankkeen lähtötilanne on karu, Kouvolan alueen nuoriso-työttömyys on maan keskiarvoa suurempi. Tässä hankkeessa haluttiin tekemisen meininki heti päälle. Ilman hyviä verkostoja hommasta ei olisi tullut mitään!

ESR

Duunista toimeen | S20402
1.9.2015–31.12.2017 | Kymenlaakso
Lue lisää

Startti unelmien uraputkelle

Konstit ovat monet kun töitä etsitään. Tämän allekirjoittaa Duunista toimeen –hankkeen projektipäällikkö **Taru Mikkonen**. Kun hanke starttasi syksyllä 2015, alusta asti oli selvää, että nuorten tie unelmien uraputkeen kulkee verkostojen kautta. Kouvolassa käynnistyi samaan aikaan Ohjaamo-hanke ja nämä kaksi hanketta verkostoituvatkin tiiviisti keskenään.

Aktiiviseen verkostoon valjastettiin myös Pohjois-Kymenlaakson 4H, Kouvolan kaupunki ja sieltä erityisesti yrityskoordinaattorit, Iitin työllisyyskoordinaattori ja nuorisotyöntekijät sekä Kaakkois-Suomen TE-palvelut. Mukaan saatiin lukuisa määrä yrittäjiä, iso kiitos heille!

Sanna, Katja, Anita, Tiina, Taru, Tiina

Elämä on sattumia, jotka täytyy löytää

Yhteisestä ideoinnista ja tahdosta syntyi hankkeen aikana valtava määrä konkretiaa. Suurin ja vaikuttavin lienee yhdessä järjestetty rekrytointitapahtuma Duunitreffit, jossa työtä hakevat nuoret ja töitä tarjoavat yritykset kohtaavat. Samaa reseptiä tarjoillaan työn-haun Speed Date -tapahtumissa, joita ollaan järjestetty aktiivisesti Kouvolan Ohjaamossa. Onnistuneissa kohtaamisissa sattumalla on aina sormensa pelissä. Mutta näissä kohtaamisissa onnetarta ovat auttaneet aktiiviset taustajoukot!

Uusia ovia avataan keikka kerrallaan

Yhdeksi työkaluksi hankkeessa valittiin Work Pilots –sovellus, kotimainen mobiilipalvelu, joka yhdistää lyhytkestoista työtä tarvitsevat yritykset ja kotitaloudet työntekijöihin. Tilanne on win-win; nuoret kerryttävät tärkeää työkokemusta ja yksityiset ihmiset, yritykset ja yhdistykset löytävät tekijöitä lyhyisiin tehtäviin. Nuori saa työstä kiinteän 10 euron palkan. Työn teettäjälle kustannus on 16 euroa tunnista (12,90 euroa + alv 24 %).

Duunista toimeen -hankkeen innoittamana Kouvolan Yrittäjät ja Kymenlaakson Kauppakamari käynnistivät jäsenistölleen haastekampanjan, jossa yrityksiä kannustetaan tarjoamaan töitä nuorille Work Pilots –sovelluksen avulla. Yrittäjäyhdistyksen tavoitteena on työllistää nuoria vähintään 1 000 tunnin verran ja Kymenlaakson Kauppakamari haastaa jäsenyrityksensä avaamaan työkeikkoja 10 000 tuntia koko Kymenlaakson alueella. Respect!

”Duunista toimeen -hanke on yksi hyvä esimerkki siitä kuinka tärkeää on tuoda entistä tiiviimmin paikalliset toimijat työskentelemään yhdessä yhteisten tavoitteiden eteen. Ilman hyviä kumppaneita olisi mahdotonta tehdä mitään!”

Projektipäällikkö **Taru Mikkonen**

Duunista toimeen –hanke auttaa 17–29-vuotiaita pohjoiskymenlaaksolaisia nuoria ja yrityksiä löytämään toisensa.

Kettumäen kansanpuisto -yhdistyksen puheenjohtaja **Tanja Kukkola** kertoo työnantajan näkökulman Work Pilots -sovelluksesta. Katso video!

Onnin, 16, kokemuksia Work Pilots -sovelluksen käytöstä. Katso video!

Siellä missä nuoretkin!

Facebook @duunistatoimeen
Twitter #duunistatoimeen
Instagram @duunistatoimeen
Youtube @duunistatoimeen

ESR **Go 4work | S20110**
1.5.2015–30.9.2017 | Uusimaa

Vauhtia rekrytointiin

Go 4 Work! -rekrypalvelut on työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke, joka ohjaa ensisijaisesti nuoria, mutta myös muita työttömiä palkkatyösuhteisiin Länsi-Uudenmaan alueen yrityksiin. Samalla alueen yritykset saavat tukea rekrytointeihinsa.

Hankkeen aikana projektityöntekijät ovat etsineet yksityisistä yrityksistä työpaikkoja ja motivoineet ja rohkaisseet yrittäjiä työllistämään nuoria. Projekti on myös tukenut yrityksiä rekrytointiprosessissa mm. etsimällä tehtäviin sopivia ehdokkaita sekä auttamalla työsopimusten tai palkkatuen kanssa.

Saavutimme tavoitteemme

Iso kiitos rahoittajille (ESR ja kunnat) ja yrityksille ja työnhakijoille! Mahtavaa yhteistyötä!!! Palvelimme yli 550 työnhakija-asiakasta ja 184 työnantajaa ja ”deitti-palvelumme” tuloksena oli paljon yli 200 työsuhdetta elokuun puoliväliin mennessä.

Pienellä yrityksellä yhdenkin työntekijän vaje voi kääntää kaiken kallelleen, tämän ovat tunteneet nahoissaan lohjalaisen kahvila Café Laurin omistajat **Jukka Turunen** ja **Timo Ranta**.

– Rekrypalvelu on ollut meille aivan korvaamaton apu. Työntekijöiden etsimisestä ja lukuisista haastatteluista säästyvä aika on meille kultaakin kalliimpaa. Olemme saaneet tätä kautta loistavia tekijöitä.

Hanke auttaa yrittäjää paitsi rekrytoinnissa, myös tarvittavien lupien kuten hygienia- tai anniskelupassin hakemisessa.

– Voin sanoa, että kynnys rekrytoida työntekijöitä ilman tätä apua olisi paljon suurempi. Kahvila- ja ravintola-alalla työntekijöiden löytäminen on aika vaikeaa. Meille on ollut suuri apu, että hankkeen kontaktihenkilöt tuntevat meidät ja yrityksemme. He osaavat etsiä juuri oikeanlaisia ihmisiä. Aikaa säästyy kaikilta, myös työnhakijoilta.

Ainakin 158 yritystä ja lisäksi 26 muuta organisaatiota antoivat projektin tuella töitä vähintään yhdelle työntekijälle. Noin 80 % yrityksistä oli mikro- tai pienyrityksiä. Monet palkkasivat ensimmäisen ulkopuolisen työntekijänsä ja kasvuvauhtiin pääs-tyään jonkin ajan päästä uusiakin.

Työnhakijat työllistyivät oikeisiin, palkallisiin työsuhteisiin. Erityisen merkittäväksi tuloksen tekee vakituisten työsuhteiden suuri määrä. Hankkeen päättyessä suurin osa työsuhteista jatkuu edelleen. Myös Café Lauriin palkattujen **Heidin** ja **Jasminen**.

– Hanke vahvisti sen että pienillä yrityksillä on kasvuhaluja ja potentiaalia työllistää, iloitsee hankkeen projektipäällikkö **Tiina Lindholm** Novago Yrityskehitys Oy:stä.

ESR

AHJO – alusta itsensä työllistämiseen | S20700
1.5.2016–31.10.2017 | Päijät-Häme
Lue lisää

– Ahjo on riippusilta tulevaisuuteen, jossa on pohja ja kaiteet, mutta eteneminen on omista haparoivista askeleista kiinni.

- Marina

Sinä pystyt!

Loppukesällä 2016 AHJO-hankkeessa aloitti reilut 20 työpaikkansa menettänyttä ammattiosaajaa sekä opiskelijaa, jotka eivät opiskelun jälkeen olleet löytäneet työpaikkaa. Tavoitteeksi asetettiin, että vähintään 70 prosenttia työllistäisi itsensä työmarkkinoilla, yrittäjänä, osuuskuntalaisena, kevytyrittäjänä tai täydentäisi osaamistaan jatko-opinnoilla. Hankkeen päättyessä tulokset puhuvat puolestaan. Vanhan Mallasjuoman tehtaan suojissa moni löysi aivan uuden polun työelämään.

”Ahjo on hyvä yrittäjyyden kasvualusta”

Näin tiivisti **Ville Ekosaari** hankkeen loppuseminaarissa. Ville on yksi AHJOn aikana perustetun TEEMME-asiantuntija- ja työosuuskunnan perustajajäsenistä. Yrittäjyys on ollut Villen mielessä usein Muotoiluinstituutista valmistumisen jälkeen. Lopullinen sysäys yrityksen perustamiseen kuitenkin puuttui.

Ahjossa kipinä yrittäjyyteen leimahti tosissaan. Niin vahvasti, että syyskuussa 2017 Ville perusti oman muotoiluun ja pakkaussuunnitteluun erikoistuvan yrityksen. Myös yhteistyö osuuskunnassa jatkuu.

– Ahjo aloitti heti lupaavasti, toteutti kaikki odotukset moninkertaisesti, jopa ne, joita ei ollut olemassa.

- Jussi

Kelkka kääntyi 360°

Yrittäjyyskipinä iski myös mallasmestari **Jarmo Launoseen**. Näin ei tosin pitänyt käydä.

– Vaikka lähdinkin Ahjoon mukaan innoissani, yrittäjyys ei varsinaisesti ollut minun juttu. Yrittäjyyden suhteen olin enemmänkin epäilevä tuomas. Mutta toisin kävi. Ahjon aikana käänsin kelkkani ja tässä ollaan, TEEMME Osuuskunnan perustajajäsenenä. Heti alkumetreillä Ahjossa syntyi yhdessä tekemisen meininki, jota hankkeen vetäjä Juhani (Vainio) ja kaikki ulkopuoliset sparraajat hienosti ruokkivat. Pikkuhiljaa myös yrittäjyys alkoi kiinnostaa.

Jarmo lähti mukaan perustamaan osuuskuntaa yhdessä seitsemän ahjolaisen kanssa keväällä 2017.

– Yhdessä tekemällä yrittäjyyden riskit tuntuvat pienemmiltä ja tekemisessä on aivan erilaista voimaa kun yksin yrittäjänä. Ensimmäiset projektit ovat käynnistyneet syksyllä, nyt tekeminen painottuu tapahtumatuotantoon. Katsotaan mitä tulevaisuudessa, meillä on mahdollisuuksia tarjota osaamistamme vaikka mihin. Osuuskuntaan on nyt liittynyt viisi uutta jäsentä. Tavoitteena on toki kasvu, mutta hallitusti. Haluamme kasvattaa toimintaa niin, että yhdessä tekemisen henki säilyy.

Asiantuntija- ja työosuuskunta TEEMME markkinoi jäseniään ja järjestää heille työtilaisuuksia. Jäsenet ovat työsuhteessa osuuskuntaan ja tekevät työtä osuuskunnan lukuun.

Kuvat: Susa Junnola

ESR

Töissä Suomessa | S20586
1.3.2016–31.8.2018 | Uusimaa
Lue lisää

Nopeita reittejä työelämään

Hankkeessa luodaan pääkaupunkiseudulle uudenlainen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyöhön perustuva palvelu, International House Helsinki, joka kokoaa maahanmuuton alkuvaiheen kannalta keskeiset neuvonta- ja viranomaispalvelut saman katon alle ja tarjoaa työnantajille tietoa alueella asuvista kansainvälisistä osaajista sekä apua maahanmuuttajien rekrytointikysymyksissä ja kielikoulutuspalveluissa.

Väestöennusteen mukaan vuonna 2030 lähes viidenneksellä pääkaupunkiseudun väestöstä on äidinkielenä jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

– Maahanmuuttoa tarvitaan lisää ja päättäjien on tehtävä kaikkensa, jotta työkykyiset ja -haluiset pääsisivät töihin, painotti Helsingin tuore pormestari **Jan Vapaavuori** Talouselämä-lehden haastattelussa syksyllä 2017.

Töissä Suomessa -hanke vastaa haasteeseen. Joulukuussa 2017 maahanmuuttajien työmarkkinoille sijoittumisen kannalta keskeiset neuvonta- ja viranomaispalvelut koottiin saman katon alle Helsingin Albertinkadulle, syntyi International House Helsinki (IHH). Henkilöasiakkaiden lisäksi IHH palvelee yrityksiä ja työnantajia ulkomaiseen työvoimaan ja sen rekrytointiin liittyvissä kysymyksissä.

Oppia haettiin maailmalta

– International House Helsinki (IHH) on Suomessa ensimmäinen palvelu, joka tarjoaa valtaosan maahanmuuttajien tarvitsemista tieto- ja viranomaispalveluista saman katon alta. Täältä saa yhden käynnin aikana esimerkiksi tarvittavat väestörekisterimerkinnät, verokortin tai -numeron, henkilökortin, Kela-kortin tai työnhakuun ja sen käynnistämiseen liittyvää opastusta, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Elina Nurmi**.

Toiminnan tueksi ja hukkakäyntien vähentämiseksi IHH:n palvelupisteen rinnalla toimii verkkopalvelu, joka neuvoo esimerkiksi mitä asiakirjoja täytyy ottaa mukaan tapaamiseen.

Palvelut on tarkoitettu kaikille hiljattain pääkaupunkiseudulle muuttaneille kansainvälisille asukkaille, jotka saapuvat seudulle työ- tai yrittäjyysperusteisesti sekä henkilöille, joilla on valmiudet työllistyä avoimille työmarkkinoille ilman laaja-alaisia tukitoimenpiteitä. Työnantajapalvelu palvelee laajasti koko Uudenmaan alueen yrityksiä.

– Vastaavantyyppisiä palvelumalleja on ollut toiminnassa muun muassa Kööpenhaminassa vuodesta 2013 ja Lissabonista vuodesta 2004 alkaen, ja niistä on saatu hyviä kokemuksia. Keräämme palautetta ja kokemuksia vuoden 2018 loppuun, ja kehitämme palvelua niiden perusteella, kertoo Elina Nurmi.

International House Helsinki -palvelun kehittäminen on osa seudullista Töissä Suomessa -hankekokonaisuutta, jonka toteutukseen osallistuvat myös Espoon ja Vantaan kaupungit, Uudenmaan ELY-keskus, SAK ja Moniheli ry.

Vieraskielisten osuus väestöstä Helsingissä ja vertailualueilla 2000–2016. Lähde: Tilastokeskus

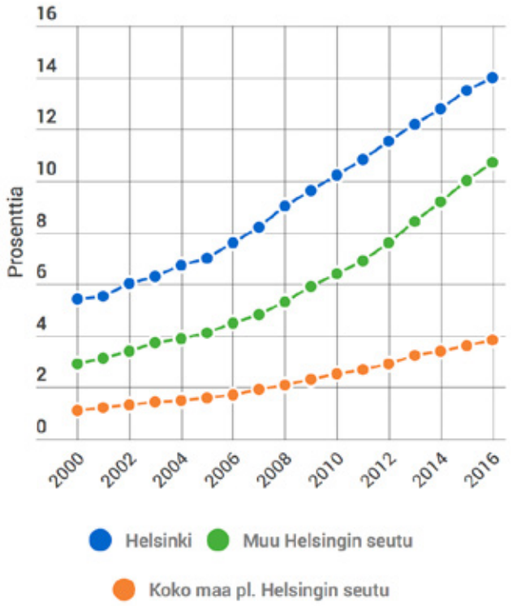

www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-helsingista/tilastot-ja-tutkimukset/vaesto/maahanmuutto

ESR

Huippuosaajia tulevaisuuden metallialalle | S20682
1.6.2016–30.12.2018 | Kanta-Häme
Lue lisää

Metalliala kirkastaa vanhoja asenteita

Kone- ja metalliala on vahva ja perinteinen vientiteollisuuden ala Hämeenlinnan ja Forssan seutukunnilla. Alan osaajat työllistyvät hyvin. Hankkeen tavoitteena on luoda oikea kuva alan osaamisvaatimuksista ja työllistymismahdollisuuksista. Peruskoulun 7.- 9. luokkalaisille, heidän opinto-ohjaajilleen ja teknisen työn opettajille järjestettiin tutustumiskäyntejä ja jaksoja oppilaitoksiin ja työpaikoille. Myös peruskoululaisten vanhempia perehdytetään alan mahdollisuuksiin.

Tulevaisuuden talousnäkymät näyttävät positiiviselta. Hyvän vireen lisäksi tilanne aiheuttaa myös päänvaivaa. Hämeessä monessa metallialan yrityksessä työvoimapula on todellinen ongelma ja jopa este yritysten kasvulle, tämän vahvistaa myös Hämeen ELY-keskuksen tuore raportti.

Alalle tarvitaan lisää osaajia. Siksi Huippuosaajia tulevaisuuden metallialalle -hankkeen projektipäällikkö **Eeva Kulmanen** haluaa ravistella alaan liittyviä asenteita.

– Nyt tarvitaan alan kasvojen pesua. Metalliala on kaikkea muuta kuin hämärässä verstaassa hitsaamista. Tämän päivän metallialan ammattilaisen taitoihin kuuluvat teknologiaosaaminen, robotiikka, 3D-mallinnus, tätä me haluamme tuoda nuorille tiedoksi.

Peruskoulun päättävillä vanhempien vaikutus jatko-opiskelupaikan valintaan on suuri. Ammattiopisto Tavastiassa päätettiin kutsua Hämeenlinnan seudun yhdeksäsluokkalaisten äidit tutustumaan metallialaan. Kutsu lähetettiin koulujen opinto-ohjaajien ja Wilma-järjestelmän kautta noin 1 000 kotiin.

– Äitien teknologia-iltaan tuli toistakymmentä äitiä, mukana oli myös muutama nuori ja yksi isä. Ilta oli tosi antoisa, saimme jaettua tietoa koulutuksen sisällöstä, alan työtilanteesta ja myös jatko-opintomahdollisuuksista. Nuorelle ja vanhemmille on tärkeää ymmärtää, että ammattioppilaitos ei poissulje jatko-opintoja. Päinvastoin, sanoo Kulmanen.

Näitä tilaisuuksia todella tarvitaan ja onneksi myös pidetään. Hankkeessa jalkaudutaan kouluihin ja ideoidaan nuorille esimerkiksi TET-harjoittelupaikkoja, joissa pääsee tutustumaan alaan. Tulevaisuuden työt ja tekijät kohtaavat!

TeknologiaTiistait

Ammatilliset oppilaitokset koko Suomessa järjestivät yhdessä teknologiateollisuuden yritysten kanssa TeknologiaTiistai-tapahtumia marraskuussa ja erityisesti viimeisenä tiistaina 28.11.2017. Tapahtumissa esiteltiin laajasti kone- ja tuotantotekniikan opiskelua ja ammatillisia oppilaitoksia sekä ammattiosaajien työtä ja työpaikkoja teknologiayrityksissä.

Teknologiateollisuuden yrityksissä on töissä lähes 300 000 ihmistä, heistä puolella on ammatillinen tutkinto. Vuosittain yritykset palkkaavat noin 30 000 uutta osaajaa!

Lehtori Teemu Vepsäläinen esittelee peruskoululaisille tiloja. Kuva: Tavastia.

Saimaan ammattiopiston (Sampo) ja Saimaan ammattikorkeakoulun (Saimia) yhteisen hankekokonaisuuden Yrittäjäksi ammatillisesta koulutuksesta tavoitteena oli luoda molempiin oppilaitoksiin Yrittäjyyspolku, jossa opiskelija voi valita itselleen sopivia yrittäjyys-opintoja. Joustavasti verkon yli, molemmissa toimipisteissä sekä Lappeenrannassa että Imatralla.

ESR EAKR

Yrittäjäksi ammatillisesta koulutuksesta | S20033 | A70014
1.1.2015–31.12.2016 (EAKR) | 1.1.2015–31.12.2017 (ESR) | Etelä-Karjala
Lue lisää

1+1 > 2

– Ymmärrys yrittäjyyteen on kasvanut näiden kahden hankkeen myötä valtavasti.

Päivi Ovaska

Kun kaksi rinnakkaista, samannimistä hanketta, tekevät tiivistä yhteistyötä, syntyy vaikuttavia tuloksia. Etelä-Karjalassa tavoitteena oli kahden hankkeen yhdistäminen yhdeksi suureksi kokonaisuudeksi. Tavoite onnistui yli odotusten. Yrittäjäksi ammatillisesta koulutuksesta ESR -hankkeen projektipäällikkö Päivi Ovaska iloitsee erityisesti yrittäjyyden puolesta. Yrittäjä kun on taustaltaan itsekin.

– Parasta hankkeen saavutuksia on ollut ajattelutavan ja asenteiden valtava muutos. Hanke on ollut startti yrittäjyyspolun syntymiselle molemmissa oppilaitoksissa ja ymmärrys yrittäjyyteen on kasvanut sekä opiskelijoilla että opettajilla. Katsomme kaikki asioita aivan erilaisten “yrittäjälasien” läpi kuin vielä kaksi vuotta sitten.

Hautomo-opiskelijat koolla ensimmäistä kertaa. Kuva: Sampo

Etelä-Karjalassa yrittäjyyspolku rakentuu monenlaisista askelmista. Oppilaitosten Yrittäjyystiimit kokoontuvat säännöllisesti ideoimaan uusia yhteistyön muotoja sekä oppilaitosten sisällä että oppilaitosten välillä. Yritysjalostamon eli matalan kynnyksen yrityshautomon suojissa on kirkastettu nupuillaan olevia yritysideoita, hiottu liikeideoita ja perustettu yrityksiä.

Muutamalle opiskelijalle selkeytyi hautomossa, että ei ole tässä vaiheessa valmis yrittäjäksi. Sekin on hyvä, että asioita saa rauhassa pohtia. Kenestäkään ei ole tarkoitus tehdä yrittäjää väkisin.

Polun varrelle on syntynyt Yrittäjyyden neuvottelukunta, jossa yrittäjät, opiskelijat ja opettajat yhdessä miettivät toimenpiteitä yrittäjyyden edistämiseksi. Yrittäjyysfoorumi kokosi syksyllä 2016 yhteen yli 400 opiskelijaa, opettajaa ja yrittäjää koko Kaakkois-Suomen alueelta. Verkostoitumisen lisäksi verkon yli tapahtuva vuorovaikutus on ollut tärkeässä roolissa hankkeen aikana.

Kolmen vuoden aikana kahden erilaisen oppilaitoksen, Saimian ja Sampon yrittäjyyspolkua on kulkenut yli 250 opiskelijaa. Päivi Ovaska muistuttaa, että nyt otetaan vasta ensimmäisiä askelia. Vahva perusta yrittäjyyspolulle on rakennettu, nyt Etelä-Karjalassa laitetaan suurempaa vaihdetta päälle.

MOTIVE – Monialainen tiimiyrittäjyysverkosto -hankkeen tavoitteena on tukea nuorten siirtymistä työelämään ja lisätä nuorten valmiuksia yrittäjyyteen.

ESR

MOTIVE – Monialainen tiimiyrittäjyysverkosto | S20631
1.1.2016–30.6.2018 | Ylimaakunnallinen
Lue lisää

Tiiminä yrittäjyyteen

Opiskelun ja yrittäjyyden yhdistäminen sujuvat hyvin neljältä innokkaalta Hyrian liiketalouden 3. vuosikurssin opiskelijalta. Tuore yritys **Juoksupojat NY** ottaa ensimmäisiä askeliaan yrittäjyyden tiellä.

Tutuksi ovat tulleet yrityksen perustamisen koukerot, kirjanpito, markkinointi ja myynti. Pop up -liiketila Protoni avattiin yhdessä muiden Hyrian NY yrittäjien kanssa asiakasvirtojen ytimeen, Riihimäen kauppakeskus Atomiin. Käyntikortit ja flyerit vaihtavat vilkkaasti omistajaa kun nuoret yrittäjät tekevät uusasiakashankintaa.

– Ei ollenkaan työlästä, vakuuttaa tiimin “toimitusjohtaja” **Sami Färm**.

– Viimeisen vuoden opiskelu keskittyy yritystoimintaan, tämä on opiskelua ja yrittäjyyttä sujuvasti yhdessä.

Jokaiselle tiimin jäsenellä on omat roolinsa, yksi hoitaa kirjanpidon, toinen vastaa markkinoinnista ja myynnistä, kolmas pitää yrityksen talousasiat järjestyksessä.

– Perustamisvaiheessa jaoimme tehtävät tarkasti, nyt teemme hiukan vapaammin ja autamme toisiamme kun homma jo kulkee. Tärkeintä on myynti eli asiakashankinta, sitä teemme kaikki, pari kanta-asiakastakin ollaan jo saatu, kertoo Sami.

Samin, Rasmuksen, Jessen ja Jermun yritys tarjoaa apua kauppareissuihin ja pakettien noutoon. Kaikki alle mikroaaltouunin kokoiset paketit kuljetetaan kotiovelle. Miltä maistuu yrittäjyys parin kuukauden kokemuksella?

– Yrittäjyydessä on parasta kun saa itse päättää ja tehdä. En tiedä tuleeko meistä kaikista yrittäjiä, mutta kyllä se kiinnostava vaihtoehto on.

Osana Hyrian opetusta perustettuja NY-yrityksiä

- Auttavat Amikset NY
- KH Promotion NY
- Unelmapäivä NY
- Juoksupojat NY
- Tsainiis NY SEMPLIZE NY

Yritysten Pop up -liiketila Protoni sijaitsee asiakasvirtojen ytimessä, Riihimäen Kauppakeskus Atomissa.

NY Vuosi yrittäjänä -ohjelma

NY Vuosi Yrittäjänä -ohjelma opettaa nuorille yrittäjyyttä ja työelämässä tarvittavia taitoja. Ohjelmassa perustetaan oikealla rahalla toimiva oma NY-yritys lukuvuoden ajaksi. Kokonaisuus on suunniteltu ”tekemällä oppii” -periaatteella, joten oppijat ovat päävastuussa yritystensä pyörittämisestä. Kahta samanlaista yritystä ei ole, jokainen NY-yritys on ainutlaatuinen.

Virtaa, voimaa ja verkostoja naisyrittäjyyteen -hankkeessa pilotoidaan sosiaalisiin verkostoihin ja verkostotyöskentelyyn perustuvia toimintamalleja, joista yksi on Lahden ammattikorkeakoulun Katalyytti-palvelun pilotointi hankkeen aikana.

ESR

Virtaa, voimaa ja verkostoja naisyrittäjyyteen | S20421
1.5.2015–31.12.2017 | Ylimaakunnallinen
Lue lisää

Yrityskumppaneita etsimässä

Mikä on Katalyytti?

Hankkeen projektipäällikkö **Ari Hautaniemi** Lahden ammattikorkeakoulusta kertoo:

– Katalyytti on nettipalvelu, joka perustuu sosiaalisille verkostoille, siis ihmisille. Sen idea on siinä, että sosiaalisista verkostoista löytyy asiantuntijuutta ja osaamista. Katalyytti avaa oven apua tarvitsevan ja apua tarjoavan yrittäjän välillä. Palvelu tarjoaa naisyrittäjille tärkeän kanavan kasvattaa verkostojaan.

Kuka hyötyy Katalyytistä?

– Katalyytti on suunniteltu erityisesti yksin- ja mikroyrittäjille sekä yrittäjiksi aikoville tai yrittäjyyttä pohtiville opiskelijoille. Katalyytti tuo yhteen tuoreet yrittäjät sekä jo liiketoimintaa harjoittavat yrittäjät. Katalyytin kautta on myös mahdollista löytää sparraaja, yrityskumppani tai mentori avuksi yrittäjyyden ensiaskelissa.

Miten pääsee mukaan?

– Palveluun rekisteröidytään katalyytti.fi -sivun kautta. Kerro itsestäsi ja osaamisestasi, lisää kuva ja halutessasi video. Linkit sosiaalisen median kohteisiin kuten LinkedInniin myös mukaan! Mitä enemmän kerrot, sen paremmin sinut löydetään.

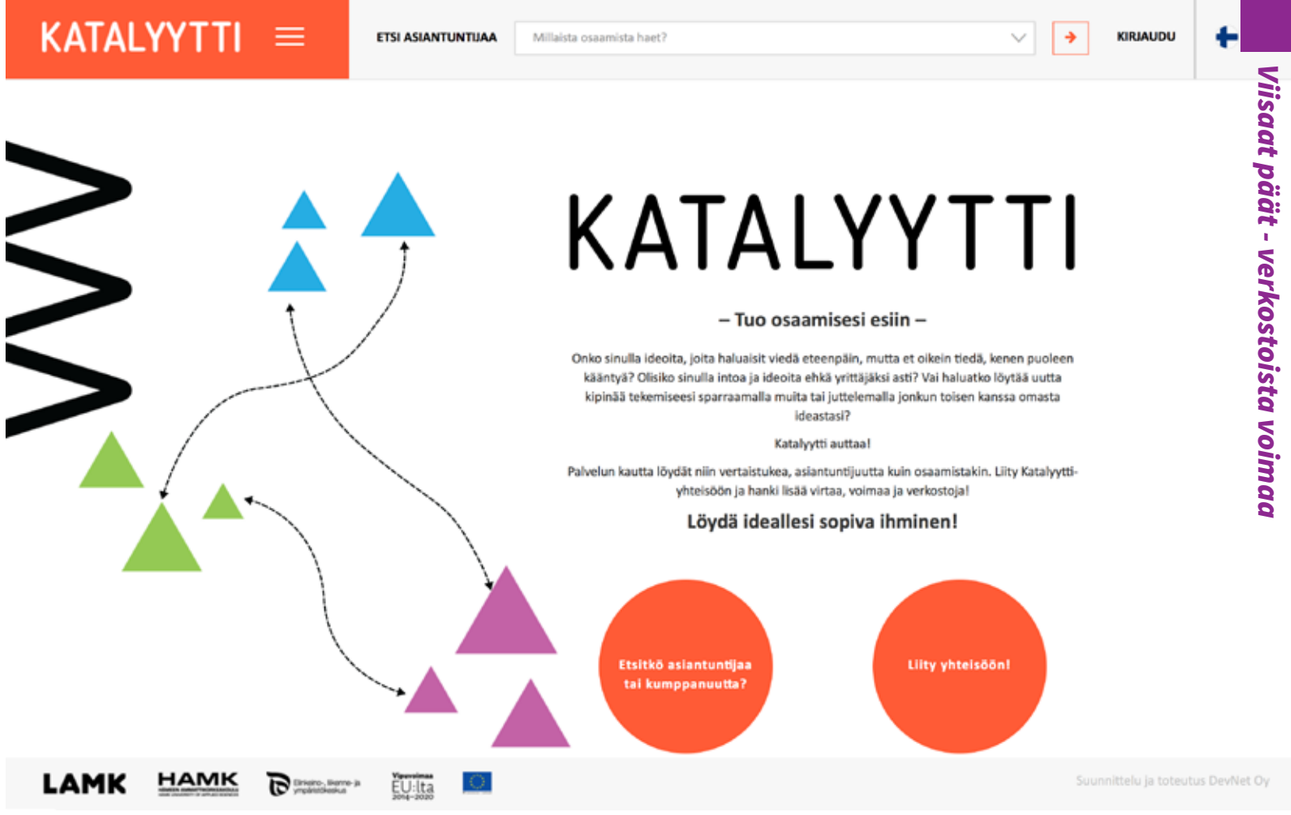

Millaista asiantuntija-apua Katalyytissä on?

– Katalyytin asiantuntijat ovat ihmisiä, joilla on halua, osaamista ja verkostoja, jotka voivat hyödyttää muita yritystoiminnan kehittämisessä. Asiantuntemusta löytyy eri liiketoiminnan aloilta esimerkiksi markkinoinnista, taloushallinnosta, verotuksesta, lakiasioista tai myynnistä.

Voiko Katalyytin kautta markkinoida omaa yritystä?

– Katalyytissä voi rekisteröityä kumppaniksi tai asiantuntijaksi ja kertoa sitä kautta osaamisestasi. Mikäli sen kautta syntyy kauppaa ja liiketoimintaa, se on vain hyvä.

Mitä palvelu maksaa yrittäjälle?

– Palvelun käyttö on maksutonta.

Katalyytti Twitterissä:
twitter.com/VVV_Katalyytti

Luotsie+ – uutta luova yrittäjyys Etelä-Karjalassa | A71788
1.5.2016–28.2.2017 | Etelä-Karjala
Lue lisää

Kokeilukulttuurin hengessä

Isoon tähtääminen ei toki ole huono asia, mutta voi synnyttää paineet täydelliseen lopputulokseen. Joskus paras on vain lähteä heittäytymään ja tekemään, kokeilla mitä tapahtuu.

Mitä voi syntyä hankkeesta, jossa ei keksitä mitään uutta? Luotsie kokosi eri tahot yhteisen tekemisen äärelle, ja kuin vaivihkaa uudet asiat syntyivät tuomalla yhteen jo olemassa olevaa. Hankkeen projektipäällikkö **Heini Kähkönen** tiivisti tekemisen mallin:

– Luotsie-hankkeessa yritimme mahdollisimman matalalla kynnyksellä toteuttaa kokeiluja.

Ja sehän onnistui, lopputuloksena oli tripla win-win-tilanne: opiskelijoille kertyi roppakaupalla kokemusta, kunnalle uusia verkostoja ja yrittäjille kauppaa. Hanke sai kiitosta erityisesti yrittäjiltä. Onnistumista kuvaa paikallisen metallisepän kommentti:

– En olisi koskaan kuvitellut, että humanistit saavat aikaan jotain näin konkreettista.

Konkretiasta mainiona esimerkkinä Heini nostaa esille “Osta miult!” B2B -myyntitapahtumat, joissa luovan alan osaajat myivät tuotteitaan suoraan yritysasiakkaille.

Luovat aamukahvit jalkautti tekijät suoraan suurempiin yrityksiin tutustumaan sihteereihin ja yrityslahjojen hankinnasta päättäviin henkilöihin. Molemmista syntyi pienille yrittäjille isojakin uusia asiakkaita.

– Aika pienellä vaivalla menemällä yhdessä porukalla paikan päälle yritysten luo voi saada paljon aikaan.

Loppuraporttiin tiivistyivät tekijöiden toiveet ja terveiset:

Toive julkiselle sektorille:
loikan yrittäjyyteen pitäisi olla kannustavampi.

Toive kunnille ja isoille yrityksille:
paikallisia pitäisi suosia.

Toive hankkeille:
kehitystoiminnan tulisi olla aina yrittäjyyteen kannustavaa, eikä yrittäjän leipää syövää.

Tervetuloa kaikki toimet, joissa edistetään ajatusta, että luovasta osaamisesta maksetaan!

Hanke tukee pk-yritysten kasvua sekä toiminnan jatkumista tuomalla yhteen yrittäjiä, organisaatioita, opiskelijoita ja asiakkaita Etelä-Karjalan alueella. Tutustu hankkeen verkkojulkaisuun

EAKR **Hyvinvointikumppanuus | A70869**
1.9.2015–31.8.2017 | Etelä-Karjala
Lue lisää

Pienet yritykset ja iso Eksote yhteistyöhön

Ruokolahtelaisen Hoivapalvelut Onnenpisaran yrittäjä **Riina Harinen** on kallistunut sote-uudistuksen suhteen optimistiselle kannalle. Peikko on väistynyt, kun tieto on lisääntynyt ja luottamus pienyrityksille avautuviin mahdollisuuksiin vahvistunut. Oma yritys on keskittynyt Green Care -palveluihin.

– Kun aikataulu uudistuksen kanssa on venynyt, me pienyrittäjät olemme saaneet enemmän aikaa valmistautua. Uskon että erottaudumme kilpailussa, kun erikoistumme ja kehitämme laadukkaita palveluita, Harinen sanoo.

Saimaan ammattikorkeakoulun, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin Eksoten, Wirma Lappeenrannan ja Imatran Seudun Kehitysyhtiön Hyvinvointikumppanuus-hanke on ollut verraton tuki ja apu liiketoiminnan kehittämisessä. Laadukkaiden palvelujen tuotteistaminen ja kehittäminen, tavoitteelliset verkostot ja yhteistyökumppanuudet sekä työntekijöiden palkkaaminen ovat saaneet vauhtia hankkeen koulutuksissa, työpajoissa ja henkilökohtaisissa sparrauksissa.

– Myös tieto ja tulkinnat sote-uudistuksen vaiheista on ollut yrittäjälle arvokasta oppia. Hankkeen asiantuntijat ovat osanneet katsoa asioita yrittäjien näkökulmasta.

Markkinapotentiaalia 50 miljoonaa €

Etelä-Karjalassa on reilut 300 yritystä, jotka tuottavat koteihin tarjottavia hyvinvointipalveluita. Tämä tarkoittaa noin 350 työpaikkaa.

– Kotiin tuotettavien hyvinvointipalvelujen arvo tällä hetkellä 12 miljoonaa euroa. Markkinapotentiaalia on laskelmien mukaan moninkertaisesti, jopa yli 50 miljoonaa euroa, projektipäällikkö Kaisu Laasonen Saimiasta kertoo.

Hyvinvointipalvelujen kasvumarkkina tarjoaa nopeita työllistymismahdollisuuksia Etelä-Karjalassa. Hankkeella on haluttu vahvistaa juuri alueen mikro- ja pienyritysten toimintaedellytyksiä, elinvoimaisuutta ja kasvua.

– Olemme rakentaneet myös pienten yritysten ja Eksoten välistä kumppanuutta, jotta asiakkaat löytävät tarvitsemansa hyvinvointia tukevat palvelut helposti ja luotettavasti.

Harisen Onnenpisara on yksi hankkeessa mukana olleista 165 yrityksestä.

– Hankkeen myötä olen ymmärtänyt kasvun merkityksen ja saanut paljon tietoa ja osaamista viedä yritystä eteenpäin. Liikevaihto on kasvanut reilusti ja olen palkannut kaksi työntekijää ja nyt haussa on kolmas, Harinen iloitsee.

Yksityiset Palvelut on verkkopalvelu, josta eteläkarjalaiset löytävät helposti yhdestä osoitteesta hyvinvointipalveluita tuottavat yritykset. Hyvinvointikumppanuus-hankkeessa tuotettu verkkopalvelu kokoaa tietokantaan Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin Eksoten hyväksymien yksityisten sosiaali- ja terveysalan palveluntuottajien sekä muiden hyvinvointia tukevien palveluntuottajien tiedot.

ESR
Hyvinvointiklinikka – hyvinvointialojen osallistava pedagogiikka ja työelämän uudet tarpeet | S20137
1.1.2015–30.6.2017 | Kanta-Häme | Lue lisää

Tiimityö valmentaa työelämään

– Se oli vaan niin ihanaa, mun tapa oppia. Se oli kuin pilvillä tanssimista. Välillä putoaminen maahan, ja sitten taas tiimistä joku nostaa sut takaisin pilville, lähihoitajaksi opiskeleva Laura Piira nauraa.

Positiivista hyrinää on Hyvinkäällä ja Riihimäellä riittänyt, kun Hyrian lähihoitaja-, kosmetologi- ja parturikampaajaopiskelijoiden oma harjoitusyritys ja oppimisympäristö Hyvinvointiklinikka Hyrinä on startannut toimintansa.

– Opiskelijat työskentelevät Hyrinässä sen mukaan, millaista taitoa ja osaamista heille kertyy opintojen edetessä. Pidemmälle ehtineet opiskelijat ottavat enemmän vastuuta yrityksen toimintaan liittyvistä asioista, sosiaali- ja terveysalan opettaja **Jenniina Bies-Wikgren** kertoo.

Hyrinässä opitaan samoja asioita kuin yrityksissä ja työelämässä oikeastikin: asiakaspalvelu, tarjouksien tekeminen työtilauksiin sekä työtilausten organisointi, suunnittelu ja toteutus ovat arkipäivää. Ohessa kulkevat tärkeät teemat kuten vastuu, yhteinen tekeminen ja yhteisen päämäärän tavoittelu, rohkeus ja kyky antaa rakentavaa palautetta.

Hyrinä tarjoaa elävän alustan, oikeita asiakkaita ja arvokasta kokemusta yhteistyöstä.

– Hyrinässä tehtiin tosi paljon yhdessä ryhmässä. Jollakin saattoi olla esimerkiksi tietoa tai mielipide, joka muutti omaakin ajattelua. Työelämässäkin se on tiimi, minkä kanssa työskennellään, lähihoitajaopiskelija **Tiia-Riikka Koivula** sanoo.

Opettajasta valmentajaksi

Opettajan roolin muuttuminen opesta valmentajaksi on yksi ammatillisessa koulutuksessa viime vuosina puhuttaneista mullistuksista. Hyvinvointiklinikka Hyrinä on tarjonnut alustan valmentajuuden punaisen langan määrittelyyn.

– Valmentajuus haastaa opettajan pohtimaan työtapojaan, osallistavaa pedagogiikkaa ja omaan yrittäjäosaamistaan, projektipäällikkö ja koulutuspäällikkö Minna Vaittinen sanoo.

Opettajat ovat saaneet hyvin jujusta kiinni. Tiimioppimisen mallia on haettu Tiimiakatemian tiimimestarikoulutuksesta. Opettajien kokemukset kertovat, että oikeilla ja kestävillä jäljillä ollaan.

Opiskelijat näkevät valmentajan kumppanina ja tiiminvetäjänä, ei luokan edessä äänessä olevana auktoriteettina. Hyrinän kaltaisessa oppimisympäristössä ei tarjota valmiita vastauksia, vaan tiedon joutuu etsimään itse ja soveltamaan sitä työssä.

– Valmentajan roolissa annan opiskelijalle enemmän tilaa ja näin hän saa itse ottaa enemmän vastuuta oppimisestaan.

– Uusi, palkitseva ja opiskelijoita motivoiva tapa tehdä työtä.

Valmentajan käsikirja on opettajille ja valmentajille suunnattu tietopaketti tiimioppimisesta ja yrittäjyyskasvatuksen integroimisesta hyvinvointialojen opetussuunnitelmaan. Käsikirjaa kannattaa kurkata ja soveltaa sitä oppimisen ohjaamisen tilanteisiin myös muilla aloilla!

HelliTalent | S20601
1.2.2016–31.12.2018 | Kymenlaakso
Lue lisää

PALO – Palvelulla ja osaamisella kasvuun | S20088
1.1.2015–30.4.2017 | Uusimaa
Lue lisää

Ei soitellen soteen – uudet oppimisympäristöt valmentavat työhön

Oppilaitokset ovat uuden edessä, kun sekä ammatillisen koulutuksen kenttä että sosiaali- ja terveysala ovat myllerryksessä. Moniammatillisuus, verkostoissa luoviminen, yrittäjän asenne ja asiakaslähtöinen tapa toimia ovat arkipäivää sosiaali- ja terveysalan työympäristöissä.

Sekä Kouvolan seudun ammattiopistossa että Laurea ammattikorkeakoulussa Porvoossa on lähdetty kehittämään innovatiivisia oppimisympäristöjä, joissa opiskelijat pääsevät asiakastyöhön osana opintoja.

– Olemme mallintaneet uudenlaisen yrittäjyyden ja moniammatillisen oppimisen yhdistävän oppimisympäristön, SoteKlinikka Hellin. Lähihoitaja- ja merkonomiopiskelijat tuotteistavat palveluita yhdessä, ja hyvinvointialojen opiskelijat tarjoavat esimerkiksi arkea tukevia palveluita oikeille asiakkaille kuten perheille ja palvelutalojen asukkaille, hankevastaava **Tuula Ritvanen** Kouvolan seudun ammattiopistosta kertoo.

SoteKlinikka Helli Kouvolan seudulla ja Laurea-ammattikorkeakoulun Terveyspiste ILONA Porvoossa takaavat opiskelijoiden sujuvan siirtymisen työelämään ja antavat arvokasta oppia moniammatillisesta työskentelystä sekä palveluiden kehittämisestä yhdessä asiakkaiden kanssa. Opettajan rooli siirtyy valmentamisen suuntaan – tästäkin on hankkeissa opittu paljon.

SoteKlinikka Helli tarjoaa joustavia työssäoppimisen mahdollisuuksia myös erityistä tukea tarvitseville ja maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille.

Palvelut lähelle asiakasta

Laurean sairaanhoitajaopiskelijat pyörittävät Terveyspiste ILONAa jo viidessä eri toimipisteessä. ILONAn toiminta perustuu opiskelijoiden tuottamiin ryhmätuokioihin erilaisista terveyttä edistävistä teemoista.

– Opiskelijat ovat saaneet asiakkailta kiittävää palautetta aidosta kohtaamisesta, se koetaan tärkeäksi. Olemme hyvin ajassa kiinni, kun kehitämme ja tarjoamme palveluita, joissa asiakkaan kohtaaminen on ammattilaisen ydinosaamista, lehtori **Erja Annola** Laurea-ammattikorkeakoulusta muistuttaa.

Kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta uudistetaan, palvelut voidaan viedä kauas asiakkaista. Asiakkaita kannustetaan enenevässä määrin huolehtimaan itse omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Myös erilaiset sähköiset palvelut ja terveysteknologia tulevat osaksi oman terveyden edistämistä – opiskelijat rohkaisevat ja opastavat asiakkaita myös näiden käyttöön.

Opiskelijoiden tarjoamille palveluille on kysyntää, se on huomattu molemmissa hankkeissa.

Terveyspiste ILONAn kohtaamiset ovat ilahduttaneet Anja Vuorista (2. vas.). Sairaanhoitajaopiskelija Irene Mattila kuvassa vasemmalla.

Etelä-Kymenlaakson alueella vain noin 60 % suorittaa ammattiopinnot loppuun. Keskeyttämisen taustalla on yksilöllisten ja sosiaalisten syiden lisäksi esim. perinteiset opetusmenetelmät ja yksipuoliset oppimisympäristöt, yhdenmukainen eteneminen ja valinnaisuuden vähäisyys. Myös yksilöllisen tuen ja ohjauksen puute aiheuttavat opiskelumotivaation puutetta ja oppimisvaikeuksia.

ESR

Opit työssä | S20114
1.1.2015–31.12.2017 | Kymenlaakso
Lue lisää

Lisää motivaatiota valmistumiseen

Opit työssä -hankkeen yhtenä tavoitteena oli vahvistaa työvalmentajien työpaikalla tapahtuvan oppimisen pedagogista osaamista ja parantaa työllistämisjaksolla olevan edellytyksiä suorittaa ammatilliset opinnot loppuun. Joustavasti yhdessä oppilaitoksen ja työssäoppimispaikan kanssa.

Hankkeen päättyessä kysyimme Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston (Ekami) opettaja **Juha Karjalaiselta** sekä Soteksäätiön työvalmentaja **Pekka Räsäseltä** mitä vaikutuksia hankkeella oli.

Millaisia haasteita opettajan ja työvalmentajan yhteistyössä voi olla?
Juha: Ei tunneta toisten toimintatapoja, oppimisympäristöjä, työtehtäviä, henkilöstöä, asiakkaita, oppilaitoksen termit ja käsitteet ovat vieraita sekä esiintyy ennakkoluuloja.

Pekka: Myös työpaikoilla on paljon sellaisia menettelytapoja joihin täytyy tutustua yhdessä. Esimerkiksi asiakkaiden statukset kuten kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu voivat olla oppilaitos maailmassa vieraita.

Miten niihin on tämän hankkeen myötä tartuttu?
Juha: Hankkeessa mukana olijat tekivät vierailuja oppilaitoksiin sekä työpajojen ja säätiöiden eri toimipisteisiin, joissa on myös pidetty yhteistiä projektipalavereja.

Pekka: Avoimella, suoraviivaisella ja innostuneella yhteistyöllä, sekä yhteisellä tavoiteasettelulla voi välttää monien haastavien tilanteiden synnyn.

Mitä uutta työvaltaisen oppimisen malli toi opettajan työhön?
Juha: Uusia oppimisympäristöjä, joissa on myös mahdollisuus tuettuun työssäoppimiseen. Vaihtoehtoja toteuttaa opiskelijoiden henkilökohtaisia opintopolkuja.

Entä työvalmentajan työhön?
Pekka: Mahdollisuuden tarjota konkreettista sekä motivoivaa opiskelun ja työllistymisen polkua siihen motivoituneille asiakkaille.

Entä juuri sinun työhösi:
Juha: Uusia toimijoita yhteistyöverkostoon, uusia työkavereita ja ajatustenvaihtoa sekä yhteisiä näkemyksiä.

Pekka: Mutkatonta ja saumatonta yhteistyötä oppilaitoksen kanssa ja tilaisuuden peilata oman työyhteisön ammatillista osaamista.

Mikä muuttui hankkeen aikana:
Juha: Opiskelijoilla on mahdollisuus työssäoppimiseen säätiöiden ja työpajojen oppimisympäristöissä, kesken jääneitä opintoja jatketaan työpajalla, säätiöiden ja pajojen tunnettavuus työssäoppimispaikkoina on lisääntynyt, ennakkoluulot ovat vähentyneet, yhteistyö on tiivistynyt eri toimijoiden välillä.

Pekka: Lähes kaikki työhön ja ammatillisen osaamisen kehittymiseen liittyvät asiat. Asiakkaiden motivaatiotaso nousi, koska nyt heillä on mahdollisuus saada osaamisensa ja siinä kehittyminen tunnistettua ja tunnustettua tutkinnon osaksi. Erittäin hyvä yhteistyö koulutusorganisaation kanssa on tuonut arjen työhömme hyvän nosteen. Henkilökohtaisesti hankkeessa mukana olo on antanut hyvää kumppanuutta ja saattanut arjen työskentelyä selkeämmin ammatillisiin raameihin.

Miten työvaltaisen oppimisen malli näkyy opiskelijan arjessa koulussa?
Juha: Työssäoppimisjaksot vaihtelevat joustavasti oppilaitoksen ja työpaikan välillä opiskelijan oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaan.

Ne opiskelijat joiden valmiudet eivät vielä riitä koulun ulkopuoliseen työssäoppimiseen, saavat enemmän tukea ja yksilöllistä ohjausta oppilaitoksessa, koska ryhmäkoko on pienempi. Korttikoulutukset pyritään suorittamaan heti opintojen alussa, jolloin ne eivät ole esteenä tiettyjen työpaikkojen työssäoppimisjaksoille.

Juha: Monet tutkinnon osat toteutetaan joko osittain tai kokonaan työpaikoilla, joten työvaltainen oppiminen on lisääntynyt työpaikoilla. Monille opiskelijoille työvaltainen opiskelu aidoissa työympäristöissä sopii paremmin kuin oppilaitoksessa opiskelu. Opiskelijat ovat luoneet kontakteja työpaikoille, jolloin osalla on ollut mahdollisuus saada palkallista kesä-, viikonloppu- sekä kausitöitä.

Osaaminen ratkaisee | S20369
1.8.2015–30.11.2017 | Kanta-Häme
Lue lisää

Vamma ei rajoita osaamista

Osaaminen ratkaisee -hankkeessa on edistetty vaikeasti työllistyvien korkeakouluopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden, erityisesti vammaisten ja muiden erityistarpeisten nuorten työllistymistä.

Erityistä tukea tarvitsevalla korkeakouluopiskelijalla on muita enemmän vaikeuksia saada harjoittelu- tai työpaikkoja. Esteenä ovat myös ennakkoluulot. Opintojen ja työllistymisen tukeminen edellyttää korkeakoulun henkilöstöltä uudenlaista ohjausosaamista. Sitä tässä hankkeessa lähdettiin yhdessä etsimään.

Hankkeessa on kehitetty uraohjauspalveluja ja digitaalisia apuvälineitä, vahvistettu työllistymistä edistävää osaamista ja tuotu tietoutta näkyville henkilöstölle ja työnantajille yhteistyössä vammaisjärjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa.

Hankkeessa toimi kaksi avointa oppimisympäristöä eli Verstasta. Avustavan teknologian verstaassa opiskelijat, kokemusasiantuntijat ja opettajat kehittivät ja tiedottivat erilaisista esteettömistä ja saavutettavista apuvälineistä ja oppimisympäristöistä. Verstaan järjestämät Innovaatioareenat ovat olleet paikkoja, joissa opiskelijat ovat yhdessä eri koulutusalojen opiskelijoiden kanssa päässeet suunnittelemaan ja toteuttamaan avustavaa teknologiaa. Teemoina on ollut Design for All (DfA) ja oppiminen. DfA -suunnittelussa otetaan huomioon ihmisten ja elämäntilanteiden erilaisuus, sosiaalinen osallisuus ja tasa-arvoisuus.

Kaikki me tarvitsemme rohkeutta tuoda esiin omaa osaamistamme.

Hankkeen projektipäällikkö **Irmeli Lignell**

Uraverstaassa opiskelijat ovat saaneet tehostettua tukea ja ohjausta oman osaamisensa näkyväksi tekemisessä sekä ohjausta työllistymiseen. Kouluttajilla ja uravalmentajilla on tärkeä rooli opiskelijoiden tukemisessa ja harjoittelu- ja työpaikkojen saamisessa. Verstaassa syntyneet mallit ja materiaalit hyödyntävät jatkossa opiskelijoiden ohjausta ja kehittävät saavutettavaa ja esteetöntä korkeakoulua.

Hankkeen tuloksena syntyi ammattikorkeakouluun uusi ohjausmalli ja materiaali vammaisten ja erityistarpeisten nuorten työllistymisen parempaan tukemiseen.

Kuvat: HAMK kuva-arkisto

Hankkeen päätoteuttaja on Hämeen ammattikorkeakoulu. Yhteistyökumppanina hankkeessa on Vamlas, Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö, jolla on vankkaa osaamista vammaisten työllisyyden tukemisessa.

Bisnes kasvuun

Pärjääminen globaalissa kaupungistumiskehityksessä on ratkaiseva tekijä koko Suomelle. Etelä-Suomi on väestöllinen, taloudellinen ja hallinnollinen keskittymä – alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta toimii veturina koko maan kansainväliselle menestykselle.

Ketterästi kokeillen

Kokeilut, innovaatiot, ketterä kehittäminen ja kokeilualustat ovat ilahduttavasti jo arkea niin eteläsuomalaisissa yrityksissä kuin hankkeissakin. Innovaatiot buustaavat yritysten liiketoimintaa kasvuun ja tuovat arkeen älykkäitä ja ympäristöä säästäviä ratkaisuja. Tavoitteena on tehdä opiskelusta, työnteosta, yrittämisestä, liikkumisesta ja asumisesta helpompaa, turvallisempaa ja edullisempaa. Otamme toki innovaatiot ilolla vastaan!

Innovaatio?

Innovaatio on uusi ratkaisu tai olennaisesti parannettu tuote, tavara tai palvelu. Se voi olla myös uusi toimintatapa tai menetelmä, joka otetaan käyttöön. Innovaation kehittäjä voi olla yritys itse tai muut yritykset tai organisaatiot. Avoin innovaatio viittaa nimensä mukaisesti kehitystyöhön, johon otetaan mukaan ulkopuolisia kanssakehittäjiä kuten asiakkaita, yhteistyökumppaneita tai alan opiskelijoita.

59 %

koko maan tutkimus- ja kehittämistoiminnan henkilöstöstä oli vuonna 2016 Etelä-Suomessa. (Tilastokeskus)

Jo yli

400

hankkeiden innovaatioalustoissa kehitettyä ja pilotoitua tuotetta ja palvelua vuosina 2014–2017.

Innovaatioalusta?

Innovaatioalusta on mikä tahansa toimintaympäristö, teknologia, järjestelmä tai palvelu, jossa yhdessä käyttäjien kanssa kehitetään uusia ratkaisuja. Yhteiskehittämisen myötä saavutetaan verratonta hyötyä, kun palvelua tai tuotetta kehitetään todellisessa ympäristössä, nopeasti ja käyttäjälähtöisesti.

living lab innovation **crowdsourcing** co-working space joukkoistaminen **yhteiskehittämistila** **protopaja** solutions lab **network effects** **exhibition lab** street lab hackaton ***yhteiskehittäminen*** **space for innovation** **alustatalous** innovation platform **ekosysteemi**

Tutustu kehittäjän käsikirjaan, joka perustuu Kuutoskaupunkien 6Aika: Avoimet innovaatioalustat -kärkihankkeen käytännön kokemuksiin!
Avoin innovaatioalusta – käsikirja kehittäjille

Nopeat kokeilut?

Ketteristä hyvin pieniltäkin tuntuvista kokeiluista voi syntyä isoja asioita. Nopeat kokeilut vauhdittavat ja jalostavat parhaat ideat kypsiksi palveluiksi ja ratkaisuiksi tuomalla lupaavat ideat aitoon käyttöympäristöön, käyttäjien kanssa kokeiltavaksi.

Digi on mahdollisuus

Yleisimmin käytetyt digitaaliset työkalut yrityksissä olivat vuonna 2017 yrityksen omat verkkosivut, sosiaalinen media ja pilvipalvelut. Osalle yrityksiä digitaalisuus tarkoittaa lähinnä joitakin digitaalisia työkaluja, jotka helpottavat ja tehostavat työtä. Toisille digitaalisuus on koko liiketoiminnan perusta. Digiherätykselle on Suomessa kova tarve: Suomen Yrittäjien mukaan erityisesti suomalaiset työnantajayritykset ovat jääneet digitaalisessa kehityksessä jälkeen. Hankkeissa on ansiokkaasti viety myös yritysten digiosaamista uudelle tasolle.

Yksinyrittäjistä

79 %

hyödyntää sosiaalista mediaa markkinoinnissa. Kotisivut löytyvät 78 % yksinyrittäjien yrityksistä.

Lähde: Suomen Yrittäjät 2017

Digitalous 2025 on Saimaan ammattikorkeakoulun ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston hanke, jossa kehitetään työelämälähtöistä talousalan koulutusta. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa ratkottiin talouteen liittyviä käytännön haasteita yhdessä tilitoimistojen, niiden asiakasyrityksien, opiskelijoiden ja asiantuntijaopettajien kanssa.

ESR

Digitalous 2025 | S20667
1.9.2016–31.8.2018 | Etelä-Karjala
Lue lisää

Taloushallinnon mapit siirtyvät pilveen

Tilitoimistoissa pohditaan kuumeisesti miten digitaalisuus muuttaa työn tekemistä ja millaista osaamista tarvitaan tulevaisuudessa? Oppilaitoksissa taas valmennetaan uusia talousammattilaisia tulevaan, mutta millaiseen?

Haasteita ratkotaan yhteisvoimin Digitalous 2025 -hankkeessa. Mukana hankkeessa on yhdeksän Etelä-Karjalan alueella toimivaa tilitoimistoa sekä 15 asiakasyritystä, kehittämistiimeissä 45 Saimaan ammattikorkeakoulun ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijaa sekä 12 ohjaavaa opettajaa. Yhtenä kehittämisparina oli Suomen Talousverkko Oy kahden asiakasyrityksensä kanssa.

*– Pääsimme rivakasti kiinni ongelman ytimeen, ja opiskelijat lähtivät mallintamaan ratkaisuehdotuksia molempien yritysten haasteisiin, kertoo Talousverkon Lappeenrannan toimipisteen vetäjä **Jukka Räty**.*

Opiskelijoille yritysyhteistyö on arvokasta, laskentatoimen opiskelijoiden opiskelusta jo nyt osa on työskentelyä yrityksille tehtävissä projekteissa.

– Viiden kuukauden aikana tapasimme viitisen kertaa, hyöty oli konkreettista kaikille osapuolille. Yhä useamman työkaluna ovat digitaidot ja -ymmärrys, sekä alalla työskentelevien että tulevien taloushallinnon ammattilaisten, sanoo Räty.

Hankkeen toisessa vaiheessa rakennetaan ja pilotoidaan digitaaliset ajasta ja paikasta riippumattomat opintojaksot ja verkkokurssit, joihin yritykset pääsevät osalliseksi. Koulutusaiheina ovat digitaaliset liiketoiminta- ja palveluprosessit sekä analytiikka. Myös Suomen Talousverkon työntekijät aikovat ilmoittautua mukaan.

– Fiksu hanke, joka auttaa oppilaitoksia suuntaamaan opetusta oikeaan suuntaan. Tulemme varmasti hyödyntämään tulevia verkkokursseja osaamisen täydentämisessä.

TechVillan POKA-hankkeessa kehitettiin pk-yritysten valmiuksia kansainvälistymiseen sekä tuettiin innostuneiden yrittäjien konkreettisia vientiponnisteluja. Hankkeen operatiivisena toteuttajana toimi Teknologiakeskus TechVilla Oy.

EAKR

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen teknologiateollisuuden pk-yritysten älykäs erikoistuminen POKA | A70118
1.3.2015–31.8.2017 | Uusimaa | Lue lisää

Ripein ottein kohti kansainvälisiä markkinoita

POKA-hankkeessa pureuduttiin yli sadan erilaisen pk-yrityksen kansainvälistymisen koukeroihin.

Kokenut yrityskehittäjä **Mikko Koskela** tietää, että pienten yritysten omistajat harvoin lähtevät koulutuksiin, hyviinkään. Aika ei yrittäjillä yksinkertaisesti riitä. Hankkeiden happotestinä on kiireisen yritysjohdon tavoittaminen ja yritysten ongelmien tunnistaminen. Koskela painottaa, että yritysyhteistyössä onnistuminen vaatii herkällä korvalla kuuntelua.

– Kehittämistarpeet vaihtelevat yrityksittäin, hyvä keino on testata vaikka koemarkkinoilla kohdeyrityksen aidot tarpeet jo hankkeen sisällön suunnitteluvaiheessa, vinkkaa Koskela.

Kiireisiltä yrittäjiltä selkeä ja konkreettinen toimintatapa saa kiitosta. Koskela antaa esimerkin:

– Tuusulan Työkalukoneistus haki yritykselle kasvua uudenlaisen tuotekehityksen kautta. Poka-hankkeen tuella selvitettiin ripeällä aikataululla yhden uuden keksinnön patenttikelpoisuus.

Matkan varrella yrityksiltä kerättiin aktiivisesti palautetta ja työmenetelmiä kehitettiin ketterästi saadun palautteen pohjalta. Toimivaksi todetut työskentelytavat ja kokemukset monistettiin ja tuotteistettiin yritysten avuksi.

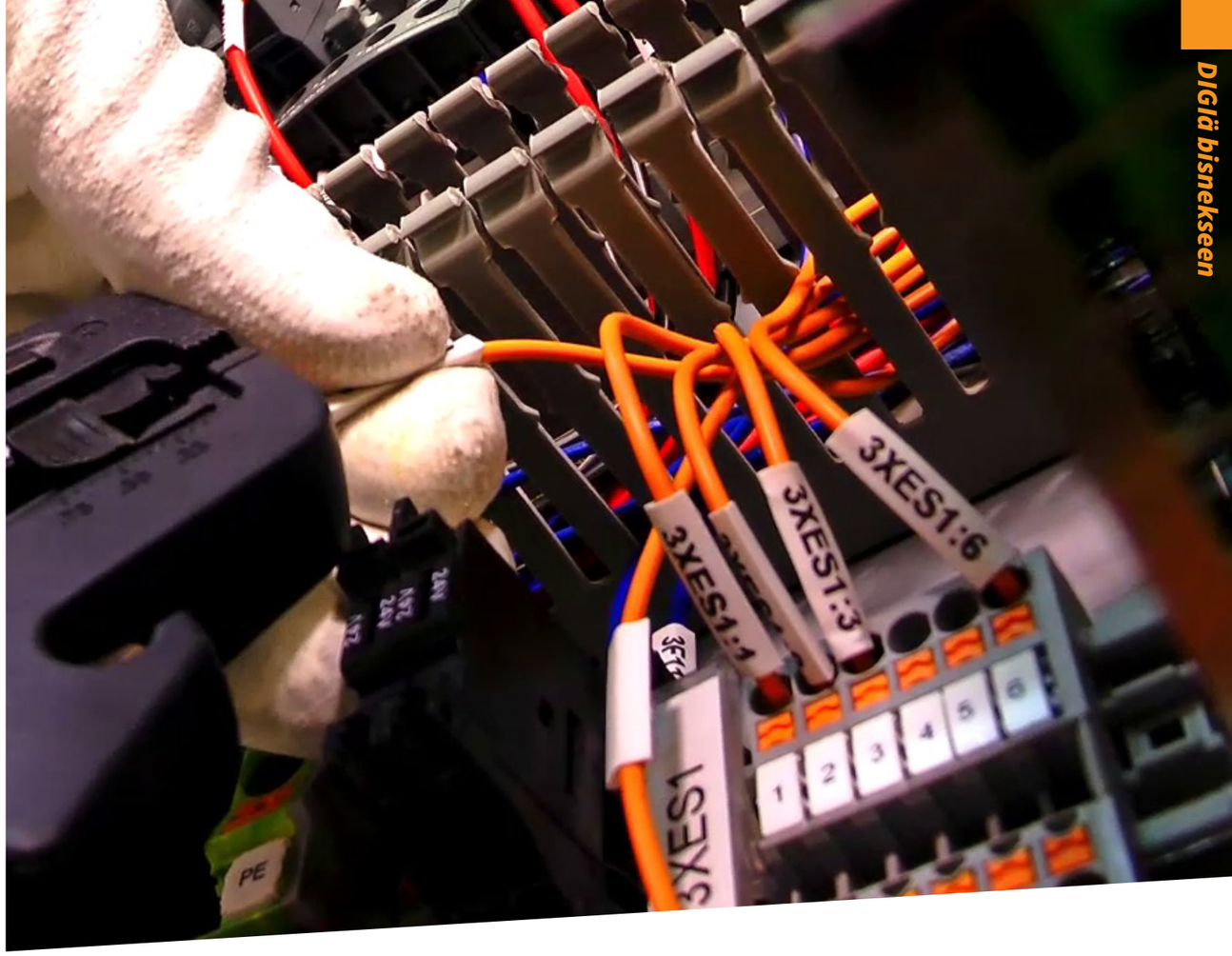

Yritysyhteistyön onnistumisen varmistamiseksi Koskela vinkkaa yhdistämään hankkeen omaa osaamista ja ostopalveluna hankittavaa ulkopuolista asiantuntemusta, näin tehtiin esimerkiksi nurmijärveläisen Plastone Oy:n projektissa.

– Yritys tarvitsi agentin laajentaakseen Saksan markkinoille. POKA-hanke haki asiantuntijaksi Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin, joka etsi yritykselle verkostoistaan kahdeksan potentiaalista agenttikandidaattia. Lopullisen valinnan jälkeen Plastone odottaa merkittävää kasvua Euroopan suurimmalta markkinalta.

Lue lisää: Plastone haki agentin Saksan markkinoille

DigiReWork-hankkeessa parannettiin Kanta-Hämeen pk-yritysten henkilöstön digivalmiuksia järjestämällä maksuttomia digityöpajoja.

ESR

DigiReWork – Digitaalisuus työelämän uudistajana | S20505
1.9.2015–28.2.2018 | Kanta-Häme
Lue lisää

Digitaidot kuntoon!

– Ensimmäisenä teimme osaamiskartoitukset, joiden pohjalta suunnittelimme työpajojen teemat. Aiempaa digiosaamista ei tarvinnut osallistujilla olla. Aika perusteista lähdimme siis liikkeelle.

Näin kuvaili **Tarjaleena Tuukkanen** Hämeen ammattikorkeakoulusta (HAMK) DigiReWork-hankkeen ensiaskelia. Hankkeen aikana Tuukkanen on vetänyt kollegojensa kanssa lukuisia työpajoja, joissa opitaan digialkeita ja hiotaan jo opittuja taitoja. Valmentajien lisäksi työpajojen ohjaajina toimivat HAMKin tietojenkäsittelyn opiskelijat.

Hop on, hop off

Toive matalan kynnyksen työpajoista tuli alkukartoituksen yhteydessä osallistujilta. Työpajojen teemoista jokainen poimi itselleen sopivat ja hyppäsi mukaan joustavasti oman tarpeen mukaan. Jokaiseen työpajaan mahtui 12 ensin ilmoittautunutta.

Erityisesti verkkosivujen ja hakukoneoptimoinnin työpajat ovat olleet suosittuja.

– Paitsi tiedot ja taidot, myös henkinen puoli on tärkeä. Hankkeen aikana pohditaan paljon myös sitä, miten digitaalisuuden lisääntyminen koetaan. Joitakin se innostaa, toisia voi ahdistaa.

– Innostava valmennusohjelma, jossa pääsin päivittämään digiosaamistani sekä oppimaan uutta pätevien opettajien johdolla.

Digitaalisuus ei kuitenkaan ole osallistujille peikko, vaan tilanne, joka täytyy ottaa haltuun. Hankkeessa keskitytään erityisesti yli 54-vuotiaiden digitaitoihin. Moni on siinä tilanteessa, että työelämässä ei ole tarvinnut juuri käyttää digivälineitä.

– Moni ajattelee alussa, että digitaalisuus on vain sosiaalista mediaa. Mutta sehän on paljon paljon muuta. Vaikkapa taulukkolaskentaa, tekstinkäsittelyä ja tiimin yhteisiä sähköisiä työvälineitä.

Tekijä: Tarjaleena Tuukkanen

DigiCoach-hankkeessa parannetaan Kanta-Hämeen pk-yritysten digivalmiuksia valmennuksen avulla. DigiCoachissa tuotetaan monipuolisia valmennuksia yritysten digikunnon kehittämiseksi ja kehitetään digityökalua, jolla yritykset voivat jatkossa mitata omaa digikuntoaan: www.digikunto.fi

EAKR

DigiCoach | A70871
1.7.2015–30.6.2018 | Kanta-Häme
Lue lisää

Digitaalisuus on yritysten arkista tekemistä

DigiCoach jatkaa siitä, mihin DigiReWork-hankkeessa jäädään. DigiCoach valmentaa ja sparraa jo hiukan pidemmälle edenneitä digitaitajia kehittämään yrityksen digiosaamista. Siinä missä DigiReWork kasvattaa henkilön osaamista, DigiCoachissa pureudutaan yrityksen liiketoimintaan.

Digimuutos ei synny itsestään. Se haastaa paitsi tekijöitä, myös yritysten käytänteitä ja asettaa yrityksille aivan uudenlaisia vaatimuksia. Lisäksi se vaatii yrityksen johdolta vahvaa sitoutumista. Rohkea yritys reagoi nopeasti eikä pelkää epäonnistumisia. Sama resepti tepsii hanketyössäkin.

– Kun aloitimme toukokuussa 2016 ensimmäisen digikuntovalmennuksen, emme yhtään tienneet miten tässä käy. Lähdimme liikkeelle tarjonnan kautta. Se toimi, mutta vaatii toteuttajilta paljon ymmärrystä yritysten tarpeista ja digitaalisuuden mahdollisuuksista, kertoo DigiCoachin projektipäällikkö **Kirsi Meriläinen** HAMKista.

Usein sanotaan, että pk-yrityksiä on vaikea saada hankkeisiin mukaan, aika ei riitä. Meriläisen kokemukset ovat päinvastaisia:

Pienetkin yritykset laittavat koulutuksen etusijalle kun näkevät hyödyn oman liiketoiminnan kannalta. Osallistujat ovat tosi sitoutuneita. Yhdestäkään valmennuksesta ei olla oltu poissa, vaikka ne vievät osallistujalta kokonaisen päivän.

Asiakashankintaa tehtiin hankkeessa alusta asti monikanavaisesti. Meriläinen muistuttaa, että hyvin suunniteltu viestintä ja henkilökohtainen kontaktointi ovat onnistumisen avaimia. Tehokkaiksi keinoiksi osoittautuivat muun muassa:

- Soittokampanja, jossa opiskelijat soittivat noin 60 yritykselle, esittelivät tulevaa valmennusta ja kyselivät halukkuutta osallistua.
- Kaikille kiinnostuneille yrityksille lähetettiin esittely, jossa kerrottiin valmennuksen tarkat sisällöt ja aikataulut.
- Valmennukselle luotiin oma Digikunto brändi-ilme ja nettisivut, joille tuotettiin aktiivisesti sisältöä. Facebookista ostettiin myös alueellisesti kohdistettua näkyvyyttä.
- Hankkeen esittelytilaisuuksista tiedotettiin myös kaikissa maakunnan pääsanomalehdissä.
- Markkinointiyhteistyö Hämeen Yrittäjien, Uusyrityskeskuksen ja Teknologiateollisuus ry:n paikallisyhdistyksen kanssa.

– Toisen valmennuksen markkinointi yrityksille olikin sitten paljon helpompaa. Sana oli kiirinyt ja mukaan tuli sekä uusia että jo mukana olleita yrityksiä, kertoo Meriläinen.

DigiReWork- ja DigiCoach-hankkeet sijoittuvat HAMKin Älykkäät palvelut -tutkimusyksikköön. Samalla kun tarjotaan uutta osaamista ja palveluja yrityksille, tehdään soveltavaa tutkimusta siitä, mitä pk-yrityksen digikyvykkyys on.

– On tärkeää että henkilöillä ja yrityksillä on digiosaamisen lisäksi digiymmärrystä. Vaikka kaikkea ei osaisi tehdä itse, täytyy ymmärtää ja osata ostaa digipalveluja, muistuttaa Meriläinen.

KEINO – ketterää intoa ja nostetta -hanke auttaa mikro- ja pk-yrityksiä hyödyntämään nopeita yhteiskehittämisen menetelmiä. Yritykset kehittävät työpajoissa ja palvelumuotoilun menetelmin asiakasymmärrystään, ottavat haltuun ja hyödyntävät uusia digimahdollisuuksia ja edistävät henkilöstönsä työhyvinvointia. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia koordinoi KEINO-hanketta ja vastaa digitaalisuudesta, Amiedu asiakasymmäryksestä ja Luksia työhyvinvoinnista. Yritykset voivat hyödyntää palvelukokonaisuuksia tarpeen mukaan, yhdessä tai erikseen.

5.9.2017 fb-postaus
"Puolukka ja sienireissu Jaalassa. Paljon saatiin sieniä ja marjoja :) Onneksi oli ahkerat apurit mukana."

ESR

KEINO – ketterää intoa ja nostetta | S20773
1.9.2016–31.12.2018 | Uusimaa
Lue lisää

Digi osaksi arkea

Palvelukoti Vantaan Kerttulissa haluttiin kertoa avoimemmin palvelukodin arjesta. Asiaa oli mietitty jo pitkään, ja Keino-hankkeen avulla uskallettiin ottaa some haltuun.

– Kerttuli on 20 ihmisen koti ja 19 hoitoalan ammattilaisen työpaikka. Halusimme tuoda arkeamme näkyvämmäksi sekä asukkaidemme läheisille että laajemmin toiminnastamme kiinnostuneille. Keino-hanke antoi meille paitsi rohkeutta myös työkaluja käynnistää digiprojektimme, kertoo vastaava hoitaja **Ann Astala** Kerttulista.

Kanavaksi valittiin Facebook. Vaikka Facebook-ryhmän perustaminen on helppoa, monta asiaa täytyi miettiä ennen sitä. Apuihin tulivat Keino-hankkeen projektipäällikkö **Kimmo Viitanen** Amiedusta ja digiasiantuntija **Kai Martiskainen** Omniasta.

– Digiprojektimme ei vaatinut meiltä niinkään taloudellisia investointeja, mutta sitäkin enemmän henkilöiden aikaa ja paneutumista. Kimmon ja Kain asiantuntemus oli meille valtava apu. Saimme konkreettisia työkaluja projektimme käynnistämiseen ja valtavasti lisää digiosaamista sen kehittämiseen, Astala kertoo.

– Arjessamme tapahtuu paljon pieniä ja suuria juttuja; retkeilemme luonnossa, kokkaamme ja leivomme yhdessä, osallistumme yhteiskunnallisiin tapahtumiin, juhlimme ja vietämme tavallista kotielämää. Monen kerttulilaisen läheiset ovat pitkien matkojen takana. Facebook on mainio kanava jakaa arjen juttuja, tunnelmia tapahtumista ja kertoa kuulumisista nopeasti ja yksinkertaisesti. Digiprojektimme on saanut myönteisen vastaanoton, tästä on turvallista jatkaa, Ann iloitsee.

facebook.com/vantaankerttuli

Yhdessä mietittiin pelisäännöt: mitä Facebookiin voi laittaa, miten huomioidaan yksityisyydensuoja, mikä on Kerttulin tapa viestiä, suunniteltiin aiheita, tehtiin vuosikello ja mietittiin mahdollisia riskejä, vastuita ja työnjakoa.

16.10.2017 fb-postaus
"rakennettiin asukkaiden kanssa siilille talvipesä."

Alueelliset ELY-keskukset auttavat jalostamaan yritysten innovointia kannattavaksi liiketoiminnaksi esimerkiksi myöntämällä yritykselle suoraa kehittämisavustusta tai tukea kehittämishankkeiden kautta.

EAKR

Suorat yritystuet – paukkuja kasvuun ja kansainvälistymiseen

Yrittäjyyden näkökulmasta kehittämisen kulmakivet ovat käynnistysvaihe, toiminnan laajentaminen, omistajanvaihdos ja kansainvälistyminen. Näissä tilanteissa ulkopuolinen rahoitus astuu usein mukaan kasvun mahdollistajana.

Kehittämisavustusta haetaan oman alueen ELY-keskuksesta. Se on aina harkinnanvaraista avustusta, ja sitä voidaan myöntää pitkän aikavälin kilpailukykyä parantavaan hankkeeseen, jolla arvioidaan olevan tärkeä vaikutus yrityksen

- kasvuun
- teknologiaan
- kansainvälistymiseen
- tuottavuuteen tai
- liiketoimintaosaamiseen.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että sen avulla hankkeen toteutus paranee merkittävästi ja yrityksen toiminta on kannattavaa pitkällä aikavälillä.

EAKR Yritysrahoitusta on myönnetty 2014–2017

13,5 milj. €

Orimattilassa toimiva Orfer Oy sai kehittämisavustusta uusien vientimarkkinoiden kartoitukseen. Yritys kehittää, suunnittelee ja valmistaa robottiteknologiaa hyödyntäviä järjestelmiä teollisuudelle. Yritys on perustettu 1970 ja se työllistää noin 100 henkilöä. Boost for export 2016 -hanke keskittyi vientimarkkinoiden kartoitukseen ja siihen myönnettiin avustusta 138 530 €.

Yrittäjä ja Orfer Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja **Paul Stucki** pitää tukea tärkeänä, ilman sitä uuden vientimarkkinan tarkka kartoitus olisi Stuckin mukaan ollut haastavaa tai jäänyt tekemättä.

– Robotiikka kasvaa globaalisti, tällä alalla vientiä on nyt tehtävä. Markkinat on kuitenkin kartoitettava huolella. Tässä hankkeessa ensin tutkimme onko tuotteillemme tarvetta, sitten lähdimme kaventamaan segmenttiä maanosaan, maahan, osavaltioon, kaupunkiin ja markkina-alueeseen.

Itse tuen hakemista Stucki ei pidä työläänä:

– Tietoa löytyy jos haluaa löytää. ELY-keskuksella on selkeä malli, joka ohjaa yrittäjää toimimaan sujuvasti. Itsellään täytyy tietenkin olla tarkka näkemys miksi ja mihin tukea tarvitaan ja täsmälliset luvut. Se ei ole byrokratiaa vaan yrityksen normaalia liiketoiminnan suunnittelua.

Orfer Oy:n napakka hankekuvaus kuuluu näin:

– Tutkitaan valikoitujen robottijärjestelmätuotteiden ja -palvelujen markkinoita valitulle asiakaskunnalle ja markkina-alueelle kehittäen vientiin sopiva IOT-konsepti. Samalla selvitetään tytäryhtiön perustamistarpeita ja -mahdollisuuksia sekä yhtiölle sopivaa sijaintia.

Tästä kuvauksesta lähdetään täsmentämään sitten lukuja, tavoitteita, henkilöstöresursseja ja yksittäisiä toimenpiteitä. Seurantaa ja raportointia Stucki pitää vain hyvänä.

– Mittareita ja tsekkauskohtia on oltava pitkin prosessia, että voidaan seurata mihin valtionhallinnon varoja käytetään. Tarkistuspisteet palvelevat yritystä ja projektin etenemistä.

Lue lisää Yritysten kehittämisavustuksista ELY-keskuksen sivuilta!

CoINNO-hankkeessa rakennetaan yhteistyömallia yritysten ja ammattikorkeakoulujen välille innovaatiotoiminnan toteuttamiseen osana päivittäistä toimintaa. Hanketta toteuttaa Metropolia Ammattikorkeakoulu yhdessä Haaga-Helia-ammattikorkeakoulun kanssa.

CoINNO – palvelukehittämisellä sykettä vapaa-aikasektorille | A70965
1.9.2015–30.6.2017 | Uusimaa
Lue lisää

Uusia oivalluksia innovointiin

CoINNO-hankkeessa innovoidaan yrityksille uudenlaisia palveluja ja tapoja tavoittaa asiakkaita haastamalla opiskelijat mukaan innovointiin.

Vanhankaupungin yrittäjäyhdistyksen hallituksen jäsen, ohjausryhmässä ja ryhmien työskentelyssä tiiviisti mukana ollut **Harry Mälkki** on innoissaan vaikutuksista sekä nuoriin että mukana oleviin yrityksiin.

– Innovoinnin ja yhteiskehittämisen lomassa monelle nuorelle leimahtaa yrittäjyyden liekki, uskoo Mälkki.

Suurin osa hankkeeseen osallistuvista nuorista valmistuu taiteiden ja muille vapaa-aikasektorin aloille. Yrittäjyys on yhä useammalle tapa työllistää itsensä.

CoINNO on avannut nuorten silmiä yrittäjyyteen ja sen avulla on syntynyt valtava määrä uudenlaisia verkostoja ja tulevaisuuden kontakteja. Tästä antaa kiitosta myös Mälkki:

– Nuorille on tärkeää saada sidospintaa yritysmaailmaan. Tekemisen lomassa yrittäjyyttä käsitellään hyvinkin laajasti, oikeiden yrittäjien kanssa.

Arabian alueen yrittäjiltä on tullut nuorten työskentelystä pelkästään kiitosta.

– Se into ja aloitteellisuus, jolla opiskelijat heittäytyvät ideointiin on suorastaan ihailtavaa, hehkuttaa Mälkki yrittäjiltä saamaansa palautetta.

Esimerkkejä opiskelijoiden ideoista Arabianrannan yrityksille:

- Arabianrannan taiteilijoiden työhuoneet -kävelykierros katufestivaaleilla
- Monialaiset 4–6 opiskelijan tiimit – yhteensä peräti 10 – kehittivät ja innovoivat tapahtuma- ja markkinointikonsepteja Pink Eminencelle ja Lapinlahden Lähteelle

Kuva: Katri Halonen

Turun kuudessa korkeakoulussa opiskelee noin 40 000 opiskelijaa, joiden joukossa noin 4 000 ulkomaista vaihto- ja tutkinto-opiskelijaa lähes 100 eri maasta. Tämä luova, monialainen ja kansainvälinen osaamispotentiaali on valtava voimavara koko Turun kaupunki-seudun ja maakunnan kehitykselle ja elinkeinoelämälle. SparkUp Portti -hanke tuo yhteen opiskelijat ja alueen pk-yritykset.

EAKR

SparkUp Portti | A70013
1.1.2015–30.6.2017 | Varsinais-Suomi
Lue lisää

Korkeakoulukumppani katsoo yritystä uusin silmin

Saisiko olla raikkaita ideoita ennakkoluulottamalla twistillä? Niitä tarjoillaan SparkUp Portti -hankkeessa, jossa Turun korkeakoulujen opiskelijoiden markkinoinnin, tietotekniikan ja ympäristöliiketoiminnan osaaminen on tuotteistettu erilaisiksi palvelupaketeiksi. Tällaiseen yhteistyöhön tarttui startup-yritys KleenU Oy:n toimitusjohtaja **Markku Oksman**.

– Suunnittelimme ja kehitimme annostelijaa, joka tuottaa luonnonmukaisen ja tehokkaasti pesevän kosteuspyyhkeen ruokalusikallisesta puhdasta vettä ja biohajoavasta KleenU-paperista. Opiskelijayhteistyöstä saimme konkreettista apua kuluttajatestaukseen, materiaali- ja laboratoriotutkimukseen sekä tuotekehitykseen ja markkinointiin. Koko yrityksemme kilpailukyky, rahoittajien ja innovaatiosta kiinnostuneiden huomion kiinnittäminen vaatii kansainvälisesti luotettavia testejä, jotka saimme korkeakouluyhteistyön kautta.

Yhteistyön sujumisen kannalta Oksman muistuttaa, että tärkeää on osata ytimekkäästi kuvata haaste, johon opiskelijoiden panosta tarvitaan.

– Kun saimme käsiä, silmiä ja ideoita lisää, pääsimme hyvin nopeasti yhdessä Lean-menetelmän* keinoin kiinni kehittämiseen.

Oksman pystyy nopeasti listaamaan korkeakouluopiskelijoiden yritykselleen tuomat hyödyt.

– Pelkkää plussaa, edistyminen oli ehdottomasti nopeampaa kuin ilman opiskelijoiden panosta olisi ollut. Alkuvaiheessa olevalle yritykselle myös kustannussäästöt ovat tärkeitä. En tiedä olisiko meillä yksin ollut resursseja lähteä testaamaan markkinoita näin laajasti. Tärkeintä kuitenkin oli opiskelijoiden rohkean kokeileva ote ja uudet ideat.

SparkUp Portti -hanke toi ”Korkeakoulukumppani”-toiminnalla opiskelijoiden osaamisen pysyväksi käytännön työkaluksi Lounais-Suomen yrityksille.

Hankkeessa sparrattu KleenU Oy on KasvuOpen-finalisti 2016. KasvuOpen on Suomen suurin yritysten kasvun sparrausohjelma, johon pääsee mukaan vuosittain 450 kasvuyritystä.

** Lean-filosofiassa organisaation tehtävänä on tuottaa sekä asiakkaille että myös sille itselleen parasta mahdollista arvoa. Siinä keskitytään kokonaisuuden optimoimiseen ja samaan aikaan vähennetään kaikkea turhaa ja ollaan joustavia sekä avoimia muutoksille.*

Kuva: Sara Malve-Ahlroth

Game Brewery I A70077
1.1.2015–31.12.2017 | Kymenlaakso
Lue lisää

Game is not over!

Game Brewery -hanke ottaa suojiinsa sekä toimintaansa vasta suunnittelevia tai aloittelevia pelialan yrityksiä että jo toiminnassa olevia yrityksiä yli maakuntarajojen. Työkaluina on monipuolisesti osaamisen kehittämistä, markkinoinnin sprarrausta ja hautomotoimintaa. Yrityksiä kiihdytetään kasvuun myös luomalla kanavia ja kontakteja rahoittajiin.

Hankkeen veturi, vastaava peliasiantuntija **Teemu Saarelainen** Kotka-Haminan seudun kehittämisyhtiö Cursor Oy:stä, nostaakin yhdeksi tärkeäksi saavutukseksi juuri onnistuneet sijoittajatapahtumat.

– Alusta asti oli selvää, että teemme tiivistä yhteistyötä muilla alueilla käynnissä olevien Game Brewery -hankkeiden kanssa. Heti ensimmäisenä vuonna järjestimme investorimatkan yhteen tunnetuimmista pelialan tapahtumista Lontooseen. Mukana oli yhdeksän yritystä ja heillä kaikilla tähtäimessä A-rahoituskierros*, jossa tavoitellaan sijoitusta 100 000:sta jopa useampaan miljoonaan, kertoo Saarelainen.

Eri vaiheissa olevat suomalaiset pelifirmat pitchasivat yritystään täydelle salille sijoittajia. Lisäksi jokainen kävi kahdenkeskiset neuvottelut kiinnostuneiden sijoittajien kanssa. Kokemukset olivat niin hyviä, että seuraavana vuonna Lontoon Pocket Gamer -sijoitustapahtuma uusittiin. Mukaan lähti 20 startup-vaiheen yritystä ympäri Suomen.

– Tällä kertaa keskityttiin kahdenvälisiin neuvotteluihin sijoittajien kanssa. Haussa oli enemmänkin alkuvaiheen rahoitusta, ns. siemenrahoitusta muutamasta kymmenestä tuhannesta satoihin tuhansiin. Tälläisen näkyvyyden saaminen tapahtumassa yksittäisen startup-yrityksen kohdalla olisi lähes mahdotonta. Game Brewery -hanke on mahdollistanut tätäkin kautta alan kasvun ja kehityksen, iloitsee Saarelainen.

Game Brewery -hanke on toiminut kiihdyttämönä monelle pelialan yritykselle. Yksi tunnetuimmista hankkeeseen osallistuneista yrityksistä, Nitro Games, on kerännyt sijoitusrahaa kuusi miljoonaa euroa ja listautui Tukholman pörssiin 2017.

*Startup-yrityksistä puhuttaessa pääomarahoituksia kerätään yleensä useissa vaiheissa yrityksen kasvun myötä. On siemenrahoitus (seed), A-kierros (Series A) ja myöhemmän kasvun rahoituskierrokset B ja C (Series B). Kun pääomasijoittaja laittaa rahaa yhtiöön, se saa vastineeksi yhtiön osakkeita. Yhtiölle lasketaan tietty arvo, jonka mukaan sijoittaja saa rahoitusta vastaavan omistusosuuden.

ESR

Teiniminnotalkoot | S20684
1.6.2016–31.5.2018 | Uusimaa
Lue lisää

Innovaatiosta sovellus – DualActive suitsii ruutuaikaa

Lukuisissa perheissä keskustellaan, tuskaillaan ja ehkä myös riidellään ruudun ääressä kuluvasta ajasta. Mistä tasapaino lasten ja nuorten pelaamiseen ja liikkumiseen käyttämään aikaan? Miten lapset saisi ruudun äärestä liikkeelle?

Polarin haaste heitettiin ilmoille Superteam-turnauksessa Espoossa helmikuussa 2017. Superteam on innovaatioturnaus, jossa eri alojen ja kouluasteiden opiskelijat ratkovat turnauksessa ja sitä seuraavien viikkojen aikana yritysten antamia todellisia haasteita.

Opiskelija **Bettina StCroix** innostui Polarin haasteesta.

– Teema on minulle tuttu, sillä meidänkin perheessä käydään jatkuvaa keskustelua peliajoista. Lähdimme viiden henkilön tiimissä kehittämään ratkaisua. Tehtävä oli innostava, koska se perustui todelliseen yrityksestä lähtevään haasteeseen, StCroix kertoo idean alkumetreistä.

Puolentoista kuukauden aikana Omnian ja Metropolian eri alojen opiskelijoista koostuva tiimi työsti haastetta. Näin syntyi DualActive, idea uudesta sovelluksesta. DualActive lupaa lapselle lisää peliaikaa, kun sitä on ensin ansainnut liikkumalla. Liikunnan määrää mittaa aktiivisuusranneke, ja vanhemman puhelimessa oleva sovellus kertoo, milloin yhdessä sovittu määrä liikkumista on täynnä.

Kohti rahoitusta

DualActiven matka jatkui turnauksen finaaliin. Ja koska Superteam-turnaus on Ultrahackin ennakkotapahtuma, sovellus pääsi esittäytymään edelleen uusille areenoille. DualActive pokkasi myös ensimmäisen rahapalkintonsa, kun se voitti 10 000 euron pääpalkinnon Innovaatiorahoituskeskus Tekesin Reboot Finland -tapahtuman Hacks and Piching Awards -kilpailussa.

– Alkuperäinen tiimi on muuttunut, ja tiimiä vahvistaa nyt myös kumppanini. Etsimme parhaillaan sovellukselle rahoitusta. Muitakin ideoita on mielessä, ja suunnittelenkin digitaalisia palveluita kehittävää yritystoimintaa, intohimoiseksi innovoijaksi ja kehittäjäksi tunnustautuva StCroix iloitsee.

Arvokasta tietoa innovaatio-osaamisesta

Superteam-turnauksessa kilpaillaan paitsi parhaan palvelun tai tuotteen suunnittelussa myös tiimin osaamisen kasvattamisessa. Hankkeessa on luotu innovaatio-osaamisen kriteeristö ja sen pohjalta työkaluja, joilla voidaan mitata tätä tulevaisuuden osaamista. Innovaatioturnauksessa työskentelyn on havaittu simuloivan hämmästyttävän hyvin tulevaisuuden työelämää ja työn tekemisen tapaa: osallistujilta vaaditaan hyvää tiimityötä, valmiuksia työskennellä yhdessä paikan päällä ja etänä sekä johtamis- ja projektinhallintaosaamista. Superteam-turnausta on pilotoitu Metropolia Ammattikorkeakoulun, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Futuretournaments Oy:n yhteisessä Teiniminnotalkoot-hankkeessa.

6Aika-strategiaa toteuttavassa laajassa Kuutoskaupunkien avoimet innovaatioalustat -kärkihankkeessa on luotu lukuisia innovaatioalustoja, joissa pilotoidaan, kokeillaan ja tutkitaan uusia innovaatioita. Kokeilut ovat kehittäjille nopea keino testata ideoita palvelun oikeiden käyttäjien kanssa. Helsingistä, Espoosta, Vantaalta, Turusta, Tampereelta ja Oulusta löytyy lukuisia erilaisia toimintaympäristöjä, jotka on hankkeen kokeilussa valjastattu nopeiden kokeilujen alustoiksi ja uutta liiketoimintaa tukeviksi innovaatioalustojen verkostoksi. KYKY-toimintamalli on espoolainen innovaatio, joka on kehitetty kärkihankkeen Espoon osatoteutuksessa.

6Aika: Kuutoskaupunkien avoimet innovaatioalustat | A70202 (Espoon osatoteutus)
1.2.2015–31.7.2018 | 6Aika | Lue lisää

Co-Created with the City of Espoo Schools

KYKY on espoolainen innovaatio, joka mahdollistaa oppilaitosten ja yritysten yhteiset kehitysprojektit. KYKY-toimintamalli on nyt osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa, joka laajenee parhaillaan päiväkoteihin ja ruotsinkielisiin kouluihin. Myös ammattikorkeakoulut, kirjasto, nuorisopalvelut sekä toiset 6Aika-kaupungit ovat hyödyntäneet mallia. OECD on poiminut mallin listoilleen edustavana esimerkkinä kouluista Living Lab -ympäristönä.

Espoon kaupunki on KYKY-toimintamallin myötä avannut ovensa tuotteita ja palveluita kehittäville yrityksille, yhteisöille ja TKI-toimijoille. KYKY on yhteiskehittämisen alusta, joka jatkaa hyvää vauhtia matkaansa muiden kaupunkien opetustoimialoille ja myös uusille toimialoille. Yritysten, yhteisöjen ja kaupungin yhteistyö on moninkertainen win-win-win.

KYKY-alustalla on syntynyt yhteiskehittämisen menetelmin lukuisia ilahduttavia koulun tarpeita palvelevia ja oppimista edistäviä ratkaisuja. Esimerkiksi Mightifier-sovellus auttaa koululaisia tunnistamaan kavereiden vahvuuksia ja kertomaan niistä. Jokaiselle oppilaalle rakentuu oma vahvuusprofiili, ja opettaja pystyy hyvinvointipulssin avulla seuraamaan luokan ilmapiiriä.

– Mightifieria on alusta asti kehitetty yhteistyössä käyttäjien eli koululaisten ja opettajien kanssa. KYKYtarjosi betaversion työstämisessä hyvän alustan, ja saimme erittäin kallisarvoista palautetta suoraan käyttäjiltä, toimitusjohtaja **Mervi Pänkäläinen** The Mighty United Oy:stä sanoo.

Myös oppilaat ja opettajat hyötyvät

Yhteiskehittäminen systemaattisen KYKY-mallin mukaan on tehostanut yritysten tuotekehitysprosesseja. Yritykset ovat kokeneet arvokkaaksi myös sertifikaatin, Co-Created with the City of Espoo Schools, joka on siivittänyt yrityksiä kansainvälisille markkinoille. – Mightifierin tarinassa kiteytyy koko KYKYn tarina. Ideasta on jalostunut kaupallisesti menestynyt vientituote, KYKY-vastuuhenkilö **Minna Kukkonen** Espoon kaupungilta kertoo.

Siinä missä kokeilujen myötä yritysten ymmärrys koulun, oppilaan ja opettajan arjesta on kasvanut, lapset ja nuoret ovat päässeet osallistumaan yritysten tuotekehitysprosesseihin.

– KYKY-toiminta on projekteihin osallistuville lapsille ja nuorille sekä myös opettajille yrittäjyyden, tuotekehityksen ja innovaatiotoiminnan oppimisympäristö. Uusi opetussuunnitelma toteutuu toiminnassa erinomaisesti, Kukkonen iloitsee.

Kokeillen kasvuun -hanke tarjoaa pk-yrityksille mahdollisuuksia kokeilla uusia innovaatioita ja liiketoimintamalleja, tehdä ketteriä markkinakokeiluja ja suunnitella uusia ketteriä palvelu- ja tuoteprototyyppejä myös verkostoissa kumppanien kanssa. Kokeilut avaavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja tehostavat yrityksen tuottavuutta, kannattavuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä.

EAKR **Kokeillen kasvuun – Nopeiden kokeilujen kehityspolut yritysryhmille (KOKKA) | A72070**
1.8.2016–31.12.2017 | Päijät-Häme | Lue lisää

Peli-idealle potkua ja palautetta

Kokeillen kasvuun -hankkeessa on tarjottu mahdollisuuksia kehittää tuotteita ja palveluita yhdessä asiakkaiden, käyttäjien ja pelien tapauksessa potentiaalisten pelaajien kanssa. Kun kehittäjät, kohderyhmät ja aiheen asiantuntijat kutsutaan samaan tilaan ja tuupataan keskustelua eteenpäin, kehitystyössä on päästy harppauksin eteenpäin.

– Pelien maailmassa käyttäjän palaute on todella tärkeää. Monipuolisen ja uskottavan hyötypelin kehityksessä korostuu myös yhteiskehittäminen pelin aiheen asiantuntijoiden kanssa, Creative Manager **Joonas Muhonen** Tingleweresta sanoo.

Tingleware on terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä hyötypelejä kehittävä yritys, jonka ykköspeli on lapsille ja heidän vanhemmilleen kehitetty mobiilipeli pelkojen lievitykseen. Pöytälaatikossa on vuoroaan odottanut idea pelistä, jonka teemoja ovat mielenterveyden ongelmat ja addiktiot.

Demo testiin

Lahden Seudun Kehitys LADEC valitsi kilpailutuksessa Tinglewaren työpajan toteuttajaksi Susinno Oy:n. Susinno kokosi peli-idean ympärille puolen päivän työpajan, joka suunniteltiin palvelemaan tarkasti yhteistä kehittämistä.

Työpajan osallistujat pääsivät kokeilemaan viiden minuutin mittaista pelin testiversiota. Kokemuksista keskusteltiin ohjatusti, ja kehittäjä sai vilkkaana käyneestä keskustelusta arvokasta palautetta.

– Keskustelujen perusteella peli voisi toimia esimerkiksi ennaltaehkäisevänä materiaalina 12–16-vuotiaille nuorille, aikuisille herättelemään ajatuksia hakeutua addiktiohoitoon tai henkilöille, jotka ovat jo hakeutuneet kuntoutukseen ja yrittävät saada elämäänsä takaisin omiin hyppysiin. Workshopin pohjalta voimme kehittää peliä eteenpäin ja aloittaa kohdennetut testaukset.

– Kehitimme pelin aihion oman intuition ja kiinnostuksen pohjalta. Oli hienoa, kun saimme tilaisuuden testata peliä ja saada palautetta oikeilta asiantuntijoilta ja potentiaalisilta pelaajilta. Mukana oli mm. päihdeterapeutteja, kokemusasiantuntijoita ja sosiaalityön asiantuntijoita, Muhonen kertoo.

Kestävästi

Nykyisellä kulutuksella tulemme ylittämään maapallon kestokyvyn eri arvioiden mukaan 2,5–4-kertaisesti. Etelä-Suomen kunnissa ja maakuntien ohjelmissa sitoudutaan ilmastopäästöjen vähentämiseen: esimerkiksi Uudellamaalla yhteisesti sovittu maakunnallinen tavoite on hiilineutraali maakunta vuoteen 2035 mennessä. Monet kunnat ovat liittyneet HINKU-kuntien verkostoon, jossa tavoitteena on vähentää kunnan ilmastopäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Konkreettiset ilmastoteot liittyvät maakunnissa energiatehokkuuteen, energiantuotantoon sekä liikenteeseen. Yrityksille ja muille toimijoille avautuu tilanteessa myös mahdollisuuksia – ratkaisuja etsitään uusien teknologioiden sekä tuote- ja liiketoimintainnovaatioiden avulla.

Kiertotaloudesta uusia mahdollisuuksia

Kiertotaloudessa kulutus perustuu omistamisen sijasta yhä enemmän palveluiden ja tuotteiden jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen. Yritysten toimintatavat ja ansaintamallit muuttuvat ja tulevaisuuden liike-elämä vaatii uutta otetta.

Kiertotaloudessa liiketoiminta voi olla monin eri tavoin tuottavaa. Yritysten ja muiden toimijoiden jäte- ja sivuvirrat näyttäytyvät raaka-aineina ja materiaaleina, joita voi ottaa hyötykäyttöön. Uudenlaisia toimintatapoja tarvitaan, jotta materiaalit ja niiden arvo pysyvät kierrossa mahdollisimman pitkään. Näin hukkaa ja jätettä syntyy mahdollisimman vähän.

Vuoteen 2030 mennessä kiertotalouden arvonlisä Suomen kansantalouteen voisi olla vähintään 3 miljardia euroa vuosittain. (Sitra)

Suomessa tuotetaan 90 miljoonaa tonnia jätettä, josta vain 46 % päätyy uusiokäyttöön tai kierrätykseen.

Lähes ⅓ Etelä-Suomen EAKR- ja 6Aika-hankkeista on vähähiilisyyshankkeita, joissa kehitetään energiatehokkaita ratkaisuja ja edistetään uusiutuvan energian käyttöä.

Rakennetaan ja korjataan vihreästi

Jotta Suomessa voidaan saavuttaa kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet, rakennusalalla on etsittävä uusia ratkaisuja. Vihreä rakentaminen huomioi rakennuksen koko elinkaaren ympäristövaikutukset. Ympäristöministeriön mukaan tavoitteena on, että rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan lainsäädännöllä 2020-luvun puoliväliin mennessä. Eteläsuomalaisissa hankkeissa hyviä ratkaisuja etsitään, tutkitaan ja kokeillaan nyt.

Rakentaminen ja rakennukset tuottavat noin ⅓ Suomen kasvihuonekaasupäästöistä.

Vähähiilinen rakentaminen avaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia rakennusalan yrityksille.

EAKR

Pakkaamo 2020 – lähi- ja luomuruokapakkaamisen demonstrointi- ja pilottiympäristö | A70197
1.2.2015–28.2.2018 | Ylimaakunnallinen | Lue lisää

Hyviä pakkausuutisia lähi- ja luomuruuan tuottajille

Suomessa tuotetaan paljon laadukasta lähi- ja luomuruokaa, mutta tuotteiden pakkaaminen ja jakelu laahaa jäljessä. Pakkaus on kuluttajalle tärkeä viesti tuotteesta – huipputuotteiden laajempi suosio ja vienti voi olla kiinni pakkauksesta.

– Kyllä lähi- ja luomutuotteiden pakkausten tulee olla linjassa tuotteen kanssa. Hyvät tuotteet tarvitsevat ekologiset, myyvät ja ennen kaikkea tuoteturvalliset pakkaukset, kehittämispäällikkö **Mika Kainusalmi** Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta (LUT) sanoo.

Tästä syystä ja toki myös kasvavien laatu- ja ympäristövaatimusten pohjalta Pakkaamo 2020 -hankkeessa kehitettiin lähipakkaamon demonstrointi- ja pilotointiympäristö LUT:n Pakkaustekniikan laboratorioon. Lähipakkaamon kompakti pakkauskone syytää ekologisia kartonkipakkauksia pientuottajan omissa tuotantotiloissa. Tuottaja saa näin lähiruualleen myös pakkauksen läheltä.

Lähipakkaamon koneet hoitavat kartonkipakkauksen valmistuksen, täytön, suljennan ja laadunvarmistuksen. Pienet valmistuserät ovat mahdollisia, samoin erilaisten pakkausten valmistaminen helposti koneen työkalua vaihtamalla. Näin ratkaisu sopii myös osuuskunnille, joissa tuottajia on mukana useampia.

– Tuottaja voi itse tehdä pakkaamolla juuri sellaisia vuokia tai rasioita, mitä hän kulloinkin tarvitsee. Pakkaamo mahtuu kokonsa puolesta lähituottajan omiin tiloihin”, tutkijatohtori **Ville Leminen** LUT:sta kertoo.

Pakkaamo 2020 käyttää kuitupohjaisia pakkausmateriaaleja eli esimerkiksi kotimaista kartonkia, joka on päällystetty biopohjaisella, kosteutta ja rasvaa kestävällä päällysteellä. Näin päästään eroon öljypohjaisista muoveista.

Pakkaamo-hankkeen kumppanit Åbo Akademi, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto ovat ahkeroineet – hankkeessa on julkaistu yli kymmenen vertais-arvioitua tieteellistä artikkelia. Hanke tarjoaa näin elintarvikealan toimijoille valtavan määrän tietoa pakkausten ja toimialan kehityksestä ja trendeistä.

Lähipakkaamo ja pakkaustekniikan tutkimusassistentti Antti Pesonen.

6Aika: TRY OUT! Kiertotalouden ja cleantechin kokeilut kaupunkien ja yritysverkostojen kanssa – toimivat liiketoimintamallit esiin | A72153
1.8.2016–31.10.2018 | 6Aika | Lue lisää

Robotti selättää tekstiilit ja muita kokeiluja

Poistotekstiilien hyödyntämiseen ja koko jalostusketjuun etsitään kiivaasti uusia ratkaisuja. Tällä hetkellä yksi tekstiilien kierrätyksen ja uusiokäytön haasteista on esilajittelun tarkkuus. TRY OUT! -hankkeessa tutkittiin, oppiiko robotti tunnistamaan tekstiilien materiaalit.

– Tekstiilin lajittelukokeilu on suosikkini meidän monista kokeiluista, koska se on niin konkreettinen. Yritykset ja oppilaitos tekivät yhdessä onnistuneen kokeilun. Kokeilu toteutettiin yhdessä Tekstiili 2.0 yhteistyöverkoston kanssa, koulutus- ja tutkimusvastaava **Piia Nurmi** Turun ammattikorkeakoulusta kertoo.

Syksyllä 2016 energia- ja ympäristötekniikan opiskelijat pääsivät ottamaan mittaa robotista. Kokeilussa haluttiin selvittää, voiko robotti oppia lajittelemaan tekstiiliä ja vieläpä nopeammin ja varmemmin kuin ihminen. Kokeilussa kerättiin tekstiilijätettä, jotka Turun ammattikorkeakoulun opiskelijat lajittelivat. Sitten tekstiilit ajettiin Turusta Helsinkiin ZenRoboticsin tiloihin.

ZenRobotics valmistaa älykkäitä jätteenlajittelurobotteja, joskin robotit lajittelevat työkseen enimmäkseen rakennusjätettä. Kokeilussa robotit opetettiin tunnistamaan erilaisia tekstiilejä.

– Tekstiilin lajittelu on tällä hetkellä ihmisen tekemää käsityötä ja sellaisena hidasta, työlästä ja kallista. Poistotekstiilin koostumuksen selvittäminen tapahtuu nykyisin yleensä käsipelillä pesulapusta tarkistamalla.

Kokeilussa tekstiilejä syötettiin liukuhihnalle robotin tutkittavaksi. Ja niin kävi, että kokeilun tuloksena voitiin ilahtuneena todeta, että robotti oppi lopulta itse tunnistamaan sille syötetyt tekstiilit.

Kokeiluista onnistumisia

Kokeilu on tärkeä palanen isossa kokonaisuudessa, kun 6Aika-kaupungeissa kehitetään materiaalipohjaista kiertotaloutta. TRY OUT! -hankkeessa kokeiluista ja kokeilualustoista on opittu, kuinkas muuten kuin kokeilemalla. Hankkeessa luodaan kaksi innovaatioalustaa, toinen Turkuun ja toinen Helsinkiin. Yhteistä kaupungeissa ovat kiertotalouden ja cleantechin teemat sekä yhteistyö kaupunkien, yritysverkostojen ja oppilaitosten kanssa.

Innovaatioita ja uutta liiketoimintaa ei aina saada eteenpäin kirjoituspöydän edessä. Jos halutaan kokeilla, on parempi käyttää viikko tai kuukausi ketterästi kuin useampi vuosi tutkimustyöhön.

Katso TRY OUT! -hankkeen dokumentoidut kokeilut täältä!

Poistotekstiilin mutkikas matka

1. *Poistotekstiilistä poimitaan käsityönä talteen aarteet, kuten vintage ja muut uuteen käyttöön sopivat tekstiilit. Myös napit, nepparit ja vetoketjut poistetaan käsin. Työtä tehdään muun muassa työpajoilla, kuten kerroimme jutussa Vanhalle vaatteelle uusi elämä.*

2. *Käsin lajiteltu tekstiili voidaan murskata. Esimerkiksi Partex-invest 1 ja 2 -hankkeissa investoitu tekstiilimurskain hoitaa tämän koneellisesti, minkä jälkeen murskaa voidaan hyödyntää komposiittiteollisuuden raaka-aineena.*

3. *Kemiallinen kierrätys vaatii tekstiilien tarkkaa tunnistusta. REISKAtex-investointiprojektissa suunniteltiin ja rakennettiin laboratoriotason tekstiilien tunnistus- ja lajittelulaitteisto, joka tunnistaa selluloosan, villan ja polyesterin. Näin lajiteltua tekstiiliä voidaan jalostaa kemiallisesti ja käyttää mm. uusien kuitujen raaka-aineena.*

EAKR

REISKAtex – Tekstiililajitin | A71756
1.3.2016–30.4.2017 | Päijät-Häme
Lue lisää

Tiukka seula tekstiileille – REISKAtex® tunnistaa materiaalit

REISKAtex® tutkii hihnalla ohi lipuvia tekstiilejä, ja yhtäkkiä housumytty lentää lajittelusammioon terävän paineilmapuhalluksen saattelemana. Materiaalin matka jatkojalostukseen voi alkaa.

REISKAtex® on kehitetty samannimisessä hankkeessa Lahden ammattikorkeakoulussa. Tekstiilien tunnistus- ja lajittelulaitteisto osaa eritellä hihnalle syötetyistä tekstiileistä villan, polyesterin ja selluloosan. Tekstiilien tunnistus perustuu optiseen mittaukseen: laite tunnistaa tekstiilit NIR- eli lähi-infrapuna-analytiikan avulla.

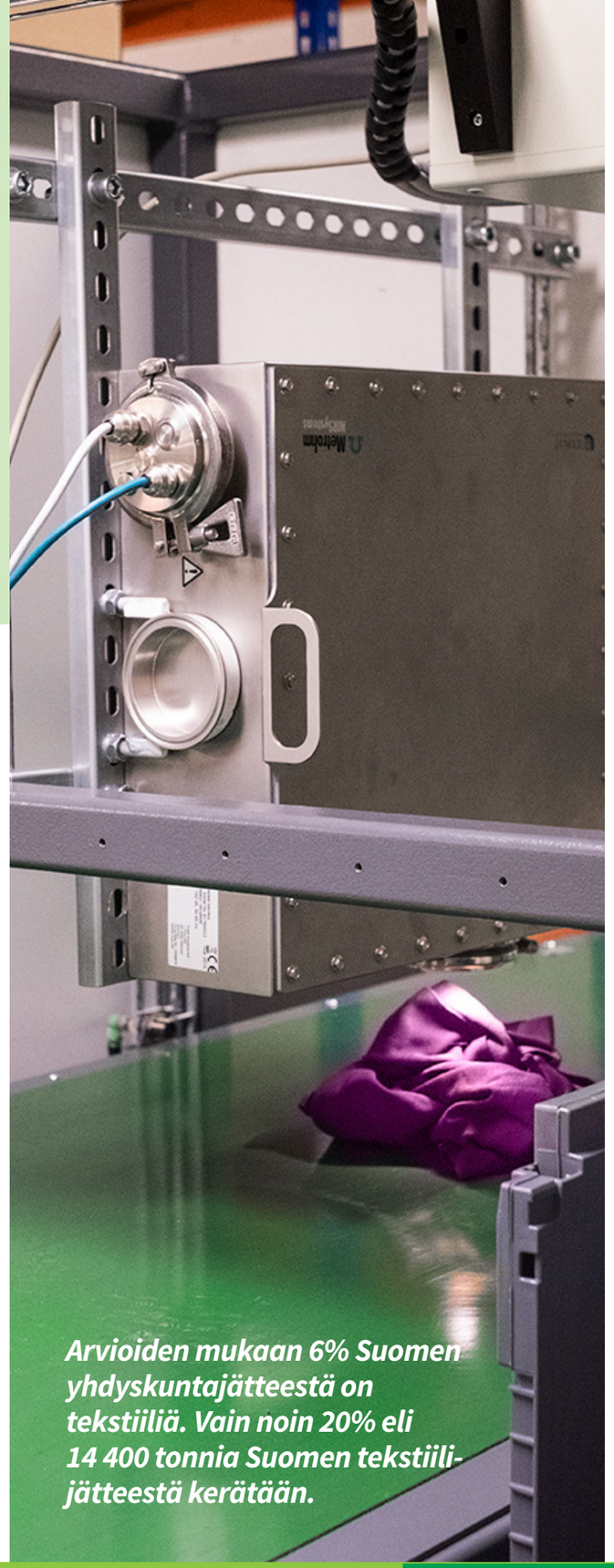

Arvioiden mukaan 6% Suomen yhdyskuntajätteestä on tekstiiliä. Vain noin 20% eli 14 400 tonnia Suomen tekstiilijätteestä kerätään.

– Laitetta on opetettu luomalla spektrikirjasto, johon on viety tunnistamiseen tarvittava tieto materiaaleista. Kirjastoon voi tarvittaessa lisätä kuituja ja myös kuitusekoitteita, projektipäällikkö **Kirsti Cura** kertoo.

Näin tarkkaa mittausta tarvitaan, jos eroteltuja tekstiilejä käytetään kemiallisissa prosesseissa uusien kuitujen raaka-aineena. Laboratoriotason tunnistuksen kannalta puhdas tekstiili tarkoittaa eri asioita kuin ketjun alkupäässä. Esimerkiksi Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä ja Aalto-yliopistolla on käynnissä TeKiDe-hanke, jossa liuotetaan puukuitua ja puuvillaa ja kehrätään siitä viskoosityyppistä kuitua.

– Kemiallisessa prosessissa kuidun on oltava 100-prosenttisesti selvillä. Poistotekstiileistä on usein todella vaikea tietää, mitä ne sisältävät. Esimerkiksi tekstiilien kemikaalijäämien suhteen on ymmärrettävä, mikä merkitys sillä on jatkokäsittelyssä, Cura sanoo.

Tekstiilijätevirtojen hyödyntämiseen liittyvä kokonaisuus on valtava, ja hankkeessa onkin alusta asti linkitytty vahvasti kansallisen tason tekstiilijätteen ekosysteemiin. Tekstiililajittelun ja -lajittimen jatkokehitystä jatketaan Telaketju-projektissa.

Kuva: Oona Rouhiainen, LAMK.

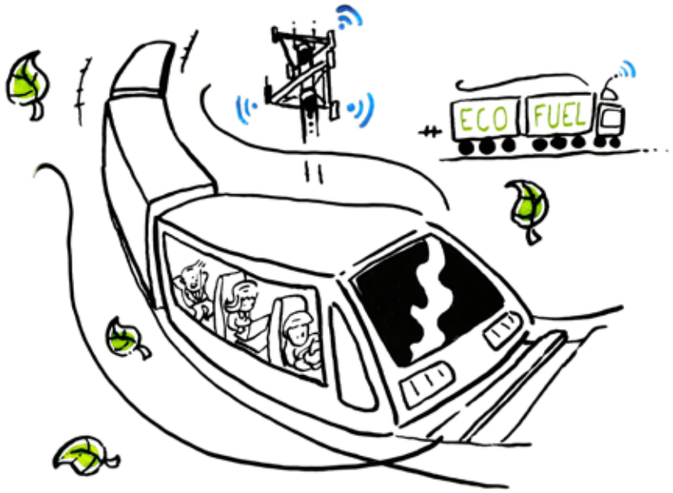

Kuva: Tussitaikurit

Ketterä ja kestävä liikkuminen Suomen kasvukäytävällä | A71268
1.1.2016–31.12.2017 | Kanta-Häme
Lue lisää

Remote bag-drop on tulevaisuutta

Kuvittele, että olet lähdössä kaupunkilomalle Eurooppaan. Käyt pudottamassa matkalaukkusi etukäteen etälähtöselvityspisteeseen lähellä kotiasi. Matkalle lähtiessäsi matkustat lentoasemalle kevein askelin kera käsimatkatavaroiden – matkalaukku odottaa sinua lomakohteessasi!

Remote bag-drop -palvelua kokeiltiin Hämeenlinnassa Ketterä ja kestävä liikkuminen Suomen Kasvukäytävällä -hankkeessa. Johtaja **Anne Horila** Suomen Kasvukäytävä -verkostosta iloitsee pilotin tuloksista.

Finnairin Helsinki-Vantaan lentoaseman asiakaskokemuksesta vastaava **Timo Rissanen** arvostaa palvelun järjestelystä saatuja kokemuksia.

– Asiakkailta saamamme palaute kertoi siitä, miten palvelua arvostetaan ja miten se parantaa asiakkaiden kokemusta. Tällä hetkellä arvioimme yhdessä lentoasemayhtiö Finavian kanssa etälähtöselvitystä ja siihen liittyviä järjestelyjä eri näkökulmista ja erilaisilla kokeiluilla – jatkosta päätämme myöhemmin.

– Kokeilu onnistui kaikilta osin erinomaisesti. Saimme kokeiluun 178 matkalaukkua, jotka kaikki pääsivät onnellisesti perille.

Pilotin asiakaskyselyyn vastanneista 80 % koki matkalaukkujen etälähtöselvityksen erinomaisena kokemuksena ja antoi sille arvosanan 10. Kaikki vastaajat kertoivat olevansa valmiita käyttämään palvelua uudelleen ja noin viidesosa myös maksamaan siitä.

Julkisilla lentoasemalle

Pilotoidulla palvelulla halutaan paitsi parantaa matkustajien asiakaskokemusta myös lisätä julkisen liikenteen käyttöä. Kun matkatavarat menevät erikseen, on helppo liikkua bussilla tai junalla lentoasemalle. Myös pysäköintitilojen ruuhkaisuus helpottuu, kun mahdollisimman moni jättää auton kotiin.

Yli puolet Remote bag-drop -pilottiin osallistuneista asiakkaista menivät lentoasemalle julkisilla liikennevälineillä.

Palvelun pilotointiin osallistuneet lentomatkustajat jättivät matkatavaransa Hämeenlinnan Sokos Hotel Vaakunan lähtöselvitysautomaattiin. Hotellin henkilökunta avusti automaatin käytössä tarvittaessa. Kuriiripalvelu kävi noutamassa matkatavarat joka päivä puoliltapäivin ja vei ne Helsinki-Vantaan lentoasemalle.

Automaattibussi liikenteeseen

Automaattibussi keräsi neljän päivän aikana yli 700 ihmistä jännittävälle bussimatkalle, kun Ketterä ja kestävä liikkuminen -hanke ja 6Aika: SOHJOA-hanke toivat uuden kulkupelin Hämeenlinnan kaupungin Suomi100 KaupunkiJamboree -tapahtumaan. Kesäisen tapahtuman vetonaula puhutti suurta yleisöä, asiantuntijoita ja yhteistyökumppaneita.

Kiertoliike – Päijät-Hämeen kiertotalousmalli ja uudet liiketoimintamahdollisuudet | A72067
1.3.2016–31.8.2018 | Päijät-Häme | Lue lisää

Päijät-Hämeen resurssit tarkasti kiertoon

Kiertoliike-hanke on innostanut laajat verkostot yhteistyöhön. Hankkeessa synnytetty Päijät-Hämeen tiekartta ohjaa maakuntaa kohti kiertotaloutta. Tiekarttaan on valittu viisi teemaa ja niille alueelliset tavoitteet sekä konkreettisia toimenpiteitä.

Materiaalikierrot – sivuvirrat kuriin ja materiaalit kiertoon!

Kiertoliike-projektissa kartoitettiin useiden eri materiaalien kierto maakunnassa ja tutkittiin yhdessä yritysten kanssa mahdollisuuksia parantaa sivuvirtojen hyödyntämistä. Esimerkiksi rakennusjätteet ovat päässeet hankkeessa syyniin. Materiaalien kiertoa ja materiaalivalintoja tuotesuunnittelussa tukee myös projektissa koottava kierrätysmateriaalikirjasto.

Biotalouden mahdollisuudet käyttöön

Biotalous tuo merkittäviä mahdollisuuksia liiketoimintaan Päijät-Hämeessä. Kiertoliikkeessä on selvitetty mm. elintarvikealan yritysten ravinnekiertoja. Parhaillaan kartoitetaan mahdollisuuksia ylijäämäravinteiden vientiin biohiilen muodossa.

Energiaomavaraiseksi

Energian suhteen Päijät-Hämeen tavoitteena on olla lähes omavarainen. Projektissa on tehty selvityksiä vaihtoehtoisten energiamuotojen käyttämisestä ja lisäämisestä. Esimerkiksi maatalouden energiaekosysteemejä ja hajautettua energiantuotantoa kehitetään uusiutuvaa energiaa hyväksikäyttäen.

Uusia palveluita ja liiketoimintaa

Uusia palveluita ja uutta liiketoimintaa syntyy tuotteiden korjaamisen, vuokraamisen ja kierrättämisen ympärille. Kiertoliikkeessä testattiin keskitetyn korjauspalvelun toimivuutta Lahdessa ja myönteisen palautteen pohjalta kokeilua laajennetaan maakunnan muihin kuntiin. Tavoitteena on tehdä tuotteiden korjaamisesta entistä trendikkäämpää ja taloudellisesti kannattavaa.

Kokeillen kiertotalouden edelläkävijäksi

Päijät-Hämeen innovatiivisista ja ennakkoluulottomista kokeiluista ja demonstrointilaitoksista voivat ottaa oppia muutkin. Kiertoliikkeessä tehdään selvitys mm. massalaitoksesta, jossa hyödynnetään useita erilaisia sivuvirtoja mm. energiantuotannosta, jätevedenkäsittelystä ja erilaisista biopohjaisista käsittelyistä.

Teemojen kuvitus on hankkeen käsialaa.

Resurssitehokkaat teolliset symbioosit | A71713
1.5.2016–31.10.2018 | Kymenlaakso
Lue lisää

Hukka talteen

Yritykset voivat ottaa hyötykäyttöön toiminnassaan syntyviä sivuvirtoja ja hukkaenergiaa, päästä eroon ylimääräisistä materiaaleistaan, löytää käyttämättömiä raaka-ainelähteitä tai hyödyntää vajaakäytössä olevia tuotantotiloja. Näin vaalitaan kiertotalouden ajatusta – vähennetään syntyvän jätteen määrää ja säilytetään raaka-aineet sekä niihin sitoutunut arvo kierrossa mahdollisimman tehokkaasti ja pitkään.

Tiukka ote hukkamateriaaleista ja energiasta – tuloksista kiittää sekä yrityksen talous että ympäristö. Resurssitehokkuus on tällä hetkellä yksi yritysten merkittävimmistä kehityskohteista.

Resurssitehokkuus tarkoittaa muutoin hukkaan menevien resurssien tehokkaampaa hyödyntämistä, energia- ja materiaalihävikin pienentämistä sekä kestävämpien energiantuotantotapojen edistämistä.

Elinkeinoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n (Kinno) ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK) Resurssitehokkaat teolliset symbioosit -hankkeessa on avitettu kymenlaaksolaisia yrityksiä tutkimaan, millaisia mahdollisuuksia materiaali- ja energiatehokkuudessa piilee.

– Olemme tarjonneet yritysten omiin tarpeisiin räätälöityä asiantuntemusta ja konkreettista laskuapua, projektipäällikkö **Erja Tuliniemi** XAMKista sanoo.

Yritysten välisiä yhteistyömahdollisuuksia on etsitty yhteisissä tapaamisissa, joihin yritykset ovat Kymenlaaksossa lähteneet mukaan avoimin mielin. Kiertotaloutta ei voi olla ilman yhteistyötä: on ratkaisevan tärkeää saada kaikki tahot ja yhteiskunnan tasot mukaan muutokseen.

– Kiertotaloudessa täytyy löytää uudenlaisia yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksia. Teollisissa symbioosissa yritykset hyödyntävät toistensa sivuvirtoja raaka-aineena ja jätteen määrä vähenee, kiertotalouden asiantuntija **Kari Laine** Kinnosta sanoo.

Kaikkea hukkaa kun ei tarvitse käyttää itse, vaan toisen roska voi olla toisen aarre.

Energiaa uudella tavalla

Kouvolan Saha Oy:lle selvitettiin mahdollisuuksia hyödyntää energiantuotannossa sahalla sivuvirtana syntyvää puun kuorta. Vaihtoehtojen vertailun pohjalta todettiin, että kiinteän polttoaineen lämmityskattila on takaisinmaksuajaltaan järkevin vaihtoehto. Investoinnin toteutuessa hillidioksidipäästöt vähenisivät 320 tonnia vuodessa.

Elimäen Puustellin palvelukeskuksessa selvitettiin vuonna 2014 asennetun ilma-vesilämpöpumpun kannattavuus: järjestelmä pienensi lämmityskustannuksia noin 15–20 % vuodessa. Näin säästettiin rahaa ja pienennettiin palvelukeskuksen hiilijalanjälkeä.

Viljava Oy ja KSS Lämpö Oy tekevät yhteistyötä bioenergian tuottamisessa ja kaukolämmön jakelussa: Viljava rakentaa viljapölyä hyödyntävän lämpölaitoksen ja KSS Energian tytäryhtiö KSS Lämpö tekee tarvittavat verkostoinvestoinnit, joilla rakennettava laitos liitetään Korian alueen kaukolämpöverkkoihin. Nimellisteholtaan lämpölaitos tulee olemaan 2.0 megawattia.

Kuvaaja: Lucas Pearsall

Välke – Vähähiilisyydestä uutta innovatiivista liiketoimintaa ja kilpailuetua yrityksille ja kunnille | A70555
1.3.2015–31.7.2017 | Ylimaakunnallinen | Lue lisää

Kunnat HINKUvat vähähiilisiksi

Energiatehokkuuden parantaminen ja vähähiilisten ratkaisujen edistäminen kunnissa oli yksi Välke-hankkeen tavoitteista. Kunnissa ollaan kiinnostuneita, tiedostavia ja osaamistakin on, mutta toimenpiteet jäävät usein toteuttamatta.

Tutkimusinsinööri **Jyrki Tenhunen** Suomen ympäristökeskuksesta (Syke) näkee, että jalkautuminen kuntiin ja räätälöidyt ratkaisut ja energianeuvonta ovat tehokkaimpia keinoja vauhdittaa niin pk-yritysten kuin kuntienkin päästöjen vähennystä.

– Meillä oli Välke-hankkeessa energia-asiantuntija, joka yhdellä käynnillä analysoi tilanteen ja antoi haastattelujen ja selvitysten perusteella konkreettiset toimenpidesuositukset. Näin tarjottiin mahdollisimman helppo ratkaisu energiatehokkuuden parantamiseen.”

Tukea konkreettisiin valintoihin

Kunnissa energia-asiat ovat hyvin monitahoinen ja hajautunut kokonaisuus. Toimenpiteet vaativat investointeja, ja tarvitaan työkaluja tarkastella hyötyjä pitkällä aikavälillä. Kuitenkin kunnissa nähdään muutosten mahdollisuudet ja välttämättömyys. Padasjoella Välke-hankkeen energia-asiantuntija auttoi tekemään konkreettisia valintoja.

– Hankkeen asiantuntija pystyi analysoimaan kunnan kiinteistöjä ja tekemään konkreettisia parannus-ehdotuksia. Hänen työstään oli meille selvää hyötyä, ympäristösihteeri **Maria Virtanen** Padasjoen kunnasta sanoo.

Kunnilla on vaihtoehtoja sitoutua ilmastotyöhön: HINKU-kuntien verkosto on niistä yksi. HINKU-kuntien tavoitteena on vähentää kunnan ilmastopäästöjä 80% vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta energiatehokkuutta parantamalla sekä uusiutuvaa energiaa hyödyntämällä. Ohjelmaa edistetään nyt vahvasti maakuntien tasolla.

– Sitoutuminen esimerkiksi juuri HINKU-ohjelmaan on fiksua, sillä ohjelman kautta kunta saa tukea koordinointiin, raportointiin ja tulosten hyödyntämiseen käytännössä, Tenhunen sanoo.

Välke-hankkeessa avitettiin myös aurinkosähköjärjestelmien yhteishankintoja yrityksille ja kotitalouksille Päijät-Hämeessä ja Länsi-Uudellamaalla.

Pk-yritysten energialoikka

Sataman valaistuksen modernisointi tähän päivään – säästö vuodessa 60 000 €. Uusi ilmanvaihtoratkaisu –säästö vuodessa 60 000 €. Välke-hankkeen ratkaisukortit kertovat pk-yritysten hyvistä käytännöistä Päijät-Hämeessä ja Länsi-Uudellamaalla. Kortit innostavat tutkimaan saavutettavia päästövähennyksiä suhteessa investointeihin, saavutettaviin säästöihin ja takaisinmaksuaikaan. Tutustu kortteihin!

Kuva: Janne Ulvinen

Monitaitoinen rakennuksen energiasuunnittelija -koulutus on rakennusten energiasuunnitteluun, energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen liittyvä teknisen ammattiosaamisen täydennyskoulutus. Koulutus suunniteltiin, pilotoitiin ja arvioitiin samannimisessä hankkeessa. Toimivaksi todettu kokonaisuus palvelee jatkossakin rakennus-, talo- ja kiinteistötekniikan osaajia, viranomaisia, isännöitsijöitä, kiinteistönvälittäjiä, rakennuttajia ja opiskelijoita.

ESR

Monitaitoinen rakennuksen energiasuunnittelija | S20523
1.2.2016–31.12.2017 | Kanta-Häme
Lue lisää

Energiasuunnittelun ammattilaisia

Rakennusalan ammateissa tarvitaan uutta osaamista, kun uuden energiateknologian kysyntä kasvaa jatkuvasti. Korjausrakentamisen puolella on paljon kirittävää, kun vanhoiltakin rakennuksilta vaaditaan energiaa ja luonnonvaroja säästäviä ratkaisuja. Rakennusten energiasuunnitteluun, energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen liittyviin vaatimuksiin on alalla vastattava.

– Ammattilaisilta edellytetään kokonaisuuksien ymmärtämistä ja kykyä kehittää kokonaisvaltaisesti ja teknistaloudellisesti energiatehokkaita kestäviä ratkaisuja, projekti-insinööri **Eija Raimovaara** Hämeen ammattikorkeakoulusta kertoo.

“Lisää uutta tietoa rakenne- ja LVI-tekniikasta, älykkäistä ohjauksista, energiasuunnittelusta.”

Esimerkiksi lämpöpumppujärjestelmät, maalämpö, aurinkolämpö ja -sähkö sekä tulisijojen ja biopolttoaineiden käyttö olivat Monitaitoinen rakennuksen energiasuunnittelija -pilottikoulutuksen teemoja. Koulutukseen osallistui talo-, kiinteistö-, rakennus-, LVI- ja sähkötekniikan ammattilaisia ja opiskelijoita sekä kuntien rakennusvalvonnan asiantuntijoita.

– Koulutuksessa oli ilahduttavasti myös yrittäjiä, jotka löysivät uutta suuntaa liiketoiminnalleen. Moni näki uusia tulevaisuuden mahdollisuuksia ja kehitti koulutuksen myötä uusia palveluja, joilla he voivat erottautua markkinoilla.

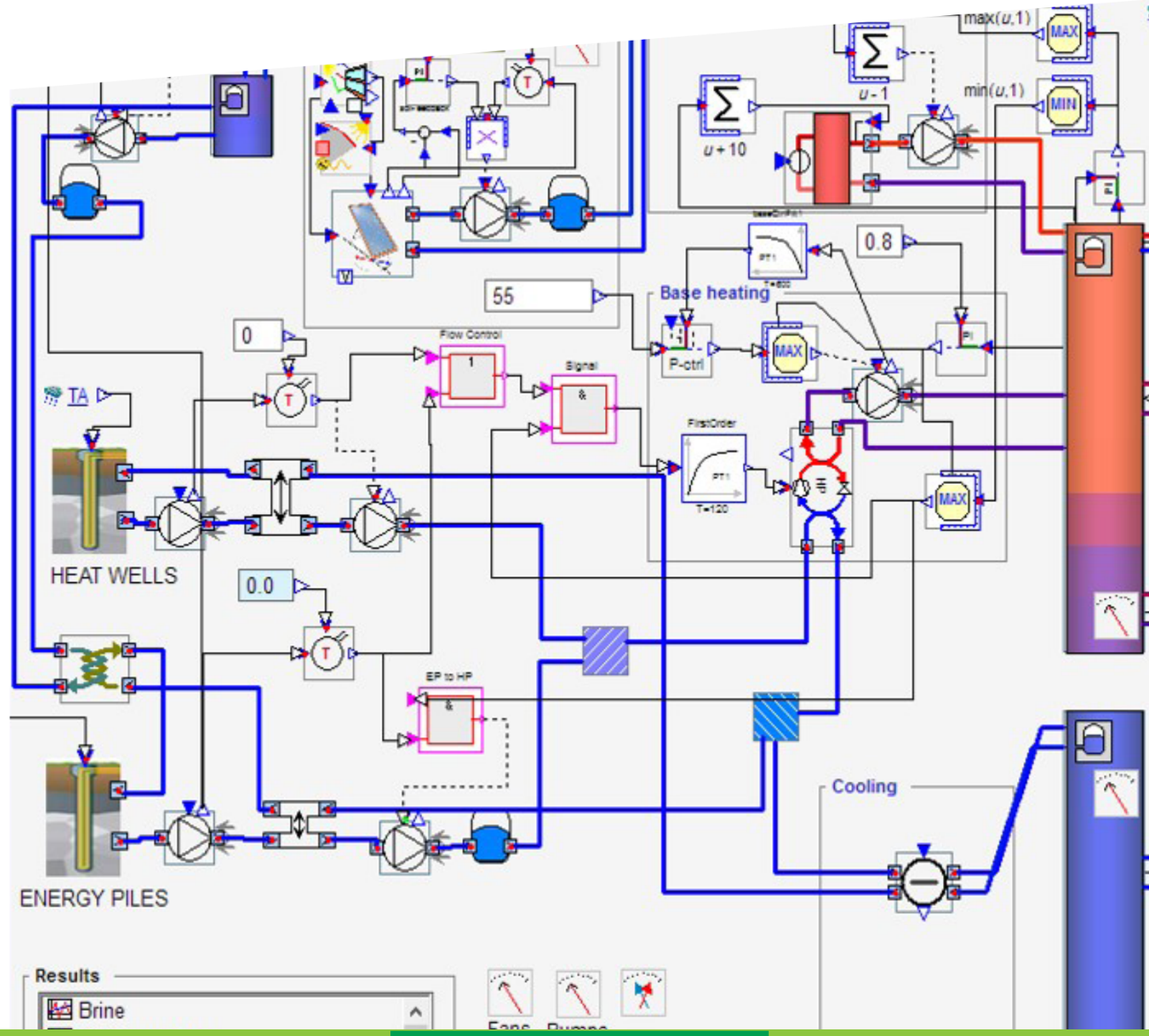

Monitaitoinen rakennuksen energiasuunnittelija -hankkeessa tuotettiin IDA ICE -ohjelmistolla opetusmateriaalia rakennuksen energiamallinnuksesta.

Rakenneratkaisuja hampusta | A71795
1.6.2016–30.9.2018 | Varsinais-Suomi
Lue lisää

Hampusta on taloksi

Turun ammattikorkeakoulun pihamaalle on noussut pikkuruinen testitalo, jonka ekologisuus ja energiatehokkuus kestää lähemmän tarkastelun. Tutkimuskohde, näyttelytila ja tuleva kokoustila kätkee sisäänsä hamppua, josta kaavaillaan Suomessakin tulevaisuuden rakennusmateriaalia.

Hamppurakenteessa yhdistyvät tunnettujen rakennusmateriaalien betonin, puun ja kiven hyvät ominaisuudet. Rakenneratkaisuja hampusta -hankkeessa tutkitaan hamppu-kalkkirakennetta rakentamisessa ja vauhditetaan näin hampun käyttöön liittyvää rakentamista ja yritystoimintaa.

– Olemme tutkineet aivan käytännön tasolla, millainen seos kannattaa tehdä, kun toteutetaan paksuja rakenteita. Seuraavaksi täytyy valita, mitä hydraulisia lisäaineita tulee käyttää, että saamme seoksessa käytettävän kalkin reagoimaan toivotulla tavalla. Olemme tutkineet myös kuivumisaikoja, jotka ovat samaa luokkaa kuin betonin, projektipäällikkö **Noora Norokytö** Turun ammattikorkeakoulusta kertoo.

Rakenneratkaisuja hampusta -hankkeessa tuotetaan käytännönläheinen opas rakentamisen ammattilaisille, viranomaisille ja muille rakennusalan toimijoille.

Maailmalla tunnettu materiaali

Turun Testirakennuksen seinät ja lattia on valettu paikanpäällä hampun ja sammutetun kalkin seoksesta, ja katossa on käytetty eristeenä raakaa hamppukuitua.

Maailmalla rakennetaan paljon hampusta. Suomen olot asettavat omat haasteensa, mutta hyvin samantyyppisissä sääoloissa esimerkiksi Englannissa, Sveitsissä, Puolassa ja Kanadassa hampusta rakennetaan onnistuneesti. Ranskassa valmistuu vuosittain satoja taloja, joissa on pääraaka-aineena hamppu.

– Jo tämänhetkisten tutkimustemme perusteella voimme sanoa, että tulevaisuudessa hamppua voidaan Suomessa käyttää terveellisten, turvallisten ja hiilineutraalien rakennusten rakennusaineena.

Tiesitkö tämän hampusta?

- Kuituhampun kuitu on yksi maailman vahvimmista luonnonkuiduista. Sitä käytetään lujikkeena komposiiteissa mm. autoteollisuudessa.
- Varsinais-Suomessa kuituhamppua viljeltiin vuonna 2017 noin 118 hehtaarin alalla – suunta on kasvussa.
- Sadosta on kuitua n. 30 % ja loput n. 70 % kevyttä puumaista päistärettä.
- Yhden peltohehtaarin tuottamalla päistäreellä saadaan materiaali omakotitalon rakentamiseen.
- Hamppu sopii erinomaisesti kiertoviljelyyn ja parantaa maaperää.
- Hamppu tuottaa enemmän biomassaa kuin puu, ja sato voidaan korjata joka vuosi.

Hamppuseinän valua

6Aika EAKR

6Aika: Ilmastokatu | A70965
1.9.2015–30.6.2017 | 6Aika
Lue lisää

Ilmastokadun voi toteuttaa mihin tahansa

Iso Roobertinkadusta Helsingissä ja Vantaan Tikkurilan asemanseudusta tuli Ilmastokatu-hankkeen kokeilualustoja puolentoista vuoden ajaksi. Pilottikohteissa kokeiltiin ratkaisuja leikata energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä jo rakennetussa ympäristössä. Projektikoordinaattori Viliina Evokari on tyytyväinen konkreettisiin tuloksiin.

– Maksuton aurinkosähkön hankintaan liittyvä neuvonta sai suuren yleisön ja runsaasti kiitosta. Yhteen kerrostaloon myös asennettiin aurinkopaneelit hankkeen aikana, ja monet taloyhtiöt harkitsevat tai ovat jo kirjanneet investoinnin tuleville vuosille.

Näin se tehdään! – Työkalupakki ohjaa ilmastotekoihin

Ilmastokatu-hankkeen kattavasta työkalupakista löytyy riemastuttavia vinkkejä ja oppaita vihreisiin, kasvihuonepäästöjä suitsiviin valintoihin. Jokainen löytää omansa, valikoimaa löytyy kasvisruokaresepteistä aina energiaa säästävien valaisimien hankintaan.

Työkalupakkia kannattaa penkoa niin asukkaiden kuin taloyhtiöiden ja hankkeiden edustajien sekä kaikkien, jotka haluavat innostaa ihmisiä tekemään kestäviä valintoja arjessaan.

Apua löytyy vaikkapa aurinkosähkön hankintaan, vihreän sisäpihan perustamiseen ja eri-ikäisten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen. Ohjeiden avulla perustat myös Puheenjohtajien klubin alueesi taloyhtiöille!

Nopeat, pienin kustannuksin tehtävät kokeilut toimivat Ilmastokadullakin hyvin. Ilmastokadulle ostettiin kolme innovatiivista kokeilua, joilla hillitään ilmastonmuutosta. Kokeiluja tuettiin hankkeessa n. 4 000 – 7 000 eurolla: kehittäjät saivat kokeilualustan ja arvokasta käyttäjäkokemusta oman tuotteen tai palvelun saattamiseen markkinoille. Näin kehitettiin muun muassa Sustainable Meal -konseptia ravintoloille ja palvelua tyhjien tilojen käytön tehostamiseen.

Orimattilan Henna – vähähiilisen puutarhakaupungin pilotti | A70873
1.9.2015–31.12.2017 | Päijät-Häme
Lue lisää

Orimattilan Hennasta tulee fiksu ja vihreä

Orimattilan Henna syntyy suoraan digitalisaation aikakaudelle. Uutta asuin- ja työpaikka-aluetta onkin lähdetty suunnittelemaan uteliain silmin ja mielin. Millaisia mahdollisuuksia digitalisaatio tarjoaa, jotta alueesta tulee paitsi hyvä paikka asua myös vähähiilinen ja resurssiviisas?

Fiksu Henna on osa hanke-kokonaisuutta, jossa on tutkittu digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia kodeille ja infralle, liikkumiselle, palveluille ja yhteisöllisyydelle. Kuinka hyödyntää uutta teknologiaa, kun rakennusten ja infran elinkaaret ovat pitkiä? Kuinka olla avoin kehittyville, vielä tuntemattomille teknologioille?

– Henna on kokeilujen alusta. Teemme kokeiluja, joista voimme oppia. Toisekseen pitää tehdä sellaisia päätöksiä, jotka mahdollistavat uusia ratkaisuja pitkälle tulevaisuuteen, Fiksua Hennaa sparrannut digitalisti **Vesa Ilmarinen** sanoo.

Pro Ilmakuvaus, Markus Palo.

Henna on Orimattilan mittakaavassa poikkeuksellinen hanke, sillä koko kaupungissa on yhteensä 16 300 asukasta.

– Hennaan E75-tien ja junaradan varteen kaavaillaan koteja 15 000 asukkaalle. Henna on myös erinomainen sijainti yrityksille. Monista alueelle toteutettavista ratkaisuista on tietysti hyötyä laajemminkin Orimattilassa ja koko seudulla, elinkeinojohtaja **Kimmo Kuparinen** sanoo.

Ilmarinen muistuttaa, että hyvä yhteistyö esimerkiksi asukkaiden, rakennusalan toimijoiden, energiayhtiöiden ja muiden ratkaisujen toimittajien sekä kaupungin edustajien kanssa on ehdoton edellytys onnistumiselle.

– Asiat on palasteltava ja kaupungin on tehtävä pitkälle kantavia päätöksiä, jotka konkreettisesti vievät kohti valittuja ratkaisuja. Hankkeessa on luotu hyvä pohja ja työ jatkuu, Ilmarinen iloitsee.

Orimattilan Henna on uusi kaupunginosa, Smart City, jossa on koti tulevaisuudessa 15 000 asukkaalle ja toimipaikka useille yrityksille. Fiksu Henna -suunnitelma on syntynyt verkostoissa: työkaluja ovat olleet mm. työ- ja ideapajat, haastattelut, netti-keskustelut, asiantuntijatyö sekä prototyypit ja kokeilut.

Ekologisia ja älykkäitä mahdollisuuksia tulevaisuuden Hennassa

- Hennalainen voi siirtyä paikasta toiseen valitsemalla vaikkapa junan, robottibussin, yhteiskäyttöisen auton, kaupunkipyörän ja kimppakyydin yhdistelmistä.
- Kiinteistöjä voidaan ohjata todellisen datan pohjalta. Älykkään säädön myötä asukkaan ei itse tarvitse pohtia energiatehokkuutta, vaan älykkäät palvelut huolehtivat siitä huomaamattomasti.
- Kiinteistöt voivat tuottaa energiaa esim. aurinkopaneeleilla tai bioenergiana ja tarvittaessa myydä sitä. Useammalla kiinteistöllä on yhteinen maalämpöratkaisu.
- Energian hetkellisiä kulutus-huippuja voidaan hallita hajautetusti vaikkapa laskemalla satojen asuntojen lämpötilaa hetkellisesti 0,5 asteella.
- Sadevesiä voidaan kierrättää kastelu- ja pesuvesiksi. Aseman yhteydessä voi olla kierrätyskeskus
- Älykkäitä, energiatehokkaita katuvaloja ohjataan liike-tunnistimien ja algoritmien avulla.
- Yhdessä tekemiselle eli kaupunkiaktivismille on Hennassa tilaa ja mahdollisuuksia. Vertaisapu ja yhteiskäyttöiset tavarat ja laitteet ovat arkipäivää.
- Kylmäketjun säilyttävä paketti-automaatti mahdollistaa lähiruuan toimitukset.

Vähähiilisen rakentamisen innovaatio- ja toimintaverkosto | A70558
1.1.2015–31.10.2016 | Kymenlaakso
Lue lisää

Paljonko julkinen puurakennus tupruttaa hiiltä?

Uudet, tulevat vähähiilisyystavoitteet, kasvihuonepäästöjen leikkaukset sekä resurssi- ja energiatehokkuuden vaatimukset alkavat näkyä kuntien rakentamisessa. Monet kunnat haluavat strategioissaan edistää puurakentamista. Päätöksenteon tueksi kaivataan tietoa, jonka varassa parempia tiloihin ja ympäristöön liittyviä päätöksiä voidaan tehdä.

– Vähähiilisen rakentamisen innovaatioverkosto -hankkeessa laskettiin muun muassa kouvolalaisen vuonna 2014 valmistuneen, puurunkorakenteisen teollisesti esivalmistetun Korian päiväkodin rakentamisen ja käytön aikaiset hiilijalanjäljet sekä elinkaarikustannukset, projektipäällikkö **Tero Hasu** kertoo.

Aalto-yliopiston tutkijat laativat vähähiilisen rakentamisen toimintamallin ja laskivat valmistus- ja käyttövaiheen hiilijalanjäljen, arvioivat rakennuksen eloperäiset hiilivarastot sekä arvioivat, millaisena hiilinieluna mm. rakennuksessa käytetty puu ja tontin viheralueet toimivat rakennuksen elinkaaren aikana. Lappeenrannan teknillisen yliopiston tehtävänä oli laatia vähähiilisen rakennuksen elinkaarikustannusmalli ja laskea käyttäjän antamien lähtötietojen perusteella elinkaarikustannukset juuri Korian päiväkotiin.

Vertailun voittaja

Korian päiväkotia verrattiin kolmeen pääkaupunkiseudulla vuosina 2010–2014 toteutettuun päiväkoti- ja koulurakennukseen. Vertailussa oli rakennusten valmistuksen hiilijalanjälki sekä energiatehokkuus.

Vertailu osoittaa, että Korian päiväkodin valmistusvaiheen hiilijalanjälki on alhaisin. Rakennuksen hiilijalanjälki muodostuu pääasiassa valmistusvaiheen päästöistä.

Hiilivarasto on vertailukohteita suurempi, mikä johtuu pääasiassa rakennuksen rungossa käytetystä sahatavarasta ja jalostetummista puutuotteista. Näiden valmistuksen päästöt ovat paljon hiilivarastoa pienemmät, mistä syystä Korian päiväkodin runkoon on pitkäaikaisesti varastoitunut merkittävä määrä ilmakehän hiiltä.

– Kartoitukset tuovat tietoa ja tukea päätöksentekoon. Hankkeen myötä Kouvola kehittyy kansainvälisestikin kiinnostavaksi vähähiilisen rakentamisen tunnustetuksi osaajaksi.

Kerrostaloja puusta

Puun käytöllä rakentamisessa pienennetään rakentamisen ympäristövaikutuksia, tuetaan paikallisesti työllisyyttä ja lisätään kotimaisen uusiutuvan materiaalin käyttöä. Puun käyttö kerrostalorakentamisen runkomateriaalina tarjoaa sekä kilpailukykyisen että ekologisen vaihtoehdon.

Puusta kerrostalon materiaalina saadaan lisäarvoa, jos koko hanke suunnitellaan joka osa-alueella elinkaarikustannuksien kautta mm. lämmöneristysvaatimuksiin, lämmitysjärjestelmiin (lämmön talteenotto), aukkoihin, sähkön- ja veden-kulutukseen kiinnitetään huomiota elinkaarikustannuksia tarkkaillaan ja ne otetaan huomioon suunnittelussa koko rakennuksen käyttöiälle otetaan huomioon myös ylläpidon- ja käytönaikaiset ympäristörasitteet.

Lähde: A-Insinöörit Oy ja Sweco Oy: Kouvola Innovation Oy – Puukerrostalon tilaajan opas

Korian päiväkoti on rakennettu puurunkoisista, esivalmistetuista tilaelementeistä.

Tulevaisuuden kasvualustoja

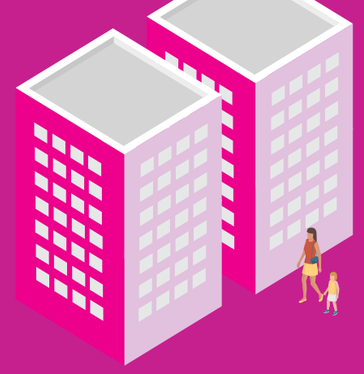

Vaikuttavat hankkeet syntyvät verkostoissa, joissa on voimaa nostaa isoja kokonaisuuksia pöydälle, tuottaa uutta tietoa, tukea liiketoimintaa sekä houkutella asukkaita, yrityksiä, investointeja, kulttuuria ja matkailijoita. Hankkeet ovat erinomaisia alustoja rakentaa vaikkapa osaamisen keskittymiä, jotka hyödyntävät alueellisia erityispiirteitä.

Etelä-Suomen kuten koko Suomen kasvu näyttää valoisalta. Tulevaisuuden kasvualustoja on rakennettu hankkeissa rohkeasti – tässä osiossa esittelemme niistä muutamia.

Aviapolis on metropolialueen veturi

Aviapolis on kansainvälinen lentokenttä-kaupunki ja sellaisena pääkaupunkiseudun suurin ja voimakkaimmin kasvava yritysalue ja työpaikkojen keskittymä. Kaupunginosasta rakennetaan benchmark-kohde, josta muut voivat oppia.

Aviapolis City -hankkeen kärkiä ovat olleet liikenne, logistiikka, ympäristö ja ekologisuus, kauppa, uudet palvelut ja viihtyisyys.

Aviapolis on jo 35 000 ihmisen työpaikka ja uusia työpaikkoja arvioidaan lähivuosina syntyvän 15 000.

Uutta liiketoimintaa risteilijöistä

EAKR-hankkeet ovat tarjonneet mahdollisuuden pitkäjänteiseen strategiatyöhön Kotka-Haminan seudulla. Hankkeissa on selvitetty risteilijäliiketoiminnan markkinaa ja luotu strategia vuosille 2014–2020.

Yhteinen visio ja stepit siihen pääsemiseksi ovat vaatineet linjanvetoa kuntien ja poliittisten päättäjien, HaminaKotkan sataman ja alueen kehittämisyhtiön Cursorin kesken. Alusta asti on luotu pohjaa kansainvälisen tason palveluliiketoiminnalle.

Kotka-Hamina odottaa satamiinsa vuoteen 2020 mennessä kausittain 15–20 alusta, jotka tuovat alueelle 30 000 risteilyvierasta. Itämeren alueella käy risteilyvieraita n. 500 000 / kausi.

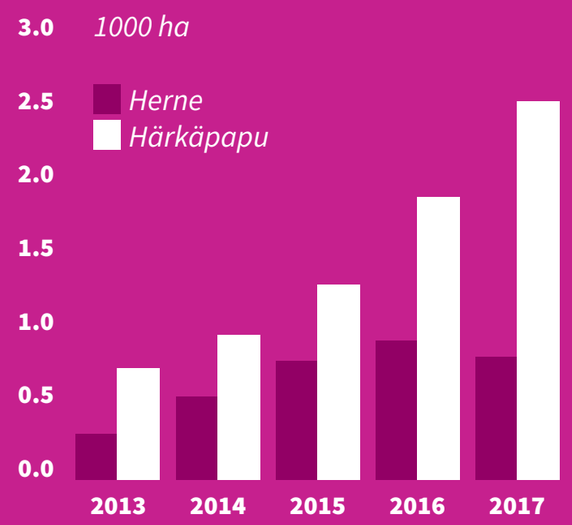

Valkuaiskasvien viljely Hämeessä on lisääntynyt tuntuvasti. Lähde: Luke stat.

Valkuaisfoorumi kattaa koko ruokaketjun

Valkuaisfoorumin toimintamalli perustuu laaja-alaiseen yhteistyöhön. Yhteisille foorumeille on innostettu opetuksen, tutkimuksen ja neuvonnan toimijoita sekä yrittäjiä ja muita elinkeinoelämän edustajia. Kaiken pohjalla on Hämeen luonnonvara-osaaminen, joka mahdollistaa tulevaisuuden innovaatiot ja valkuaisomavaraisemman Suomen.

EAKR

Aviapolis City | A70170
1.1.2015–31.12.2017 | Uusimaa
Lue lisää

Aviapolis – kasvun veturi

Aviapolis sijaitsee kansainvälisten liikenne- ja matkailijavirtojen solmukohdassa. Jopa 150 000 ihmistä saavuttaa Vantaan Aviapoliksen junalla alle puolessa tunnissa. Lentoaseman kautta kulkee vuosittain yli 15 miljoonaa matkustajaa. Hyvien liikenneyhteyksien risteyksessä sijaitseva tulevaisuuden Aviapolis on asukkaita, investointeja, yrityksiä ja työntekijöitä houkutteleva arvostettu, viihtyisä ja vehreä pikkukaupunki.

– Älykkyyttä unohtamatta! Alue tarjoaa elävän ja aidon alustan ja testiympäristön erilaisille kokeiluille, joita tulevaisuuden kaupungeilta odotetaan, Aviapolis City -hankkeen projektipäällikkö Minna Honkanen lisää.

Todellakin, Vantaan kaupungin, yritysten ja muiden sidosryhmien yhteistyössä on kehitetty ja testattu innovaatioita, joita on esitelty muun muassa Smart City Expo World Congressissa Barcelonassa.

Tested in Aviapolis, Finland! Aviapoliksessa on koettu ja koeteltu lukuisia älykkäitä innovaatioita, jotka ovat liittyneet muun muassa yhteiskäyttöisiin kulkuneuvoihin ja muuhun liikkumiseen, infrastruktuuriin, rakentamiseen ja kiinteistöihin ja ilmaa puhdistaviin kasveihin. Vaikutu osoitteessa smartcity.aviapolis.fi!

Hankkeen kärkiä ovat olleet liikenne, logistiikka, ympäristö ja ekologisuus, kauppa, uudet palvelut ja viihtyisyys. Visio kaupungista on kirkas – lentokenttäkaupungista rakennetaan benchmark-kohde, josta muut voivat oppia.

– Aviapolikselle on varattu paikka paitsi Vantaan myös metropolialueen ja koko Uudenmaan veturina, Honkanen sanoo.

#AviapolisJobs – töitä löytyy!

Aviapolis on jo nyt 35 000 ihmisen työpaikka ja uusia työpaikkoja arvioidaan lähivuosina syntyvän 15 000. Helppo saavutettavuus ja sujuva liikenne eri puolilta metropolialuetta tekevät Aviapoliksesta poikkeuksellisen houkuttelevan työpaikka-alueen keskellä Suomen suurinta työvoimareserviä.

Hankkeessa viritetty Aviapolis Jobs -verkosto ennakoi tulevaisuutta, ja on jo järjestänyt useita suosittuja rekrytapahtumia. Alueen suurten ja pienempien työnantajien verkosto on konkreettista työtä, jota Vantaalla tehdään tulevaisuuden tekijöiden houkuttelemiseksi alueelle.

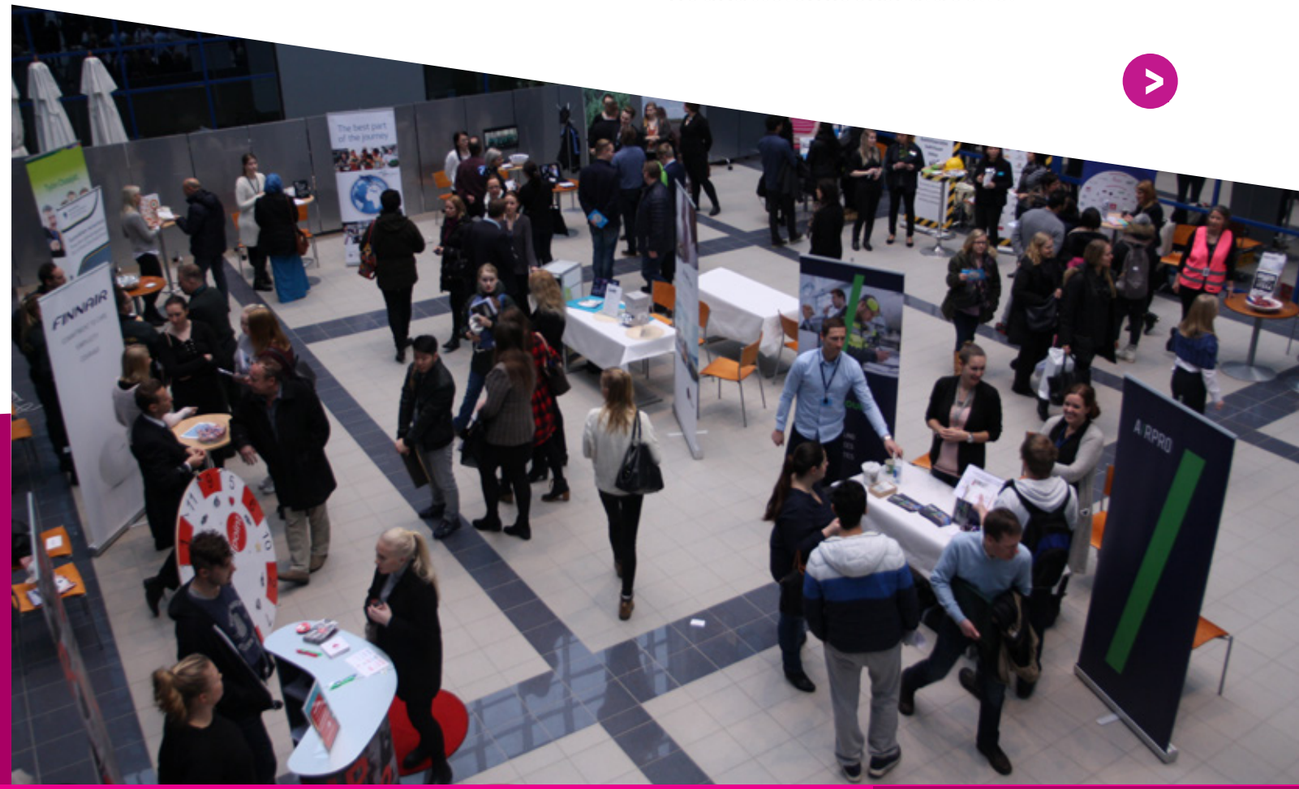

Aivan Aviapoliksen sydämessä alueen kehittymistä seuraa Clarion Hotel Helsinki Airportin General Manager **Jaana Matikainen**.

– Jobs-verkosto ja alueen oma työnhakuportaali on toimiva konsepti. Meille kuten monille muillekin alueen yrityksille työvoiman saaminen on kriittinen menestystekijä. Työssäkäyntialueena profiloituminen on myös fiksu tapa rakentaa koko alueen brändiä.

Hotelli isännöi kolmatta rekrytapahtumaa alkuvuodesta 2018. Työnantajien yhtenäinen rintama alkaa näkyä.

Aviapoliksessa tavoitteena on luoda perinteisille teollisuuden yrityksille mahdollisuuksia uudistua ja kehittää uutta liiketoimintaa. Samalla alueelle sijoittuu uudenlaisia yrityksiä, jotka osallistuvat alueen kehitykseen.

– Erilaisten yritysten verkostoituminen uudelta pohjalta ja täysin ennakkoluulottomasti luo mahdollisuuksia kasvuun ja kansainvälistymiseen ja lisää alueen vetovoimaa, Matikainen uskoo.

EAKR

Pobi – Porvoon Kilpilahdesta tulevaisuuden bioteollisuuspuisto | A71034
1.8.2015–31.3.2018 | Uusimaa | Lue lisää

Porvoon Kilpilahti kehittyy yhteistyöllä

Kilpilahti on Pohjoismaiden suurin öljynjalostuksen ja kemianteollisuuden keskittymä ja sellaisena varsin tunnettu. Nyt Kilpilahti tavoittelee yhteisen vision myötä ja konkreettisin askelin paikkaa bio- ja kiertotalouden edelläkävijänä. Alueen yritykset ovat lähteneet aktiivisesti mukaan haastamaan toisiaan liiketoimintaideoiden kehittämisessä ja synnyttämään uutta.

– Kilpilahti kehittyy yritysten yhteistyöllä. Onnistumisen kannalta aivan olennainen asia on luottamus, joka on synnytetty hankkeen työpajoissa ja yhdessä sovittujen tavoitteiden myötä. Visio auttaa alueen toimijoita näkemään yhteisen tulevaisuuden laajemmasta kuin pelkästään omasta näkökulmastaan, ympäristöliiketoiminnan ohjelmajohtaja **Leena Tuomi** kehitysyhtiö Posintrasta sanoo.

Yrityksille räätälöityjä jätehuolto- ja kierrätysratkaisuja tarjoavan Revanssi Oy:n tarina alkoi, kun Pobi-hankkeen henki vakuutti. Hankkeessa tuotettu energia- ja materiaaliselvitys synnytti kipinän uuteen liiketoimintaan.

– Rosk'n Roll Oy Ab:n ja Kuusakoski Oy:n perustaman yhteisen yrityksen Revanssi Oy:n Porvoon toimipiste avataan Kilpilahteen, Tuomi iloitsee.

Laajasti puhuttavaan hukkalämmön talteenottoon ja hyödyntämiseen etsitään Kilpilahden toimijoiden voimin ratkaisua. Kaupungin kaavoitushankkeiden myötä yrityksille löytyy alueelta tilaa. Näin myös uudet innovaatiot ja yritykset toivotetaan tervetulleiksi Kilpilahteen!

Kansainvälisen risteilijäliiketoiminnan käynnistäminen Kotkan-Haminan seudulle 2015-2016 | A70076
1.3.2015–31.12.2016 | Kymenlaakso | Lue lisää

Kotka ja Hamina hellivät risteilyvieraita

Kun yli 300-metrinen kansainvälisiltä vesiltä lipuva risteilyalus ankkuroituu Kotkan satamaan Mussalossa, alkaa valtava kuhina. Viimeistä piirtoa myöten hiotut prosessit pyörähtävät käyntiin, kun useamman tuhannen turistin päivä Suomessa alkaa.

Odotukset ovat korkealla, ja kansainväliset matkanjärjestäjät odottavat ensiluokkaista palvelua ja kaiken sujumista järjestäjän tarkan brändikirjan mukaisesti.

– Bussiyritykset, taksiyrittäjät maalla ja merellä, museot, oppaat, yhdistykset, ravintoloitsijat, kahvilayrittäjät sekä ohjelmapalveluita järjestävät yritykset venyvät uskomattomiin suorituksiin. Isoista aluksista riittää matkailijoita toki myös Helsinkiin ja Porvooseen, kertoo Kotkan risteilysataman myynnistä ja markkinoinnista vastaava **Petra Cranston**.

Kymijoen tyrskyihin tai lempeästi luontoon

Matkailupalveluyrittäjä **Sauli Orimus** ottaa risteilymatkustajat vastaan avosylin. Hänen reseptinsä vieraiden varalle perustuu Kymijoen alueen upeaan luontoon.

– Risteilijäliiketoiminnan myötä syntyy mahdollisuuksia uuteen liiketoimintaan muun muassa matkailun saralla. Seudulla on paljon olemassaolevia palveluita, joille risteilyvieraat ovat uusi potentiaalinen kohderyhmä, Orimus iloitsee.

Orimus on tarjonnut erämatkailupalveluita kohta 20 vuotta ja tietää hyvin, mikä ulkomaisia turisteja kiehtoo. Hän vei kesällä saksalaiset laskemaan koskea Kymijoen tyrskyihin. Rauhallisemmasta menosta pitäville oli tarjolla jokiristeily. Nokipannukahvit ja loimulohiateria viimeistelivät elämyksen.

– Vieraat olivat haltioissaan. Kymijoen luonto ja sen rauhallisuus ja monipuolisuus on meidän matkailulle todellinen valtti, jonka ympärille voi rakentaa erilaisia matkailutuotteita.

Yhteinen strategia ohjaa tavoitteisiin

Kesän 2017 onnistuneet vierailut luovat lupaavan pohjan tulevien kausien markkinointiin. Alueen vetovoima risteilykäyntien satamana ei kuitenkaan ole syntynyt eikä synny vastakaan itsestään. Kohti yhteistä visiota on kuljettu jo vuosia Kotka-Haminan seudun risteilijäliiketoiminnan strategian viitoittamaa tietä. Strategia on luotu vuosille 2014-2020.

Yhteinen visio ja stepit siihen pääsemiseksi ovat vaatineet linjanvetoa kuntien ja poliittisten päättäjien, HaminaKotkan sataman ja alueen kehittämisyhtiön Cursorin kesken. Alusta asti on luotu pohjaa kansainvälisen tason palveluliiketoiminnalle.

– Alueen toimijat ovat sitoutuneet edistämään alueen imagoa ja vetovoimaisuutta siten, että aikaa myöten sekä kotimaiset ja ulkomaiset yritykset sekä sijoittajat löytävät tiensä tänne.

Ja että kysyntää satamalle ja alueelle palveluineen olisi, Cranston esikuntineen on jalkautunut alan markkinointi- ja tuotekehitysverkostoihin ympäri maailman. Suorat yhteydet varustamoiden päättäjiin löytyvät verkostojen kautta.

Jättimäisille aluksille tervetuloa

Palataanpa vielä poikkeukselliseen HaminaKotkan satamaan. Siinä missä pienemmille laivoille on Itämerellä 40 satamaa, lähes kaikki joutuvat kieltäytymään suurista, yli 340-metrisistä laivoista, joita juuri nyt rakennetaan paljon.

Mussalon satamassa ei ole rajoituksia aluksen koolle, sillä kilometrin mittaiseen laituriin sopii useampikin yhtaikaa. Kotkan keskustan satamaan mahtuu navigoimaan 260-metrisellä aluksella, mikä sekään ei ole aivan pieni.

Maailman suurimpaan varustamoryhmään Carnival Corporationiin kuuluva saksalainen AIDA toi mukanaan pari tuhatta risteilyvierasta heinäkuussa 2017.

Kaakon elokuvakomissio | A70200
1.1.2015–30.4.2017 | Kymenlaakso
Lue lisää

Kamera käy!

Kaakon elokuvakomissio houkuttelee elokuva-, mainos- ja tv-tuotantoja Etelä-Kymenlaaksoon. Kotka-Haminan seudun teollisuus- ja varastohallit, varuskunnan kiinteistöt, satama, kaupunkimiljööt ja luonto tarjoavat upeat puitteet kuvauksille.

Tuotannot jättävät jälkeensä rahaa. Esimerkiksi keväällä 2018 ensi-iltansa saavaa Suomen hauskin mies -elokuvaa oli tekemässä 70 hengen tuotantoryhmä, joka majoittui alueella kuukauden ajan. Tarvitaan myös paikallisia osaajia, rautakauppaa, kuljetusyrityksiä ja vaikkapa puutavaratoimittajaa.

– Olemme laskeneet, että jokainen kuvauspäivä jättää jälkeensä noin 10 000 euroa, vastaava tuottaja **Sami Ristiniemi** Kotkan-Haminan seudun kehittämisyhtiö Cursor Oy:stä sanoo.

Hanke oli alkupotku, ja elokuvakomission toiminta on nyt osa Cursoria. Muun muassa **Aku Louhimiehen** Tuntematon Sotilas ja lastenelokuva Supermarsu ovat tuoneet elokuvakomissiolle julkisuutta.

Aku Louhimiehen Tuntematonta Sotilasta kuvattiin Etelä-Kymenlaaksossa.

Valkuaisosaamiskeskuksesta ratkaisuja Hämeen valkuaisomavaraisuuteen | A70560
1.1.2015–31.12.2017 | Kanta-Häme | Lue lisää

Valkuaiskasvien esiinmarssi Hämeessä

Palkoviljojen viljelyalat ovat Hämeessä moninkertaistuneet viime vuosina – sitä myötä ovat lisääntyneet myös mahdollisuudet jatkojalostukseen sekä rohkeus kokeilla ja jatkaa viljelyä. Hyvän kehä on valmis: valkuaiskasvien ympärille syntyy uusia tuotteita ja uutta yrittäjyyttä. Hämeessä onkin todistettu hienoa harppausta kohti valkuaisomavaraisuutta.

”Kun tuotamme, käytämme ja jatkojalostamme erilaisia valkuaiskasveja paikallisesti, rahavirrat jäävät alueellemme. Näin tuemme alueellista yrittäjyyttä, luomme työpaikkoja ja edistämme ruuan tuotantoa lähellä”, projektipäällikkö **Katariina Manni** Hämeen ammattikorkeakoulusta (HAMK) sanoo.

Laajan hankkeen lähtöpotku on Hämeen liiton strategiassa, joka ohjaa aktiiviseen yhteistyöhön ja verkostojen rakentamiseen. HAMK ja Luonnonvarakeskus Luke ovat onnistuneet kokoamaan alueen osaamisen yhteen ja rakentamaan vahvan yhteisön, Valkuaisfoorumin. Hankkeessa ollaankin aivan strategian ytimessä.

Lähellä tuotettua

Janne, Sari ja **Juuso Mattilan** maatilalla Forssan Matkussa härkäpapu on tuttu tuote – sitä on viljelty omalla tilalla lihasikojen rehuksi jo vuosia. Härkäpapua kuluu vuosittain noin 150 000 kiloa, eikä oma tuotanto riitä kattamaan koko tarvetta. Apua löytyy kuitenkin läheltä.

Yhteistyöstä hyötyvät molemmat osapuolet. Härkäpapu monipuolistaa kasvinviljelytilojen viljelyä, ja yhteistyön myötä sadolle löytyy ostaja.

Mattiloilla olisi halua lisätä härkäpavun käyttöä sikojen ruokinnassa. Sen edistämiseksi he toivovat panostusta niin tutkimukselta, kasvinjalostajilta kuin rehutehtailtakin. Valkuaisfoorumin luoma yhteisö onkin jatkotyön kannalta hyvä alku.

”Ostamme osan tarvittavasta härkäpavusta lähiseudun tiloilta. Halukkaita härkäpavun viljelijöitä on löytynyt riittävästi”, Janne Mattila kertoo.

Kotimaista kasvivalkuaista ruokapöytään

Hankkeessa on tehty palkokasveja ja niiden mahdollisuuksia tunnetuksi viestimällä vahvasti nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja näkymällä alueen lehdissä.

– Olemme olleet ajan hermolla, sillä esimerkiksi härkäpapuun liittyvä keskustelu on käynyt vilkkaana ja myös ravinnoksi kasvatettavat hyönteiset ovat olleet pinnalla, Manni sanoo.

Manni iloitsee, että hankkeen myötä on ollut mahdollista tukea paikallista yrittäjyyttä ja luoda liiketoimintamahdollisuuksia. Valkuaistuotannon varaan voi rakentaa monenlaista yrittäjyyttä: viljelyä, jatkojalostusta, hyönteisten kasvatusta ja erilaisia lopputuotteita sekä eläinrehuksi että ihmisten ruokapöytiin.

Härkäpaputuotteita kehittävällä Tiirinkoskella on seurattu härkäpavun ja muiden valkuaisten suosiota hyvillä mielin.

– Olemme viljelleet härkäpapua jo pitkään tilallamme Hämeenlinnassa. Esimerkiksi kuivattu Tiirinkoski Härkäpapu löytää tiensä yhä useamman kuluttajan lautaselle, Tiirinkosken Kahvilaa pyörittävä **Annika Saarinen** kertoo.

Tiirinkoskella on pistetty merkille, että ihmisten kiinnostus kotimaisiin, lähellä tuotettuihin ja laadukkaisiin tuotteisiin on kasvanut. Kysynnän myötä on ollut hyvä kehitellä uusia tuotteita ja kasvattaa omaa valkuaiskasveihin perustuvaa tuotteiden valikoimaa. Kahvilassa voi nautiskella vaikkapa tilan omista raaka-aineista valmistettuja ihania härkäpapuvohveleita!

Valkuaisfoorumin verkkosivut kokoavat hankkeessa tuotetut materiaalit samaan osoitteeseen. Tapaat foorumilla myös Mattilat, jotka liputtavat härkäpavun puolesta ja jakavat tietoa ja kokemuksiaan härkäpavun viljelystä ja käytöstä. hamk.fi/tyoelamalle/hankkeet/valkuaisfoorumi

EAKR

LEVARBIO – Levien arvokkaiden biomolekyylien ja biomassan hyödyntäminen ravinnossa, rehuna ja energiana | A71035
1.9.2015–31.12.2017 | Ylimaakunnallinen | Lue lisää

Levää!

Levät ovat yksisoluisia organismeja, joita käytetään eläinten rehuna, ravitsemuksessa ja raaka-aineena luonnonmukaisessa kosmetiikassa. Proteiinipitoisten mikrolevien aminohappokoostumus muistuttaa soijaa, joten sitä voidaan hyödyntää elintarvikkeissa.

– Käyttämämme mikrolevät ovat nopeita kasvamaan ja melko vaatimattomia – ne tarvitsevat kasvaakseen vain mineraalisuoloja ja energianlähteinä vaikkapa hiilihydraatteja ja valoa. Esimerkiksi elintarviketeollisuuden jätevedet tarjoavat leville hyvän, energiapitoisen kasvualustan, professori **Martin Romantschuk** Helsingin yliopistosta kertoo.

Helsingin yliopiston, Hämeen ammattikorkeakoulun ja Suomen ympäristökeskuksen LEVARBIO-hankkeessa on tutkittu levien hyödyntämistä, rakennettu verkostoja ja pohjustettu mahdollisuuksia luoda kannattavaa liiketoimintaa levistä. Mikrolevien kasvattaminen osana teollisuuden jätteidenkäsittelyä on win-win kaikille.

© Kirjoittajat, kuvaajat, Uudenmaan liitto ja Hämeen ELY-keskus

Julkaisija: Uudenmaan liitto ja Hämeen ELY-keskus

Tekstit: Marja-Liisa Torniainen ja Sari Selkälä.
Hankkeista lainatut tekstit mainittu jutuissa.

Ulkoasu: Kim Roukus

Kuvat ovat hankkeiden kuvia, ellei kuvaajaa ole erikseen mainittu.

Uudenmaan liiton julkaisuja C 83 – 2018
ISBN 978-952-448-493-0
ISSN 2342-1363

Uudenmaan liitto > Tietopalvelut > Julkaisut